

τμήμα
Οικονομικών Επιστημών
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΥΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2025/2026

Ρέθυμνο, 16 Φεβρουαρίου 2026

Σκοπός Μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει στους φοιτητές τα κυριότερα ζητήματα που αφορούν την οικονομική λειτουργία ενός χρηματοπιστωτικού οργανισμού. Καθώς οι τράπεζες λειτουργούν σε ένα περιβάλλον που ολοένα και πιο πολύ χαρακτηρίζεται από αβεβαιότητα και κινδύνους, το μάθημα αυτό προσπαθεί να καλύψει όσο είναι δυνατό το φάσμα της σύγχρονης τραπεζικής, δίνοντας έμφαση στη λειτουργία των τραπεζών, στην αποτελεσματική τους διαχείριση καθώς και στην ανίχνευση, μέτρηση και αντιστάθμιση των σημαντικότερων κινδύνων που αντιμετωπίζουν.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στο διαμεσολαβητικό ρόλο των τραπεζών, το συνεπαγόμενο κόστος διαμεσολάβησης και τα χαρακτηριστικά της ασύμμετρης πληροφόρησης και των οικονομιών κλίμακας και φάσματος που χαρακτηρίζουν τη λειτουργία τους. Επίσης, θα συζητήσουμε το ρόλο των τραπεζών στην οικονομική δραστηριότητα καθώς και στη διάχυση της νομισματικής πολιτικής. Θα παρουσιάσουμε τα βασικά τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες, τον τρόπο λειτουργίας και διαχείρισης των χρηματοπιστωτικών οργανισμών καθώς και την οικονομική συμπεριφορά των τραπεζών ανάλογα με τη μορφή αγοράς μέσα στην οποία δραστηριοποιούνται. Στη συνέχεια, θα κάνουμε μια εισαγωγή στους κινδύνους που απειλούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, παραθέτοντας τη διάρθρωση τους, το πλαίσιο και τις διαδικασίες διαχείρισής τους. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον πλέον κρίσιμο κίνδυνο που εκτίθενται οι τράπεζες, δηλαδή τον πιστωτικό κίνδυνο, καθώς επίσης στον κίνδυνο επιτοκίου, τον κίνδυνο συναλλάγματος και τον κίνδυνο ρευστότητας. Δεδομένου ότι η λειτουργία του τραπεζικού συστήματος υπόκειται στους ελέγχους και την προληπτική εποπτεία των αρμόδιων αρχών, θα αναφερθούμε στο εποπτικό πλαίσιο των τραπεζών με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες που προέκυψαν από τη Συμφωνία της Βασιλείας I,II, και III. Τέλος, θα αναφερθούμε στις τραπεζικές κρίσεις και θα αναζητήσουμε τα αίτια και τις επιπτώσεις τους στην οικονομία.

Απαιτούμενες γνώσεις

Το μάθημα αυτό δεν απαιτεί γνώσεις από κάποια άλλα μαθήματα του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Να κατανοεί πως τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα διαφέρουν σε σχέση με τους άλλους οργανισμούς.
- Να αντιληφθεί ποιος είναι ο ρόλος των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην οικονομία.
- Να κατανοεί πως η νομισματική πολιτική διαχέεται μέσω των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
- Να γνωρίζει τα βασικά τραπεζικά προϊόντα και εργασίες.
- Να αντιληφθεί τον τρόπο λειτουργίας και αποτελεσματικής διαχείρισης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
- Να κατανοεί το λόγο για τον οποίο ο τραπεζικός κλάδος υπόκειται σε αυστηρή νομοθεσία.
- Να κατανοεί τις βασικές οικονομικές θεωρίες για τη συμπεριφορά των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
- Να αναγνωρίζει τους βασικούς κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένο ένα

χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και να κατανοεί πως οι κίνδυνοι αυτοί αντιμετωπίζονται.

- Να συνειδητοποιεί γιατί συμβαίνουν οι τραπεζικές κρίσεις και ποιες είναι οι επιπτώσεις τους για την οικονομία.

Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Λήψη αποφάσεων.
- Σχεδιασμός στρατηγικών διαχείρισης κινδύνου.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη κριτική σκέψη.

Τρόπος αξιολόγησης

Η αξιολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια γραπτή τελική εξέταση, η οποία πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου του τμήματος. Οι ερωτήσεις/ασκήσεις προέρχονται αποκλειστικά από το υλικό που περιλαμβάνεται στις διαλέξεις.

Φροντιστηριακά μαθήματα

Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο

Saunders A. και Cornett M.M. (2017). **Διοίκηση Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων και Διαχείριση Κινδύνων**, Εκδόσεις Πασχαλίδης, Αθήνα.

Σαπουντζόγλου Γ. και Πεντότης, Χ. (2017). **Τραπεζική Οικονομική (Β' Έκδοση)**, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Cecchetti, S. and Schoenholtz K. (2017). **Money, Banking and Financial Markets (5th Edition)**, McGraw Hill Higher Education,

Freixas, X. and Rochet, J.C. (2008). **Microeconomics of Banking (2nd Edition)**, MIT Press,

Hempel, G. and Simonson, D. (1998). **Bank Management: Text & Cases (5th Edition)**, John Wiley & Sons, Inc., New York.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Ιδιαιτερότητες των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων

- Ο Διαμεσολαβητικός ρόλος των Χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
- Οικονομική Δραστηριότητα και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα.
- Ο κεντρικός ρόλος των τραπεζών στη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής.
- Το φαινόμενο της ασύμμετρης πληροφόρησης: Δυσμενής επιλογή και Ηθικός κίνδυνος. Τρόποι επίλυσης του προβλήματος της ασύμμετρης πληροφόρησης.
- Οικονομίες κλίμακας και φάσματος στην τραπεζική δραστηριότητα.

2η Εβδομάδα: Λειτουργία και Αποτελεσματική διαχείριση Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων

- Η λειτουργία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
- Τυπική δομή και συγκρότηση της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης ενός Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος.
- Τραπεζικά Προϊόντα και Εργασίες.
- Τιτλοποίηση: Κίνητρα προσφυγής στην τιτλοποίηση. Διαδικασία τιτλοποίησης. Οφέλη και παγίδες. Κατηγορίες τιτλοποιήσιμων στοιχείων.
- Αποτελεσματική Διαχείριση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων: Αριστοποιητική αρχή. Υπόδειγμα Οικονομικής Συμπεριφοράς και Κερδοφορίας.

3η Εβδομάδα: Μορφές Αγοράς και Οικονομική Συμπεριφορά των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων

- Τράπεζες και μορφές αγοράς.
- Η συμπεριφορά των τραπεζών σε συνθήκες τέλει ανταγωνισμού: Υποθέσεις του υποδείγματος. Ισορροπία σε μια πλήρως ανταγωνιστική τραπεζική αγορά.
- Τα υποδείγματα του Μονοπωλίου και του ατελούς ανταγωνισμού στον τραπεζικό κλάδο: Υπόδειγμα των Monti-Klein για μονοπωλιακή τράπεζα. Επέκταση του υποδείγματος Monti-Klein στο τραπεζικό ολιγοπώλιο. Μονοπωλιακός Ανταγωνισμός στον τραπεζικό κλάδο.

4η Εβδομάδα: Εισαγωγή στους Κινδύνους των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων

- Σημαντικότητα της διαχείρισης κινδύνων στη σύγχρονη τραπεζική.
- Διάρθρωση τραπεζικών κινδύνων: ορισμός κινδύνου και ανάλυση των βασικών

μορφών που αντιμετωπίζουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (Πιστωτικός κίνδυνος, Κίνδυνος επιτοκίου, Συναλλαγματικός κίνδυνος, Κίνδυνος αγοράς, Κίνδυνος ρευστότητας, Λειτουργικός κίνδυνος, Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου, Κίνδυνος χώρας).

- Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων.

5η Εβδομάδα: Πιστωτικός Κίνδυνος (Α' Μέρος)

- Ορισμός βασικών εννοιών: Πιστωτική επέκταση. Πιθανότητα αθέτησης υποχρεώσεων (Probability of Default). Απώλειες σε περίπτωση Αθέτησης (Loss Given Default). Αναμενόμενες και μη αναμενόμενες απώλειες. Πιστωτικό περιθώριο (credit spread).
- Πιστωτικός κίνδυνος σε επίπεδο χαρτοφυλακίου και κίνδυνος συγκέντρωσης (concentration risk).

6η Εβδομάδα: Πιστωτικός Κίνδυνος (Β' Μέρος)

- Μέτρηση πιστωτικού κινδύνου: Παραδοσιακά υποδείγματα βαθμολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας δανειολήπτη (credit scoring). Νεότερες προσεγγίσεις στη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου-Υποδείγματα Χαρτοφυλακίου.
- Αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας: Εξωτερικά και Εσωτερικά συστήματα πιστοληπτικής αξιολόγησης. Βασικά κριτήρια αξιολόγησης.
- Αντιστάθμιση πιστωτικού κινδύνου.

7η Εβδομάδα: Κίνδυνος Επιτοκίου

- Το Υπόδειγμα Ανατιμολόγησης (Repricing Model): Στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού ευαίσθητα ως προς το επιτόκιο. Ίση και Άιση μεταβολή των επιτοκίων για στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού. Αδυναμίες του υποδείγματος ανατιμολόγησης.
- Το Υπόδειγμα Ωρίμανσης (Maturity Model): Το υπόδειγμα της ωρίμανσης για το συνολικό χαρτοφυλάκιο της τράπεζας. Ανοσοποίηση του χαρτοφυλακίου. Αδυναμίες υποδείγματος.
- Το Υπόδειγμα Διάρκειας (Duration Model): Η έννοια της Διάρκειας. Οικονομική σημασία της διάρκειας. Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο και Άνοιγμα της Διάρκειας. Ανοσοποίηση Χαρτοφυλακίου. Η έννοια της Κυρτότητας. Αδυναμίες του Υποδείγματος.
- Αντιστάθμιση του Κινδύνου Επιτοκίου.

8η Εβδομάδα: Ο Συναλλαγματικός Κίνδυνος

- Πηγές συναλλαγματικού κινδύνου για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα: Συναλλαγματικός κίνδυνος τραπεζικού χαρτοφυλακίου (Banking book). Συναλλαγματικός κίνδυνος διαχείρισης διαθεσίμων (Trading book).
- Εκτίμηση συναλλαγματικού κινδύνου: Καθαρή και Συνολική έκθεση στο συναλλαγματικό κίνδυνο.

- Αντιστάθμιση συναλλαγματικού κινδύνου.
-

9η Εβδομάδα: Κίνδυνος Ρευστότητας

- Δύο διαστάσεις τραπεζικής ρευστότητας: Ταμειακή ρευστότητα (ή Ρευστότητα χρηματοδότησης). Ρευστότητα αγοράς (ή ενεργητικού).
 - Δομικοί παράγοντες που επηρεάζουν την τραπεζική ρευστότητα: Εξωτερικοί και Εσωτερικοί παράγοντες.
 - Διαχείριση κινδύνου ρευστότητας: Ταυτοποίηση κινδύνου. Μέτρηση κινδύνου. Έλεγχος κινδύνου.
 - Κίνδυνος ρευστότητας, μη αναμενόμενες αναλήψεις καταθέσεων και τραπεζικός πανικός.
-

10η Εβδομάδα: Ρύθμιση και Εποπτεία του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος (Α' Μέρος)

- Τα κίνητρα της ρυθμιστικής παρέμβασης: Αποτυχίες της αγοράς. Διασφάλιση της εμπιστοσύνης του κοινού προς το τραπεζικό σύστημα. Αποτροπή μεταδοτικών επιδράσεων.
 - Τα προβλήματα που ανακύπτουν από τη ρυθμιστική παρέμβαση.
 - Τύποι της ρυθμιστικής παρέμβασης: Αυτορρύθμιση. Εξωτερικές ρυθμίσεις.
 - Εποπτικό πλαίσιο των τραπεζών.
-

11η Εβδομάδα: Ρύθμιση και Εποπτεία του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος (Β' Μέρος)

- Η Συμφωνία της Βασιλείας I.
 - Η Συμφωνία της Βασιλείας II: Χαρακτηριστικά , Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Τρεις πυλώνες εποπτικού πλαισίου (Ελάχιστες Κεφαλαιακές απαιτήσεις, Διαδικασία εποπτικού ελέγχου, Πειθαρχία της αγοράς).
 - Η Συμφωνία της Βασιλείας III: Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις, Κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας. Δείκτης μόχλευσης. Απαιτήσεις κάλυψης κινδύνου ρευστότητας.
-

12η Εβδομάδα: Κρίσεις στο Χρηματοπιστωτικό Σύστημα

- Χρηματοοικονομικές κρίσεις και Οικονομική δραστηριότητα.
 - Παράγοντες που οδηγούν στις Χρηματοοικονομικές κρίσεις.
 - Μορφολογία Χρηματοοικονομικών κρίσεων: Χρηματοπιστωτικές κρίσεις, Κατάρρευση Χρηματιστηριακών αγορών, Νομισματικές κρίσεις, Κρίσεις εξυπηρέτησης κρατικού χρέους.
 - Τα χαρακτηριστικά της Χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008: Αίτια της κρίσης. Οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης. Ενέργειες αντιμετώπισης της κρίσης.
-

13η εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές
Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος Ο τουρισμός αποτελεί μια από τις κύριες οικονομικές δραστηριότητες και βιομηχανίες τόσο παγκοσμίως όσο και σε εθνικό επίπεδο. Η τουριστική βιομηχανία αποτελείται από ένα μείγμα κλάδων και τομέων όπως η φιλοξενία και η εστίαση, τα αξιοθέατα, οι μεταφορές, οι εκδηλώσεις, οι βοηθητικές υπηρεσίες και οι ταξιδιωτικοί μεσάζοντες/κανάλια διανομής. Η κατανόηση της οικονομίας του τουρισμού προϋποθέτει τη γνώση των χαρακτηριστικών και πρακτικών του κάθε κλάδου. Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση της τουριστικής οικονομίας, μέσω της εξέτασης της πολυπλοκότητας του τουριστικού προϊόντος, της φύσης και των επιπτώσεων της τουριστικής βιομηχανίας, του τρόπου λειτουργίας των διαφορετικών κλάδων, καθώς και των παραγόντων που επηρεάζουν την προσφορά και ζήτηση, μέσα σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον.

Διδάσκοντες Θωμάκης Ζαφείριος

Απαιτούμενες γνώσεις Το μάθημα αυτό δεν απαιτεί γνώσεις από κάποια άλλα μαθήματα του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Γνωρίζει και αξιολογεί βασικές έννοιες, θεωρίες και πρακτικές στον τουρισμό.
- Κατανοεί τα χαρακτηριστικά των βασικών κλάδων (διαμονή, εστίαση, αξιοθέατα και εκδηλώσεις, μεταφορές, κανάλια διανομής, βοηθητικές υπηρεσίες).
- Αντιλαμβάνεται την αλληλεπίδραση και αλληλεξάρτηση μεταξύ των τουριστικών επιχειρήσεων για τη δημιουργία του τουριστικού προϊόντος.
- Έχει μια καλή αντίληψη του διεθνούς περιβάλλοντος και το πώς αυτό επηρεάζει τη ζήτηση και προσφορά στην τουριστική βιομηχανία.
- Γνωρίζει τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού.
- Αντιλαμβάνεται τη σπουδαιότητα του σχεδιασμού με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών για την ανάπτυξη και προώθηση των τουριστικών περιοχών. Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων δεξιοτήτων/τεχνολογιών.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον.
- Ομαδική εργασία.

Τρόπος αξιολόγησης Το μάθημα θα εξεταστεί γραπτώς στο τέλος του εξαμήνου, ενώ θα περιλαμβάνει την εκπόνηση προαιρετικής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου **100%**, με ερωτήσεις ανάπτυξης ή Γραπτές εξετάσεις **80%** με ερωτήσεις ανάπτυξης και προαιρετική εργασία **20%**.

Φροντιστηριακά μαθήματα Δεν υπάρχουν

Βασικό εγχειρίδιο Fletcher, J., Fyall, A., Gilbert, D., & Wanhill, S. (2019). **Εισαγωγή στον Τουρισμό: Αρχές και Πρακτικές**, Εκδόσεις Broken Hill, Λεκωσία.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία Dwyer, L., Forsyth, P., Dwyer, W. (2023). **Οικονομική και πολιτική του Τουρισμού**, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.

Βαρβαρέσος, Σ. (2013). **Οικονομική του Τουρισμού**, Εκδόσεις Προπομπός, Αθήνα.

Vanhove, N. (2019). **Τα Οικονομικά των Τουριστικών Προορισμών**, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.

Λαγός, Δ. (2018). **Τουριστική Οικονομική.**, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

Tribe, J. (Αγιομυργιανάκης Γ. & Μενεγάκη, Α. επιμ.) (2019). **Τα Οικονομικά της Αναψυχής, του Ελεύθερου Χρόνου και του Τουρισμού**, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

Διαλέξεις 1η-2η Εβδομάδα: Εισαγωγή στον τουρισμό

- Εισαγωγή στο μάθημα.
- Η φύση του τουριστικού προϊόντος.
- Πολυπλοκότητα τουριστικού προϊόντος.
- Χαρακτηριστικά και δομή της τουριστικής βιομηχανίας.

- Ιστορική αναδρομή της τουριστικής βιομηχανίας.
 - Μορφές τουρισμού.
-

3η Εβδομάδα: Η τουριστική ζήτηση

- Η φύση της τουριστικής ζήτησης.
 - Κατανόηση της συμπεριφοράς του καταναλωτή.
 - Μέτρηση και πρόβλεψη της ζήτησης.
-

4η-6η Εβδομάδα: Η τουριστική προσφορά

- Ο τομέας των μεταφορών (αεροπορικές, οδικές, πλωτές, ενοικιάσεις οχημάτων, κτλ).
 - Ο τομέας της φιλοξενίας (παραδοσιακές και νέες μορφές φιλοξενίας, εστίαση, κτλ).
 - Τουριστικοί μεσάζοντες και κανάλια διανομής (tour operators, on-line booking platforms).
 - Τουριστικά αξιοθέατα.
 - Εκδηλώσεις.
 - Ο δημόσιος τομέας.
-

7η-8η Εβδομάδα: Επιπτώσεις του τουρισμού

- Οικονομικές επιπτώσεις.
 - Κοινωνικές και πολιτισμικές επιπτώσεις.
 - Περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
-

9η-10η Εβδομάδα: Τουριστική ανάπτυξη περιοχών

- Βασικές θεωρίες.
 - Τουριστική πολιτική και σχεδιασμός.
 - Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.
 - Διαχείριση τουριστικού προορισμού.
 - Διαχείριση ενδιαφερόμενων μερών.
-

11η Εβδομάδα: Μάρκετινγκ τουριστικών προορισμών

- Τουριστική εικόνα.
 - Σχεδιασμός μάρκετινγκ.
 - Προώθηση.
 - Branding.
-

12η Εβδομάδα: Το μέλλον του τουρισμού

- Τουρισμός και κρίσεις.
 - Διαχείριση κρίσεων.
 - Το μέλλον του τουρισμού.
-

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές
Εξετάσεις

ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ - ΟΙΚ3219

Σκοπός Μαθήματος

Στη σημερινή εποχή ο ανταγωνισμός των τουριστικών προορισμών και επιχειρήσεων αυξάνεται συνεχώς, σε ένα περιβάλλον στο οποίο οι καταναλωτές συμμετέχουν ενεργά στο σχεδιασμό, παραγωγή και προώθηση των τουριστικών εμπειριών. Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει στρατηγικές κατευθύνσεις για το πώς οι τουριστικοί οργανισμοί και οι επιχειρήσεις του κλάδου μπορούν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του περιβάλλοντος και της εποχής και να αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά. Μέσα από παραδείγματα και μελέτες περίπτωσης γίνονται κατανοητά τα εργαλεία, εφαρμογές και πρακτικές μάρκετινγκ που μπορούν να συμβάλλουν προς αυτήν την κατεύθυνση. Έμφαση δίνεται τόσο σε παραδοσιακά όσο και σε σύγχρονα εργαλεία, όπως το ψηφιακό μάρκετινγκ και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Διδάσκοντες

Θωμάκης Ζαφείριος

Απαιτούμενες γνώσεις

Το μάθημα αυτό δεν απαιτεί γνώσεις από κάποια άλλα μαθήματα του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Γνωρίζει τις βασικές αρχές και έννοιες του τουριστικού μάρκετινγκ.
 - Κατανοεί τα απαραίτητα στάδια και διαδικασίες ενός στρατηγικού σχεδίου μάρκετινγκ.
 - Αναλύει τους παράγοντες που επηρεάζουν την αγοραστική συμπεριφορά του καταναλωτή.
 - Επιλέγει τα κατάλληλα ερευνητικά εργαλεία και σχεδιάζει μικρής κλίμακας έρευνες αγοράς.
 - Έχει μια καλή αντίληψη των προκλήσεων της προώθησης διαφορετικών τουριστικών προϊόντων και κλάδων.
 - Αναλύει και δημιουργεί σχέδια επικοινωνίας και προώθησης με τη χρήση νέων μέσων.
 - Αναγνωρίζει τη σημασία των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την ενδυνάμωση των σχέσεων και της διασύνδεσης με τους πελάτες.
- Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων δεξιοτήτων/τεχνολογιών.
 - Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
 - Εργασία σε διεθνές περιβάλλον.
 - Αυτόνομη εργασία.
 - Ομαδική εργασία.
 - Λήψη αποφάσεων.
-

Τρόπος αξιολόγησης Το μάθημα θα εξεταστεί γραπτώς στο τέλος του εξαμήνου, ενώ θα περιλαμβάνει την εκπόνηση προαιρετικής εργασίας κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου **100%**, με ερωτήσεις ανάπτυξης ή Γραπτές εξετάσεις **80%** με ερωτήσεις ανάπτυξης και προαιρετική εργασία **20%**. Δεν υπάρχουν.

Φροντιστηριακά μαθήματα

Βασικό εγχειρίδιο Kotler, P., Bowen, J.T., Makens, J. & Baloglu, S. (2019). **Μάρκετινγκ Τουρισμού και Φιλοξενίας**, Εκδόσεις Broken Hill, Λευκωσία.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία Fyall, A., Legoherel, P., Frochot, I. & Wang, Y. (2020). **Μάρκετινγκ Τουρισμού και Φιλοξενίας**, Εκδόσεις Rosili, Αθήνα.

Ηγουμενάκης, Ν. (2019). **Τουριστικό Μάρκετινγκ στη Θεωρία και την Πράξη**, Εκδόσεις Φαίδιμος, Αθήνα.

Πρωτοπαπαδάκης, Ι. (2020). **Τουριστικό Μάρκετινγκ**, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Εισαγωγή στο τουριστικό μάρκετινγκ

- Βασικές έννοιες.
 - Τα χαρακτηριστικά του τουριστικού προϊόντος.
 - Ο ρόλος του μάρκετινγκ στον τουρισμό.
-

2η Εβδομάδα: Στρατηγικός σχεδιασμός και ανάλυση του περιβάλλοντος μάρκετινγκ

- Το εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον.
 - Παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση.
 - Ανάγκη για σχεδιασμό.
 - Τα βήματα ενός στρατηγικού σχεδίου.
 - Εθνικά, περιφεριακά και τοπικά σχέδια μάρκετινγκ.
-

3η Εβδομάδα: Κατανόηση του καταναλωτή

- Βασικά μοντέλα τουριστικής παρακίνησης/κίνητρα.

- Κατανόηση αγοραστικής συμπεριφοράς.
 - Νέες τάσεις στην κατανάλωση.
-

4η Εβδομάδα: Πελατοκεντρική στρατηγική μάρκετινγκ

- Τμηματοποίηση της αγοράς - Βασικά κριτήρια τμηματοποίησης.
 - Στόχευση.
 - Τοποθέτηση.
 - Εμπειρικό μάρκετινγκ.
-

5η Εβδομάδα: Μείγμα Μάρκετινγκ

- Προϊόν: ανάπτυξη νέου προϊόντος και στρατηγικές κύκλου ζωής.
 - Τιμολόγηση.
 - Διανομή/κανάλια.
 - Προβολή/προώθηση και δημόσιες σχέσεις.
-

6η-8η Εβδομάδα: Έρευνα αγοράς στον τουρισμό

- Στόχοι έρευνας μάρκετινγκ.
 - Δείγμα και δειγματοληψία.
 - Εργαλεία έρευνας.
 - Ανάλυση αποτελεσμάτων και προτάσεις/συμπεράσματα.
-

9η-10η Εβδομάδα: Μάρκετινγκ με τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

- Εικόνα και branding.
 - Εισαγωγή στα ΜΚΔ.
 - Η επίδραση των ΜΚΔ στην τουριστική συμπεριφορά.
 - Μάρκετινγκ με τη χρήση των ΜΚΔ.
 - Εργαλεία μέτρησης της αποτελεσματικότητας.
-

11η-12η Εβδομάδα: Εφαρμογές μάρκετινγκ στον τουρισμό

- Μάρκετινγκ τουριστικών προορισμών.
 - Μάρκετινγκ στις υπηρεσίες φιλοξενίας.
 - Μάρκετινγκ στις μεταφορές.
 - Μάρκετινγκ στα αξιοθέατα και εκδηλώσεις.
 - Μάρκετινγκ τουριστικών πακέτων.
-

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Εργασίες

ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ - ΟΙΚ2202

Σκοπός Μαθήματος Το μάθημα στοχεύει να διευρύνει το θεωρητικό αλλά κυρίως το πρακτικό πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Λογιστικής στα πλαίσια του διεθνοποιημένου οικονομικού περιβάλλοντος. Στο πρώτο μέρος του μαθήματος θα αναλυθούν οι οκτώ ομάδες λογαριασμών βάσει της κείμενης νομοθεσίας. Στην συνέχεια θα παρουσιαστούν εξειδικευμένα θέματα όπως προβλέψεις, συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, φορολογίες και κατάσταση ταμειακών ροών. Στο τελευταίο μέρος θα επικεντρωθεί στην ανάλυση και ερμηνεία των λογιστικών καταστάσεων από την σκοπιά των δανειστών, μετόχων, μόχλευσης κ.α. με στόχο να παρέχουμε στο μελλοντικό στέλεχος μιας επιχείρησης, ανεξάρτητα του αντικειμένου ενασχόλησης του, τα απαραίτητα εφόδια ανάλυσης και ερμηνείας των οικονομικών πληροφοριών για την λήψη αποφάσεων.

Απαιτούμενες γνώσεις Κατανόηση των εννοιών που διδάσκονται στο εισαγωγικό μάθημα της Λογιστικής.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Να κατανοούν το θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της χρηματοοικονομικής λογιστικής.
- Να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους για την επίλυση σύνθετων λογιστικών προβλημάτων για μια σειρά εξειδικευμένων θεμάτων.
- Αναπτυγμένη σκέψη σε θέματα χρηματοοικονομικής λογιστικής και εργασίας σε ένα διεθνοποιημένο περιβάλλον.
- Ικανότητα μελέτης, ανάλυσης θεμάτων χρηματοοικονομικής λογιστικής και κατανόησης των μεταβολών που προέρχονται από τα λογιστικά γεγονότα στην οικονομική πορεία των επιχειρήσεων.
- Να συνθέτουν για την παραγωγή νέας γνώσης.

Τρόπος αξιολόγησης Η βαθμολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια τελική γραπτή αξιολόγηση κατά την διάρκεια της κανονικής και επαναληπτικής εξεταστικής περιόδου του Τμήματος.

Φροντιστηριακά μαθήματα Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο Αληφαντής Γ. (2019). **Χρηματοοικονομική Λογιστική (Τόμος Β', 5η Έκδοση)**, Εκδόσεις Διπλογραφία, Αθήνα.

Βασιλείου Δ., Ηρειώτης Ν. και Μπάλιος Δ. (2021). **Προχωρημένη Χρηματοοικονομική Λογιστική**, Εκδόσεις Rosili, Αθήνα.

Γκίκας, Δ., Παπαδάκη, Α., Σιουγλέ, Γ., Δεμοιράκος, Ε. και Τζόβας, Χ. (2016). **Χρηματοοικονομική Λογιστική**, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Αληφαντής Κεφ.1; Βασιλείου κ.α. Κεφ. 2; Γκίκας κ.α. Κεφ. 1

- Όργανα κατάρτισης προτύπων.
 - Παρουσίαση βασικών αρχών και κανόνων του θεσμικού πλαισίου.
 - Λογιστικά πρότυπα και Ευρωπαϊκή Ένωση.
-

2η Εβδομάδα: Λογιστική των Ενσώματων Ακινήτοποιήσεων

Αληφαντής Κεφ.2; Βασιλείου κ.α. Κεφ. 9; Γκίκας κ.α. Κεφ. 7

- Έννοια ενσώματων ακινήτοποιήσεων βάσει Ε.Λ.Π. και Δ.Λ.Π.
 - Αποτίμηση και μεταβολές των ενσώματων ακινήτοποιήσεων.
 - Αποσβέσεις και επιχορηγήσεις επενδύσεων.
-

3η Εβδομάδα: Λογιστική Ασώματων Ακινήτοποιήσεων και Εξόδων Πολυετούς Απόσβεσης

Αληφαντής Κεφ.3; Βασιλείου κ.α. Κεφ. 9; Γκίκας κ.α. Κεφ. 8

- Έννοια περί ασώματων ακινήτοποιήσεων.
 - Λογιστικός χειρισμός δικαιωμάτων όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, σήματα, κ.α.
 - Απεικόνιση εξόδων πολυετούς απόσβεσης.
-

4η Εβδομάδα: Λογιστική των Αποθεμάτων

Αληφαντής Κεφ.5; Βασιλείου κ.α. Κεφ. 10; Γκίκας κ.α. Κεφ. 6

- Έννοια, λογαριασμοί και τρόποι λειτουργίας των αποθεμάτων.
 - Προσδιορισμός των τιμών και των μεθόδων για την αποτίμηση των αποθεμάτων.
-

5η Εβδομάδα: Λογιστική Απαιτήσεων, Διαθεσίμων, Συμμετοχών

και Χρεογράφων

Αληφαντής Κεφ.4 και Κεφ. 6; Βασιλείου κ.α. Κεφ. 11 και Κεφ. 12; Γκίκας κ.α. Κεφ. 5

- Λογαριασμοί απαιτήσεων και διαθεσίμων.
- Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.
- Πιστωτικοί τίτλοι.
- Αποτίμηση απαιτήσεων, χειρισμός επισφαλών και ανεπίδεκτων εισπράξεως απαιτήσεων.
- Αποτίμηση συμμετοχών και χρεογράφων.
- Αποτίμηση σε περιόδους σημαντικής πτώσης χρηματιστηριακών τιμών.

6η Εβδομάδα: Λογαριασμοί Καθαρής Θέσης και Υποχρεώσεις
Αληφαντής Κεφ.7; Βασιλείου κ.α. Κεφ. 14 και Κεφ.15; Γκίκας κ.α. Κεφ. 9

- Λογαριασμοί καθαρής θέσης.
- Αποτίμηση καθαρής θέσης.
- Υποχρεώσεις βάσει Ε.Λ.Π.
- Όρια ιδίων κεφαλαίων σύμφωνα με το εταιρικό σχήμα.

7η Εβδομάδα: Προβλέψεις, Χειρισμός Κινδύνων και Αναβαλλόμενη Φορολογία

Αληφαντής Κεφ.9; Βασιλείου κ.α. Κεφ. 16 και Κεφ.17; Γκίκας κ.α. Κεφ. 10

- Έννοια της πρόβλεψης.
- Αναγνώριση και επιμέτρηση προβλέψεων.
- Διακρίσεις προβλέψεων όπως εκκρεμοδικίας, αποκατάστασης περιβάλλοντος, διαφορές φορολογικού ελέγχου, κ.α.
- Φορολογητέο εισόδημα, φορολογητέες και εκπεστέες προσωρινές διαφορές.
- Αναβαλλόμενοι φόροι.

8η Εβδομάδα: Αποτελεσματικοί Λογαριασμοί

Αληφαντής Κεφ. 12 και Κεφ. 13; Βασιλείου κ.α. Κεφ. 19; Γκίκας κ.α. Κεφ. 10 και Κεφ. 15

- Οργανικά έξοδα κατ' είδος.
- Οργανικά έσοδα κατ' είδος.
- Ανόργανα αποτελέσματα.

9η Εβδομάδα: Λογιστικές Εργασίες Τέλους Χρήσης

Αληφαντής Κεφ.16; Βασιλείου κ.α. Κεφ. 21 και Κεφ.22; Γκίκας κ.α. Κεφ. 16

- Η πορεία των λογιστικών γεγονότων κατά την διάρκεια της χρήσης.
 - Εργασίες που λαμβάνουν μέρος στο τέλος της χρήσης.
-

10η Εβδομάδα: Κατάσταση Χρηματοροών Βασιλείου κ.α. Κεφ. 24; Γκίκας κ.α. Κεφ. 20

- Χρησιμότητα κατάστασης ταμειακών ροών.
 - Ταμειακές ροές από επιχειρηματικές δραστηριότητες.
 - Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες.
 - Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.
-

11η Εβδομάδα: Ανάλυση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Σημειώσεις στο e-class; Γκίκας κ.α. Κεφ. 21

- Στάδια ανάλυσης χρηματοοικονομικών καταστάσεων.
 - Μέθοδοι ανάλυσης χρηματοοικονομικών καταστάσεων.
 - Σύγκριση και διαχρονική ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων επιχειρήσεων.
 - Η σκοπιά των μετόχων, δανειστών, μόχλευση, κ.α.
-

12η Εβδομάδα: Εφαρμογή της Ανάλυσης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Σημειώσεις στο e-class; Γκίκας κ.α. Κεφ. 21

- Μελέτη περίπτωσης.
 - Ανάλυση, ερμηνεία και προτάσεις αναδιάρθρωσης της χρηματοοικονομικής δομής μιας επιχείρησης μέσα από τις λογιστικές καταστάσεις.
-

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές σε ένα ολοκληρωμένο μεθοδολογικό πλαίσιο αξιοποίησης της λογιστικής πληροφορίας. Μέσα από την αναλυτική θεωρητική και πρακτική εξέταση θεμάτων θα παρουσιαστούν λογιστικές πρακτικές και έννοιες οι οποίες επηρεάζουν την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Θα αναπτυχθούν έννοιες που συνθέτουν την περιουσία ενός οικονομικού οργανισμού, παρακολουθούν τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων μέσω της διπλογραφικής μεθόδου και τις συνέπειες αυτών των μεταβολών ως προς την αύξηση ή την μείωση της περιουσίας.

Διδάσκοντες Γαγάνης Χρυσοβαλάντης

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος http://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/enrol/index.php?id=92

Απαιτούμενες γνώσεις Το μάθημα δεν προϋποθέτει κατανόηση άλλων μαθημάτων που διδάσκονται στο τμήμα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Να αναγνωρίζει ποιες πληροφορίες αποτελούν λογιστικά γεγονότα και να κατανοεί τις γενικές παραδεκτές αρχές της Λογιστικής.
- Να διακρίνει τους διάφορους τύπους εταιρειών και να ορίζει τα βασικά χαρακτηριστικά τους.
- Να κατανοεί τον τρόπο και τα στάδια της λογιστικής διαδικασίας μέσα από την ροή των λογιστικών πληροφοριών.
- Να εντοπίζει και να διορθώνει λογιστικά σφάλματα.
- Να σχεδιάζει την ολοκλήρωση της λογιστικής διαδικασίας.
- Να εξοικειωθεί με τα πρότυπα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και να διακρίνει διαφορές μεταξύ λογιστικών καταστάσεων.
- Να χρησιμοποιεί και να ερμηνεύει τους πρωτοβάθμιους λογαριασμούς του Ενιαίου Λογιστικού Σχεδίου.
- Να συντάσσει τις βασικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις και να αξιοποιεί τις πληροφορίες τους.

Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:

- Λήψη αποφάσεων.
- Αναλυτικές ικανότητες για την επίλυση λογιστικών προβλημάτων.
- Σχεδιασμός και διαχείριση λογιστικών πληροφοριών.

Τρόπος αξιολόγησης Η βαθμολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια τελική γραπτή αξιολόγηση κατά την διάρκεια της κανονικής και επαναληπτικής εξεταστικής περιόδου του Τμήματος. Η γραπτή αυτή εξέταση περιλαμβάνει ασκήσεις σύνταξης λογιστικών καταστάσεων και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Φροντιστηριακά μαθήματα Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο Τσακλάγκανος, Α. (2009). **Χρηματοοικονομική Λογιστική (σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα**, Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη.

Needles B., Powers M. και Crosson S. (2016). **Εισαγωγή στην Λογιστική**, Εκδόσεις Broken Hill, Αθήνα.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία Αληφαντής Γ. (2019). **Χρηματοοικονομική Λογιστική (Τόμος Α, 5η Έκδοση)**, Εκδόσεις Διπλογραφία, Αθήνα.

Μπάλλας Α. και Χέβας Δ. (2009). **Χρηματοοικονομική Λογιστική**, Εκδόσεις Γεωργία Μπένου, Αθήνα.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Εισαγωγή στη Λογιστική

Τσακλάγκανος, Κεφ. 1; Αληφαντής Κεφ.1; Μπάλλας και Χέβας, Κεφ. 1

- Η ενότητα αυτή εισαγάγει το φοιτητή στο γνωστικό αντικείμενο της Λογιστικής.
 - Περιεχόμενο και σκοποί της Λογιστικής. Διάφοροι κλάδοι της Λογιστικής.
 - Χρήστες λογιστικών πληροφοριών.
 - Η έννοια των λογιστικών προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.
 - Προϋποθέσεις Λογιστικών Καταχωρήσεων.
-

2η Εβδομάδα: Λογιστική Θεωρία και Γενικά Παραδεκτές Αρχές της Λογιστικής

Τσακλάγκανος, Κεφ. 1; Αληφαντής Κεφ.2; Μπάλλας και Χέβας, Κεφ. 6

- Ενότητα Λογισμού.
 - Η αρχή της συνέχειας της δραστηριότητας της επιχείρησης.
 - Η αρχή του Κόστους.
 - Η αρχή της διαχειριστικής χρήσεως και της αυτοτέλειας των χρήσεων.
 - Η χρηματική αρχή ή νομιναλιστική έννοια της αξίας.
 - Η αρχή της πραγματοποίησης εσόδων και του συσχετισμού εσόδων με τα έξοδα.
 - Η αντικειμενικότητα και το επαληθεύσιμο των λογιστικών καταχωρήσεων.
 - Η αρχή της συνέπειας των λογιστικών μεθόδων.
 - Η αρχή του ουσιώδους των λογιστικών γεγονότων.
-

3η Εβδομάδα: Ισολογισμός I

Τσακλάγκανος, Κεφ. 3; Αληφαντής Κεφ.2; Μπάλλας και Χέβας, Κεφ.9;
Αληφαντής, Κεφ. 2

- Έννοια και ορισμός του Ισολογισμού.
 - Λογιστική εξίσωση.
 - Ενεργητικό, Παθητικό και Καθαρά Περιουσία.
-

4η Εβδομάδα: Ισολογισμός II

Τσακλάγκανος, Κεφ. 3; Αληφαντής Κεφ.2; Μπάλλας και Χέβας, Κεφ.9;
Αληφαντής, Κεφ. 2

- Είδη και μορφές Ισολογισμών.
 - Αδυναμίες και περιορισμοί του Ισολογισμού.
 - Η χρήση υποσημειώσεων στον Ισολογισμό.
 - Σύνταξη Ισολογισμού.
-

5η Εβδομάδα: Αποτελέσματα Χρήσεως I

Τσακλάγκανος, Κεφ. 4; Αληφαντής, Κεφ. 3; Μπάλλας και Χέβας, Κεφ.7

- Έννοια και μέτρηση του εσόδου. Πραγματοποίηση και αναγνώριση εσόδων.
 - Μέθοδοι πραγματοποίησης εσόδων. Διακρίσεις και συμψηφισμοί εσόδων.
 - Έννοια και η μέτρηση του εξόδου. Διακρίσεις και συμψηφισμοί εξόδων.
-

6η Εβδομάδα: Αποτελέσματα Χρήσεως II

Τσακλάγκανος, Κεφ. 4; Αληφαντής, Κεφ. 3; Μπάλλας και Χέβας, Κεφ.7

- Υπολογισμός του αποτελέσματος.
 - Μορφές κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης.
 - Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και Ε.Λ.Π.
 - Σύνταξη κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης.
-

7η Εβδομάδα: Λογιστική Παρακολούθηση των Μεταβολών της Περιουσίας της Επιχείρησης

Τσακλάγκανος, Κεφ. 5; Αληφαντής, Κεφ. 6; Μπάλλας και Χέβας, Κεφ. 2, Εν.

2.1 έως 2.3

- Έννοια και περιεχόμενο των λογαριασμών. Γενικά και αναλυτικά καθολικά.
 - Διακρίσεις και λειτουργία των λογαριασμών. Βασικές αρχές χρεοπιστώσεως.
 - Απλές και σύνθετες μεταβολές των λογαριασμών.
 - Παραδείγματα λειτουργίας των λογαριασμών.
-

8η Εβδομάδα: Στάδια Λογιστικής Διαδικασίας

Τσακλάγκανος, Κεφ. 6; Αληφαντής, Κεφ. 7; Μπάλλας και Χέβας, Κεφ. 2, Εν. 2.4 έως 2.12

- Η ροή των λογιστικών πληροφοριών.
 - Το ημερολόγιο, τύποι και μορφές ημερολογίου. Το καθολικό. Το ισοζύγιο, τύποι ισοζυγίου με βάση το χρονικό διάστημα σύνταξης.
 - Ειδικές περιπτώσεις παρακολούθησης λογαριασμών. Λογαριασμοί Τάξεως, Αντίθετοι, Διάμεσοι, Μικτοί.
-

9η Εβδομάδα: Εγγραφές Προσαρμογής

Τσακλάγκανος, Κεφ. 7; Αληφαντής, Κεφ. 10

- Έννοια και αναγκαιότητα προσαρμογής των λογαριασμών.
 - Εγγραφές προσαρμογής τέλους χρήσεως στο Ημερολόγιο & μεταφορά τους στο Καθολικό.
-

10η Εβδομάδα: Αποσβέσεις - Απογραφή και Αποτίμηση Περιουσιακών Στοιχείων

Τσακλάγκανος, Κεφ. 7; Αληφαντής, Κεφ.4

- Η έννοια και ο τρόπος πραγματοποίησης Αποσβέσεων περιουσιακών στοιχείων.
 - Αποτελέσματα Αποσβέσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
 - Απογραφή και αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων. Είδη απογραφής.
-

11η Εβδομάδα: Ολοκλήρωση της Λογιστικής Διαδικασίας

Τσακλάγκανος, Κεφ. 7; Αληφαντής, Κεφ.10

- Συγκέντρωση αποτελεσματικών λογαριασμών.
 - Κλείσιμο των βιβλίων.
 - Άνοιγμα των βιβλίων.
-

12η Εβδομάδα: Λογιστικό Σχέδιο

Τσακλάγκανος, Παράρτημα I και σημειώσεις moodle

- Σκοποί και σημασία του Λογιστικού Σχεδίου.
 - Παρουσίαση των πρωτοβάθμιων λογαριασμών του Λογιστικού Σχεδίου.
-

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές
Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει στους φοιτητές τα απαραίτητα εφόδια για την λήψη βέλτιστων χρηματοοικονομικών αποφάσεων. Μέσα από το θεωρητικό πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής αλλά και από ένα σύνολο πρακτικών εφαρμογών θα επιχειρηθεί η παρουσίαση του τρόπου υπολογισμού της αξίας του χρήματος στη διάρκεια του χρόνου, η ανάλυση κινδύνου/απόδοσης ως βάση για την λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων και την αξιολόγηση αξιόγραφων. Θα αναφερθούμε στα χρηματοοικονομικά προϊόντα και στις σύγχρονες θεωρίες διαχείρισης χαρτοφυλακίου.

Διδάσκοντες Γαγάνης Χρυσοβαλάντης

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος http://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/enrol/index.php?id=96

Απαιτούμενες γνώσεις Η γνώση της Στατιστικής Ι και ΙΙ (ΟΙΚ1003 και ΟΙΚ1006) και της Οικονομετρίας Ι (ΟΙΚ2003) είναι χρήσιμη για την κατανόηση του περιεχομένου του μαθήματος.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Να κατανοεί το χρηματοοικονομικό περιβάλλον μέσα από τις βασικές λειτουργίες του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
- Να σχεδιάζει και να εφαρμόζει μια αξιολόγηση ενός επενδυτικού έργου.
- Να λαμβάνει επενδυτικές αποφάσεις σε καθεστώς αβεβαιότητας και βεβαιότητας.
- Να εφαρμόζει τα υποδείγματα αποτίμησης χρεογράφων.
- Να αξιοποιεί τη θεωρία χαρτοφυλακίου.
- Να χρησιμοποιεί τα υποδείγματα αποτίμησης περιουσιακών στοιχείων.
- Να ελέγχει τις στρατηγικές διαχείρισης χαρτοφυλακίου.

Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων δεξιοτήτων/τεχνολογιών.
- Λήψη αποφάσεων.
- Σχεδιασμός και διαχείριση επενδυτικών έργων.
- Αναλυτικές ικανότητες διαχείρισης χαρτοφυλακίου.

Τρόπος αξιολόγησης Η βαθμολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια τελική γραπτή αξιολόγηση κατά την διάρκεια της εξεταστικής περιόδου του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών. Η γραπτή αυτή εξέταση περιλαμβάνει ασκήσεις επίλυσης χρηματοοικονομικών προβλημάτων και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Φροντιστηριακά

Δεν υπάρχουν.

μαθήματα

Βασικό εγχειρίδιο

Τζαβαλής, Η. και Πετραλιάς, Α. (2009). **Επενδύσεις**, Εκδόσεις Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών ΑΕ, Αθήνα.

Ζοπουνίδης, Κ. (2013). **Βασικές Αρχές Χρηματοοικονομικού Μάνατζμεντ**, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Ross, S., Westerfield W.R. και Jaffe, J. (2017). **Χρηματοοικονομική των Επιχειρήσεων**, Εκδόσεις Broken Hill, Αθήνα.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Παπαδάμου, Σ. (2009). **Διαχείριση Χαρτοφυλακίου: Μια Σύγχρονη Προσέγγιση**, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.

Βασιλείου, Δ. και Ηρειώτης, Ν. (2009). **Ανάλυση Επενδύσεων και Διαχείριση Χαρτοφυλακίου**, Εκδόσεις Rosili, Αθήνα.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)

Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Βασικές Έννοιες της Χρηματοοικονομικής Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 2; Ζοπουνίδης, Κεφ. 10

- Διαχρονική αξία του χρήματος.
- Απλή και σύνθετη κεφαλαιοποίηση.
- Σειρές πληρωμών.
- Ισοδύναμα και αναλογικά επιτόκια, προσδιορισμός του επιτοκίου.
- Πίνακας αποπληρωμής δανείου (τοκοχρεόλυση).

2η Εβδομάδα: Αξιολόγηση Επενδύσεων

Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 2; Ζοπουνίδης, Κεφ. 11

- Οικονομικά στοιχεία που απαιτούνται για την αξιολόγηση ενός επενδυτικού έργου.
- Διάφορες μεταβλητές της επένδυσης.

- Τεχνικές αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων.
-

3η Εβδομάδα: Επενδυτικές Αποφάσεις Κάτω από Βεβαιότητα Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 2; Ζοπουνίδης, Κεφ. 11

- Αξιολόγηση επενδύσεων κάτω από βεβαιότητα.
 - Ανεξάρτητες και αμοιβαίες αποκλειόμενες επενδύσεις.
 - Αλληλοεξαρτώμενα επενδυτικά σχέδια.
 - Συντελεστής μεταβλητότητας.
-

4η Εβδομάδα: Επενδυτικές Αποφάσεις Κάτω από Αβεβαιότητα Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 3; Ζοπουνίδης, Κεφ. 12

- Η έννοια του κινδύνου, προσδιοριστικοί παράγοντες του κινδύνου ενός επενδυτικού έργου και μέθοδοι εκτίμησης του.
-

5η Εβδομάδα: Το Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 1; Σημειώσεις moodle

- Λειτουργίες του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
 - Μορφές χρηματοπιστωτικών οργανισμών.
 - Χρηματοπιστωτικές αγορές και χρηματοοικονομικά προϊόντα.
-

6η Εβδομάδα: Αποτίμηση Χρεογράφων I Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 7; Ζοπουνίδης, Κεφ. 9

- Υποδείγματα αποτίμησης μετοχών.
 - Οικονομική αξία μετοχής.
 - Αποτίμηση μετοχών στατικών και δυναμικών εταιρειών.
-

7η Εβδομάδα: Αποτίμηση Χρεογράφων II Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 8; Σημειώσεις moodle

- Βασικά χαρακτηριστικά ομολογιών.
 - Οικονομική αξία ομολογίας.
 - Αποτίμηση ομολογιών στην πρωτογενή και δευτερογενή αγορά.
-

8η Εβδομάδα: Θεωρία Χαρτοφυλακίου Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 4; Ζοπουνίδης, Κεφ. 13

- Βασικές έννοιες της θεωρίας του χαρτοφυλακίου.
- Υπολογισμός του μέσου και της διακύμανσης ενός χαρτοφυλακίου.
- Η συνάρτηση του αποτελεσματικού συνόρου.
- Το θεώρημα του διαχωρισμού των χαρτοφυλακίων του αποτελεσματικού συνόρου.

- Το χαρτοφυλάκιο της αγοράς.
-

9η Εβδομάδα: Το Μοντέλο ενός Δείκτη και τα Μοντέλα Πολλών Δεικτών

Σημειώσεις moodle; Ζοπουνίδης, Κεφ. 13

- Το μοντέλο ενός δείκτη.
 - Σύθεση χαρτοφυλακίου κατά Sharpe.
 - Το υπόδειγμα των πολλαπλών δεικτών.
 - Εκτίμηση του βήτα.
 - Θεμελιώδεις μεταβλητές του επηρεάζουν το επίπεδο των συντελεστών βήτα.
-

10η Εβδομάδα: Υπόδειγμα Τιμολόγησης Κεφαλαιουχικών Περιουσιακών Στοιχείων

Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 5; Ζοπουνίδης, Κεφ. 13

- Το υπόδειγμα τιμολόγησης κεφαλαιουχικών περιουσιακών στοιχείων (Capital Asset Pricing Model - CAPM).
 - Οι βασικές υποθέσεις του CAPM.
 - Η γραμμή μετοχών της αγοράς.
 - Εφαρμογές του CAPM.
-

11η Εβδομάδα: Υπόδειγμα Αντισταθμιστικής Αποτίμησης Κεφαλαιουχικών Περιουσιακών Στοιχείων

Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 6; Ζοπουνίδης, Κεφ. 13

- Το υπόδειγμα αντισταθμιστικής αποτίμησης κεφαλαιουχικών περιουσιακών στοιχείων (Arbitrage Pricing Theory - APT).
 - Εμπειρικοί έλεγχοι του υποδείματος APT.
 - Σχέση ανάμεσα στα υποδείματα CAPM και APT.
-

12η Εβδομάδα: Στρατηγικές Διαχείρισης Χαρτοφυλακίου

Τζαβαλής και Πετραλιάς, Κεφ. 10; Σημειώσεις moodle

- Αξιολόγηση της απόδοσης ενός χαρτοφυλακίου.
 - Σύγκριση με τα κριτήρια Treynor και Sharpe.
 - Μέτρηση της διαφοροποίησης ενός χαρτοφυλακίου.
 - Ανωμαλίες της αγοράς.
-

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές Εξετάσεις

ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ - ΟΙΚ3216

Σκοπός Μαθήματος

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα αποτελούν σήμερα ένα ισχυρό εργαλείο στα χέρια των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, των επιχειρήσεων και των μεμονωμένων επενδυτών και συγκεντρώνουν όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει στους φοιτητές τα απαραίτητα εφόδια ώστε να μπορούν να κατανοήσουν ποιος είναι ο ρόλος των Χρηματοοικονομικών Παραγώγων σε ένα σύγχρονο επενδυτικό περιβάλλον. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους μηχανισμούς λειτουργίας της αγοράς παραγώγων και στους λόγους για τους οποίους οι επενδυτές καταφεύγουν σε αυτή. Συγκεκριμένα θα εξηγήσουμε τις βασικές κατηγορίες παραγώγων και τα χαρακτηριστικά τους, και θα αναλύσουμε διεξοδικά τη διαδικασία υλοποίησης στρατηγικών κερδοσκοπίας (speculation), εξισορροπητικής κερδοσκοπίας (arbitrage) και αντιστάθμισης (hedging), που μπορούν να αναπτυχθούν με τη βοήθεια τους. Επίσης, θα συζητήσουμε τα θεμελιώδη (μαθηματικά) υποδείγματα αποτίμησης χρηματοοικονομικών παραγώγων, τις υποθέσεις τους και τον τρόπο εφαρμογής τους. Στα πλαίσια του μαθήματος θα γίνει μία εστιασμένη προσπάθεια να απομυθοποιηθούν οι έννοιες που αφορούν τα χρηματοοικονομικά αυτά εργαλεία καθώς και οι ιδιότητες ή δυσκολίες που τους αποδίδονται.

Διδάσκοντες

Δασκαλάκη Χαρούλα

Ηλεκτρονική σελίδα https://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/course/view.php?id=112
μαθήματος

Απαιτούμενες γνώσεις

Το μάθημα αυτό δεν απαιτεί γνώσεις από κάποια άλλα μαθήματα του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Να γνωρίζει τις βασικές κατηγορίες των χρηματοοικονομικών παραγώγων και τα χαρακτηριστικά τους.
- Να κατανοεί τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι αγορές παραγώγων στην Ελλάδα και διεθνώς.
- Να αντιλαμβάνεται τη σημαντικότητα των αγορών παραγώγων και τους μηχανισμούς που τους διέπουν.
- Να κατανοεί την εφαρμοσμένη αξιοποίηση των Παραγώγων ως σύγχρονα εργαλεία επένδυσης και διαχείρισης κινδύνου.
- Να αντιλαμβάνεται τη διαδικασία υλοποίησης στρατηγικών κερδοσκοπίας (speculation), εξισορροπητικής κερδοσκοπίας (arbitrage) και αντιστάθμισης (hedging).
- Να κατανοεί τη χρήση διεθνών υποδειγμάτων αποτίμησης χρηματοοικονομικών παραγώγων.

Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του

μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Λήψη αποφάσεων.
- Σχεδιασμός και διαχείριση επενδυτικών στρατηγικών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη κριτική σκέψη.

Τρόπος αξιολόγησης Η αξιολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια γραπτή τελική εξέταση, η οποία πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου του τμήματος. Οι ερωτήσεις/ασκήσεις προέρχονται αποκλειστικά από το υλικό που περιλαμβάνεται στις διαλέξεις.

Φροντιστηριακά μαθήματα Δεν υπάρχουν

Βασικό εγχειρίδιο Hull, J.C. (2017). **Βασικές Αρχές Αγορών Συμβολαίων και Δικαιωμάτων (9η Αμερικανική Έκδοση)**, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Αγγελόπουλος, Π.Χ. (2011). **Εισαγωγή στα Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Προϊόντα (Δ' Έκδοση)**, Εκδόσεις Σταμούλης, Αθήνα.

Δασκαλάκη, Χ. (2018). **Σημειώσεις Διδάσκουσας**, Ρέθυμνο.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία Φλώρος Χ. και Πουφίνας Θ. (2014). **Χρηματοοικονομικά Παράγωγα**, Εκδόσεις Δίσιγμα, Αθήνα.

Μυλωνάς Ν. (2005). **Αγορές και Προϊόντα Παραγώγων**, Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα.

Dubofsky D. (2004). **Options and Financial Futures –Valuation and Uses**, McGraw Hill,

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Εισαγωγή στα Χρηματοοικονομικά Παράγωγα

- Ορισμός και χρήση των χρηματοοικονομικών παραγώγων.
- Είδη χρηματοοικονομικών παραγώγων και βασικά χαρακτηριστικά τους: Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης, Προθεσμιακά Συμβόλαια, Δικαιώματα προαίρεσης, Συμφωνίες Ανταλλαγής.
- Κατηγορίες επενδυτών στην αγορά παραγώγων: Hedgers, Speculators, Arbitrageurs.
- Η Ελληνική Αγορά Παραγώγων: Χρηματιστήριο Παραγώγων Αθηνών (ΧΠΑ), Εταιρεία Εκκαθάρισης Συναλλαγών επί Παραγώγων (ΕΤ.Ε.Σ.Ε.Π.).

2η Εβδομάδα: Μηχανισμός Λειτουργίας της Αγοράς Συμβολαίων Μελλοντικής Εκπλήρωσης

- Βασικές Διαφορές Σ.Μ.Ε. (Σ.Μ.Ε., Futures Contracts) και Προθεσμιακών Συμβολαίων (Π.Σ., Forward Contracts).
- Βασικά χαρακτηριστικά των Σ.Μ.Ε.: Καθημερινή αποτίμηση και Περιθώριο Ασφάλισης.
- Σύγκλιση τιμών Σ.Μ.Ε. στις τιμές των υποκείμενων αγαθών: Αγορά σε contango. Αγορά σε backwardation.
- Στρατηγικές Αντιστάθμισης Κινδύνου με Σ.Μ.Ε.: Αντιστάθμιση αγοράς. Αντιστάθμιση πώλησης. Τέλεια Αντιστάθμιση. Κίνδυνος βάσης. Βέλτιστη επιλογή αριθμού Σ.Μ.Ε.

3η Εβδομάδα: Αποτίμηση Συμβολαίων Μελλοντικής Εκπλήρωσης

- Η διαφορά μεταξύ καταναλωτικών και επενδυτικών αγαθών.
- Υπολογισμός της Θεωρητικής τιμής του Σ.Μ.Ε. όταν ο υποκείμενος τίτλος είναι: Αξιόγραφο χωρίς εισόδημα, Αξιόγραφο με εισόδημα, Συναλλαγματική Ισοτιμία, Εμπόρευμα.
- Στρατηγικές Εξισορροπητικής Κερδοσκοπίας (Arbitrage Strategies) με Σ.Μ.Ε.

4η Εβδομάδα: Μηχανισμός Λειτουργίας της Αγοράς Δικαιωμάτων Προαίρεσης

- Βασικές θέσεις σε Δικαιώματα Προαίρεσης (Options): Θέση αγοράς και θέση πώλησης σε Δικαίωμα αγοράς, Θέση αγοράς και θέση πώλησης σε Δικαίωμα πώλησης. Συναρτήσεις πληρωμών και κερδών/ζημιών.
- Λόγοι επένδυσης σε Δικαιώματα Προαίρεσης.

- Εσωτερική Αξία και Αξία του Χρόνου.
 - Στρατηγικές αντιστάθμισης κινδύνου με Δικαιώματα Προαίρεσης.
-

5η Εβδομάδα: Ιδιότητες των Δικαιωμάτων Προαίρεσης

- Ευρωπαϊκά και Αμερικάνικα Δικαιώματα Προαίρεσης: Ορισμός, Περιπτώσεις πρόωρης εξάσκησης.
 - Παράγοντες που επηρεάζουν τις τιμές των δικαιωμάτων προαίρεσης.
 - Ανώτερα και Κατώτερα όρια τιμών δικαιωμάτων προαίρεσης: Παραβιάσεις των ορίων και στρατηγικές εξισορροπητικής κερδοσκοπίας (Arbitrage Strategies).
 - Σχέση ισοδυναμίας τιμών δικαιωμάτων αγοράς και πώλησης (Put-Call Parity): Παραβιάσεις της σχέσης και στρατηγικές εξισορροπητικής κερδοσκοπίας (Arbitrage Strategies).
-

6η Εβδομάδα: Στρατηγικές Κερδοσκοπίας με τη Χρήση Δικαιωμάτων Προαίρεσης

- Στρατηγικές επένδυσης που περιλαμβάνουν ένα δικαίωμα προαίρεσης και μία μετοχή (covered call, protective put).
 - Στρατηγικές επένδυσης που περιλαμβάνουν δύο ή περισσότερα δικαιώματα του ίδιου τύπου (bull spread, bear spread, butterfly spread).
 - Συνδυαστικές στρατηγικές που περιλαμβάνουν ταυτόχρονη θέση σε δικαιώματα αγοράς και πώλησης με υποκείμενο τίτλο την ίδια μετοχή (straddle, strangle).
-

7η Εβδομάδα: Αποτίμηση Δικαιωμάτων Προαίρεσης μέσω του Διωνυμικού Υποδείγματος των Cox-Ross-Rubinstein (1979)

- Διωνυμικό υπόδειγμα μίας περιόδου: Replicating portfolio. Risk neutral valuation.
 - Διωνυμικό υπόδειγμα δύο περιόδων: Γενίκευση. Backward Induction. Delta Hedging. Αποτίμηση Ευρωπαϊκών και Αμερικάνικων Δικαιωμάτων.
 - Η επίδραση της ύπαρξης μερισμάτων στο Διωνυμικό υπόδειγμα.
 - Κατασκευή του Διωνυμικού υποδείγματος.
-

8η-9η Εβδομάδα: Αποτίμηση Δικαιωμάτων Προαίρεσης μέσω του Υποδείγματος των Black& Scholes (1973)

- Βασική ιδέα του υποδείγματος Black& Scholes.
 - Wiener process και Λήμμα του Ito.
 - Η μερική διαφορική εξίσωση των Black& Scholes και οι σχέσεις αποτίμησης: Υποθέσεις και Απόδειξη του υποδείγματος.
 - Το διωνυμικό υπόδειγμα και η προσέγγιση των Black& Scholes.
 - Ορισμός και Εκτίμηση της μεταβλητότητας.
 - Η επίδραση της ύπαρξης μερισμάτων στο υπόδειγμα Black& Scholes.
-

10η Εβδομάδα: Παράγοντες ευαισθησίας (Greeks)

- Ορισμός των παραγόντων ευαισθησίας: Delta, Gamma, Vega, Theta, Rho.
 - Ο συντελεστής delta και η συμπεριφορά του συναρτήσει της τιμής του υποκείμενου τίτλου για τα δικαιώματα αγοράς και πώλησης.
 - Ο συντελεστής gamma του χαρτοφυλακίου και ουδετερότητα ως προς αυτόν (portfolio gamma neutrality).
 - Ταυτόχρονη ουδετερότητα ως προς τους συντελεστές gamma και delta.
 - Ο συντελεστής vega και η συμπεριφορά του συναρτήσει της τιμής του υποκείμενου τίτλου και του χρόνου.
 - Οι συντελεστές theta και rho.
 - Οι παράγοντες ευαισθησίας και το υπόδειγμα Black-Scholes.
-

11-12η Εβδομάδα: Συμφωνίες Ανταλλαγής (Swaps)

- Μηχανισμός των συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων (Interest Rate Swaps).
 - Το επιχείρημα του συγκριτικού πλεονεκτήματος.
 - Ο ρόλος των χρηματοοικονομικών διαμεσολαβητών.
 - Αποτίμηση των συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων.
 - Μηχανισμός των συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων (Currency Swaps)
 - Αποτίμηση των συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων.
 - Σύνθετες συμφωνίες ανταλλαγής: Ενδεικτικά, Compounding swaps, Equity swaps, Swaps with embedded option.
-

13η εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος This module will introduce the students to the principles of marketing. The students will explore the nature of the marketing phenomenon, as well as its role and function within organisations. Emphasis will be given to marketing of both products and services, highlighting similarities and differences between the two.

Διδάσκοντες Σπυριάδης Αθανάσιος

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος https://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/enrol/index.php?id=373

Απαιτούμενες γνώσεις The course necessitates competence in English language, as well as in basic management or business terms. For easier course attendance, it is recommended that students have previously attended Management I.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες Upon successful completion of the course, students will be able to:

1. Describe the role and function of marketing within an organisation.
2. Explain the factors that influence customer behaviour.
3. Outline the key elements of a customer value-driven strategy and mix.
4. Discuss the importance of sustainable marketing practices.

Τρόπος αξιολόγησης The course is assessed with a written assignment or a re-sit exam, which is the 100% of the final mark. For the written assignment, students will work in pairs. Both students will receive the same mark for their submitted work. The re-sit exam will take place in accordance with the exam timetable of the Department of Economics. The re-sit exam will include multiple choice questions, or open questions, or questions on a case study pertinent to marketing.

Φροντιστηριακά μαθήματα The course is delivered via lectures and does not have any seminar sessions. The lectures that will be delivered over 13 weeks (see below) will support students' understanding, assessment preparation, and application of the theory of marketing.

Βασικό εγχειρίδιο Armstrong, G., Kotler, P. and Opresnik, M.,O. (2017). **Marketing: An Introduction, 13th ed., Global Edition**, Pearson, Essex.

Cannon, P., J., Perreault D., W. and McCarthy, E., J. (2024). **Essentials of Marketing**, Εκδόσεις Επίκεντρο,

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Svend, H. (2020). **Διεθνές Μάρκετινγκ**, DaVinci,

Kotler, P., Kartajaya, H. and Setiawan, I. (2020). **MARKETING 4.0: Η Μετάβαση από το Παραδοσιακό στο Ψηφιακό Μάρκετινγκ**, Εκδόσεις Κλειδάριθμος,

Jobber, D. and Ellis-Chadwick, F. (2019). **Principles and Practice of Marketing. 9th ed.**, McGraw Hill, London.

Lovelock, C., Wirtz, J. and Chew, P. (2009). **Essentials of Services Marketing**, Pearson, Singapore.

Palmer, A. (2008). **Principles of Services Marketing, 5th ed.**, McGraw-Hill, Berkshire.

Dibb, S., Simkin, L., Pride, W., M. and Ferrell, O.,C. (2021). **Μάρκετινγκ – Έννοιες και Στρατηγικές**, Broken Hill Publishers,

Wirtz, J. and Lovelock, C. (2018). **Μάρκετινγκ Υπηρεσιών**, Εκδόσεις Δίσιγμα,

Βασιλειάδης, Λ. (2021). **Μάρκετινγκ Μάνατζμεντ. Σύγχρονες προσεγγίσεις και στρατηγικές εν καιρώ αλληπάλληλων παγκοσμίων κρίσεων**, Εκδόσεις Τσότρας Αθανάσιος,

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)

Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
39	13	98	150

Διαλέξεις

1st Week

Armstrong et al. (2017), Chapter 1

- Introduction to the Marketing course.
 - Defining marketing and the marketing process.
 - Understanding the marketplace and customer needs.
 - Exchanging market value through Products, Services and Experiences.
 - The changing marketing landscapes.
-

2nd Week

Armstrong et al. (2017), Chapter 2

- Marketing's role in strategic planning.
 - Partnering to build customer relationships.
 - Marketing strategy and the marketing mix.
 - Managing and measuring the marketing effort.
-

3rd Week

Armstrong et al. (2017), Chapter 3

- Analysis of the marketing environment (the macro-environment, the micro-environment, the internal environment).
-

4th Week

Armstrong et al. (2017), Chapter 4

- Managing marketing information and customer insights.
 - Assessing marketing information needs.
 - Marketing research.
-

5th Week

Armstrong et al. (2017), Chapter 5

- Understanding consumer behaviour.
 - Defining the consumers.
 - Factors that influence consumers' behaviour.
-

6th Week

Armstrong et al. (2017), Chapter 5

- Understanding business behaviour.
 - Characteristics of the Business-to-Business (b2b) markets.
 - Factors that influence businesses' behaviour.
-

7th Week

Armstrong et al. (2017), Chapter 6

- Designing a customer value-driven strategy and mix.
 - Market segmentation.
 - Market targeting.
 - Differentiation and positioning.
-

8th Week

Armstrong et al. (2017), Chapter 7

- Building customer value.
 - Products.
 - Services, and experiences.
 - Branding strategy.
-

9th Week

Armstrong et al. (2017), Chapters 8 and 9

- New product development.
 - Product life cycle.
 - Pricing strategies.
-

10th Week

Armstrong et al. (2017), Chapters 10 and 12

- Distribution Channels: Supply chains and value delivery network.
 - Distribution management decisions.
 - Communicating Customer Value: Integrated marketing communications.
-

11th Week

Armstrong et al. (2017), Chapter 16

- Social criticisms of marketing.
 - Social responsibility and ethics.
 - Consumer and business actions towards sustainable marketing.
-

12th Week

- Key skills for marketing managers.
 - Marketing career options.
-

13th Week: Revision and final exam preparation

Σκοπός Μαθήματος

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί έναν βασικό καταλύτη οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στη μελέτη της φύσης της επιχειρηματικότητας και των παραγόντων που την επηρεάζουν και του ρόλου της στην κοινωνία και την οικονομία. Επίσης, το μάθημα έχει στόχο να βοηθήσει τους φοιτητές να εξετάσουν την εφαρμογή της επιχειρηματικής σκέψης λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία των επιχειρηματιών και τα πολλαπλά πεδία εφαρμογής της επιχειρηματικότητας. Έμφαση θα δοθεί στη σύνδεση επιχειρηματικότητας και καινοτομίας, στον σχεδιασμό επιχειρηματικών μοντέλων, στη διαχείριση του επιχειρηματικού ρίσκου και της αποτυχίας, στη στρατηγική χρηματοδότησης επιχειρηματικών ιδεών, καθώς και στο μάρκετινγκ επιχειρηματικών σχεδίων.

Διδάσκοντες

Σπυριάδης Αθανάσιος

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος

https://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/course/view.php?id=375#section-0

Απαιτούμενες γνώσεις

Για την πιο αποτελεσματική παρακολούθηση του μαθήματος, συνιστάται οι φοιτητές να έχουν παρακολουθήσει προηγουμένως το μάθημα Management I ή/και Management II.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να κατέχουν τις ακόλουθες γνώσεις και ικανότητες:

1. Κατανόηση της έννοιας και της φύσης της επιχειρηματικότητας.
2. Αναγνώριση των κύριων μοντέλων επιχειρηματικής σκέψης.
3. Προσδιορισμός της «σκοτεινής πλευράς» της επιχειρηματικότητας.
4. Σύνδεση επιχειρηματικότητας και καινοτομίας.
5. Εξέταση του περιβάλλοντος της επιχειρηματικότητας.
6. Αντίληψη δημιουργικών εργαλείων σκέψης.
7. Κατανόηση επιχειρηματικών μοντέλων.
8. Περιγραφή διαδικασιών δημιουργίας επιχειρηματικού πλάνου.
9. Κατανόηση τρόπου αξιολόγησης βιωσιμότητας επιχειρηματικών ιδεών.
10. Διερεύνηση της ποικιλομορφίας στην επιχειρηματικότητα.
11. Άσκηση κριτικής σκέψης και γνώσης.

Τρόπος αξιολόγησης

Το μάθημα αξιολογείται με μια τελική ή επαναληπτική εξέταση, η οποία απαρτίζει το 100% του τελικού βαθμού. Η τελική ή επαναληπτική εξέταση θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα των εξετάσεων του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών. Η εξέταση θα περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή ανοιχτές ερωτήσεις ή ερωτήσεις σχετικές με μελέτη περίπτωσης που συνδέεται με την επιχειρηματικότητα.

Φροντιστηριακά μαθήματα Βασικό εγχειρίδιο

Το μάθημα θα περιλαμβάνει έως και δεκατρία (13) φροντιστηριακά μαθήματα, τα οποία θα στοχεύουν (α) στην υποστήριξη της κατανόησης και της εφαρμογής της θεωρίας της επιχειρηματικότητας από τους φοιτητές, (β) στην υποστήριξη της προετοιμασίας των φοιτητών για τις γραπτές εξετάσεις.

Neck, H.M., Neck, C.P., και Murray, E.L. (2020). **Επιχειρηματικότητα: Νοοτροπία και Πρακτική**, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Bessant, J.R. και Tidd, J. (2017). **Καινοτομία & Επιχειρηματικότητα (3η έκδοση)**, Εκδόσεις Τζιόλα & Υιοί, Θεσσαλονίκη.

Burns, P. (2020). **Επιχειρηματικότητα και Μικρές Επιχειρήσεις: Εκκίνηση, Ανάπτυξη και Ωριμότητα**, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Fayolle, A. (2019). **Επιχειρηματικότητα: Θεωρία και Πρακτική. Πρακτικές εφαρμογές για να μάθετε το Επιχειρείν (3η έκδοση)**, Εκδόσεις Προπομπός, Αθήνα.

Αποστολόπουλος, Ν., Δερμάτης, Ζ. και Λιαργκόβας, Π.Γ. (2020). **Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα: Η Ευρωπαϊκή και η Ελληνική Εμπειρία**, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.

Μουρδουκούτας, Π., Παπαδημητρίου, Σ. και Ιωαννίδης, Α. (2004). **Επιχειρηματικότητα: Θεσμοί και Πολιτικές**, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Κώτσιος, Π. (2019). **Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία: Σύλληψη, Σχεδιασμός, Υλοποίηση και Λειτουργία (3η έκδοση)**, Εκδόσεις Κώτσιος, Λάρισα.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)

Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα:
Neck et al. (2020), κεφ. 1

- Εισαγωγή στο μάθημα της Επιχειρηματικότητας.
- Η φύση της επιχειρηματικότητας.

- Η επιχειρηματικότητα ως παγκόσμιο κοινωνικό φαινόμενο.
 - Ρυθμιστικό περιβάλλον και διεθνής πολιτική για την επιχειρηματικότητα.
-

2η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 2

- Πρακτικές προσεγγίσεις επιχειρηματικότητας.
 - Μορφές επιχειρηματικότητας (νεοσύστατες επιχειρήσεις, ενδοεπιχειρησιακή επιχειρηματικότητα, εξαγορές επιχειρήσεων, οικογενειακό περιβάλλον και επιχειρηματικότητα, κοινωνική επιχειρηματικότητα).
-

3η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 3

- Ανάπτυξη επιχειρηματικής νοοτροπίας.
 - Χαρακτηριστικά και δεξιότητες των επιχειρηματιών.
 - Επιχειρηματικότητα ως «συνήθεια» (δεξιότητες αυτό-ηγεσίας / δημιουργικότητας / αυτοσχεδιασμού, μετάβαση από την επιχειρηματική νοοτροπία στην επιχειρηματική δράση).
 - Επιχειρηματικές συμπεριφορές και ηθική.
-

4η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 4

- Μορφές Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (επιχειρήσεις κοινωνικού σκοπού, επιχειρηματικότητα και κοινωνική συνέπεια, επιχειρηματικότητα μη κερδοσκοπικών οργανισμών, υβριδικά μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας, διαφορές με την εταιρική κοινωνική ευθύνη).
-

5η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 5

- Επιχειρηματικότητα και καινοτομία.
 - Δημιουργία νέας ιδέας.
 - Αναγνωρίζοντας την «ευκαιρία».
 - Μετάβαση από τη δημιουργία νέας ιδέας στην αναγνώριση ευκαιρίας.
-

6η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 6

- Η έννοια της σχεδιαστικής λογικής (design thinking).
 - Εφαρμογή δημιουργικών εργαλείων σκέψης και σχεδιαστικής λογικής.
-

7η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 8 και 9

- Το επιχειρηματικό μοντέλο.
 - Ποικιλία σε τμήματα αγοράς και σε προτάσεις αξίας.
 - Τύποι επιχειρηματικού μοντέλου (business model canvas, σύστημα ΟΠΙΑ (Ομάδα, Πόροι, Ιδέα, Αγορά), χαρτογράφηση ιδεών (Mind Map), σύντομο επιχειρηματικό σχέδιο, μελέτη σκοπιμότητας, συνοπτική παρουσίαση επιχειρηματικής ιδέας (pitch deck), αναλυτικό επιχειρηματικό πλάνο).
-

8η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 10

- Δημιουργία εσόδων.
 - Μοντέλα δημιουργίας εσόδων.
-

9η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 11

- Επιχειρηματικότητα, ρίσκο και αποτυχία.
 - Το φάσμα της αποτυχίας.
 - Η αξία της αποτυχίας.
-

10η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 12 και 13

- Χρηματοδότηση νεοσύστατων επιχειρήσεων (χρηματοδότηση μέσω ιδίων πόρων, πληθοχρηματοδότηση (crowdfunding), πληθοπορισμός (crowdsourcing), χρηματοδότηση μέσω κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών (equity financing)).
-

11η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 14

- Η σημασία της δικτύωσης στην επιχειρηματικότητα.
 - Ανάπτυξη επιχειρηματικών δικτύων.
-

12η Εβδομάδα:

Neck et al. (2020), κεφ. 16

- Η σημασία του μάρκετινγκ στην επιχειρηματικότητα.
 - Βασικές αρχές μάρκετινγκ και προώθησης επιχειρηματικών ιδεών.
-

13η Εβδομάδα:

- Επισκόπηση των βασικών μαθησιακών αποτελεσμάτων του μαθήματος.
- Καθοδήγηση για την προετοιμασία των εξετάσεων.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΟΙΚ3221

Σκοπός Μαθήματος Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει στους φοιτητές/τριες τις βασικές έννοιες, τις πρακτικές και τις τεχνικές του τρόπου χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Οι φοιτητές/τριες πρέπει να κατανοούν την σημαντικότητα της Κεφαλαιακής Διάρθρωσης και της Διάρθρωσης Κόστους για να μπορέσουν να λειτουργήσουν αποτελεσματικά και να αναπτύξουν περαιτέρω μια επιχείρηση. Τέλος, θα γνωρίσουν τον τρόπο λειτουργίας σύγχρονων εναλλακτικών χρηματοδοτικών εργαλείων όπως τη Χρηματοδότηση Εξασφαλισμένη με Απαιτήσεις (Factoring), την Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing), το Καινοτομικό ή Επιχειρηματικό Κεφάλαιο (Venture Capital), την Δικαιοχρησία (Franchising) τα οποία θα αξιολογηθούν με τις κλασσικές μορφές χρηματοδότησης.

Απαιτούμενες γνώσεις Το μάθημα αυτό δεν προϋποθέτει την κατανόηση άλλων μαθημάτων του Τμήματος.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Κατανοήσουν τις θεμελιώδεις αρχές της Χρηματοοικονομικής των Επιχειρήσεων.
- Αναλύσουν τη διάρθρωση του κεφαλαίου μιας επιχείρησης.
- Αξιολογήσουν τις επιλογές μερισματικής πολιτικής.
- Διερευνήσουν τις διαδικασίες μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.
- Κατανοήσουν τις βασικές αρχές της βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης.
- Αναλύσουν τις επιπτώσεις της χρηματοοικονομικής δυσχέρειας στις επιχειρήσεις.
- Αντιπαραβάλλουν σύγχρονες μορφές εταιρικής χρηματοδότησης.
- Εφαρμόσουν χρηματοοικονομικά μοντέλα και μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης.
- Συνδυάσουν τις θεωρητικές και πρακτικές τους γνώσεις στην ανάλυση πραγματικών χρηματοοικονομικών ζητημάτων.
- Ενισχύσουν την κριτική τους σκέψη και την ικανότητά τους να λαμβάνουν τεκμηριωμένες επιχειρηματικές αποφάσεις.

Τρόπος αξιολόγησης Η βαθμολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια τελική γραπτή αξιολόγηση κατά την διάρκεια της εξεταστικής περιόδου του Τμήματος.

Φροντιστηριακά μαθήματα Δεν παρέχονται.

Βασικό εγχειρίδιο Ross S.A., Westerfield R.W., Jeffrey J., Bradford J.D. (2024). **Χρηματοοικονομική των Επιχειρήσεων**, Εκδόσεις Broken Hill, Αθήνα.

Συμπληρωματική

Berk J., DeMarzo P., Harford J. (2024). **Αρχές Χρηματοοικονομικής των Επιχειρήσεων**, Εκδόσεις Τζιόλα, Θεσσαλονίκη.

Βασιλείου Δ. και Ηρειώτης, Ν. (2018). **Χρηματοοικονομική Διοίκηση**, Εκδόσεις Rosili, Αθήνα.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Διάλεξη: Εισαγωγή στην Χρηματοοικονομική των Επιχειρήσεων & της Χρηματοδότησης

Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 1

- Τι είναι η Χρηματοοικονομική των Επιχειρήσεων.
- Το Κόστος της Χρηματοδότησης.
- Βασικοί Παράγοντες που Επηρεάζουν το Κόστος της Χρηματοδότησης.
- Μοτίβα Χρηματοδότησης.

2η Διάλεξη: Κεφαλαιακή Διάρθρωση I

Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 16

- Η Κεφαλαιακή Διάρθρωση και η Θεωρία της Πίτας.
- Χρηματοοικονομική Μόχλευση και η Αξία της Επιχείρησης.
- Η προσέγγιση των Modigliani και Miller I.

3η Διάλεξη: Κεφαλαιακή Διάρθρωση II

Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 17

- Η προσέγγιση των Modigliani και Miller II.
- Το κόστος της Οικονομικής Δυσχέρειας.
- Φορολογικές Επιδράσεις και Κόστος Οικονομικής Δυσχέρειας.
- Η Θεωρία Ιεράρχησης Κεφαλαίων.
- Πώς Καθορίζουν οι Εταιρείες την Κεφαλαιακή Διάρθρωση.

4η Διάλεξη: Μερισματική Πολιτική

Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 19

- Μερίσματα και Επενδυτική Πολιτική.
- Θεωρίες Μερισματικής Πολιτικής.
- Μερίσματα έναντι Επαναγορών.
- Φόροι, Μερίσματα και Επαναγορές Μετοχών.

- Μερισματική Πολιτική και Συμπεριφορική Χρηματοοικονομική.
-

5η Διάλεξη: Μακροπρόθεσμη Χρηματοδότηση I Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 20; Σημειώσεις Moodle

- Αντληση Κεφαλαίου.
 - Στάδια Χρηματοδότησης.
 - Η Δημόσια Έκδοση και το Κόστος των Νέων Εκδόσεων.
 - Νέες Δημόσιες Εκδόσεις και η Αξία της εταιρείας.
-

6η Μακροπρόθεσμη Χρηματοδότηση II Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 21

- Μίσθωση, Είδη Μίσθωσης.
 - Λόγοι Μίσθωσης.
 - Φόροι και Μισθώσεις.
 - Αντικατάσταση Χρέους και Αποτίμηση Μίσθωσης.
-

7η Διάλεξη: Βραχυπρόθεσμη Χρηματοδότηση I Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 26

- Διαχείριση Μετρητών και Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης.
 - Βασικές Πτυχές της Βραχυπρόθεσμης Χρηματοοικονομικής Πολιτικής.
 - Βραχυπρόθεσμο Χρηματοοικονομικό Σχέδιο.
-

8η Διάλεξη: Βραχυπρόθεσμη Χρηματοδότηση II Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 27; 28

- Διαχείριση Ταμειακών Διαθεσίμων.
 - Κατανοώντας το Χρονικό Περιθώριο Δραστηριότητας.
 - Αναλύοντας την Πολιτική Πίστωσης.
 - Βέλτιστη Πολιτική Πίστωσης.
-

9η Διάλεξη: Συγχώνευση, Εξαγορές και Εκποιήσεις Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 29

- Βασικές Μορφές Εξαγορών.
 - Συνέργεια και Πηγές Συνέργειας.
 - Οι Συγχωνεύσεις Προσφέρουν Αξία;
 - Φορολογία, Εξαγορές και η Νέα Αξία.
 - Εκποιήσεις.
-

10η Διάλεξη: Χρηματοοικονομική Δυσχέρεια Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 30

- Τι είναι και τι συμβαίνει με την Χρηματοοικονομική Δυσχέρεια.
 - Πτώχευση, Ρευστοποίηση και Αναδιοργάνωση Επιχειρήσεων.
 - Το Μοντέλο Z-Score.
-

11η Διάλεξη: Σύγχρονοι Μέθοδοι Εταιρικής Χρηματοδότησης Σημειώσεις Moodle

- Χρηματοδότηση Εξασφαλισμένη με απαιτήσεις (Factoring).
 - Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing).
 - Καινοτομικό ή Επιχειρηματικό Κεφάλαιο (Venture Capital).
 - Δικαιοχρησία (Franchising).
-

12η Διάλεξη: Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Χρηματοοικονομικά Μοντέλα Ross, Westerfield και Jaffe, Κεφ. 3, Σημειώσεις Moodle

- Ανάλυση με Χρηματοοικονομικά Κριτήρια.
 - Η Ταυτότητα DuPont.
 - Μοντέλα Χρηματοοικονομικού Σχεδιασμού.
-

13η Διάλεξη: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές την μεθοδολογία προσέγγισης και τα εργαλεία ανάλυσης των σύγχρονων, ατελώς ανταγωνιστικών, αγορών-βιομηχανικών κλάδων. Αγορών, δηλαδή, στις οποίες υπάρχει στρατηγική αλληλεξάρτηση ανάμεσα στις ανταγωνιζόμενες/αντίπαλες (rival) επιχειρήσεις, η οποία και διαμορφώνει την δομή της εκάστοτε αγοράς-κατ' αντιδιαστολή με την "τυφλή" προσαρμογή/συμμόρφωση της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων σε μια εξωγενή δομή. Κατά το αντικείμενο, η ύλη του μαθήματος αποτελεί εφαρμογή, εμβάθυνση, και επέκταση της Μικροοικονομικής θεωρίας στη κατεύθυνση της ρεαλιστικότερης προσέγγισης της λειτουργίας των αγορών και των επιχειρήσεων. Προς τούτο, μέρος της ύλης του μαθήματος αφορά την ανάπτυξη και κατανόηση στοιχείων της εφαρμοσμένης θεωρίας παιγνίων.

Διδάσκοντες Σκαρτάδος Παναγιώτης

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος http://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/enrol/index.php?id=88

Απαιτούμενες γνώσεις Επαρκής γνώση των βασικών υποδειγμάτων της μικροοικονομικής και στοιχειώδεις δεξιότητες διαφορικού λογισμού και διαγραμματικής ανάλυσης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

- Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:
 - Ερμηνεύουν την λειτουργία των σύγχρονων ατελώς ανταγωνιστικών αγορών, να αναγνωρίζουν και κατηγοριοποιούν τα δομικά τους χαρακτηριστικά και να συσχετίζουν τα τελευταία με τα τυποποιημένα γεγονότα.
 - Συνδυάζουν τους ορισμούς και τις βασικές έννοιες με τα εργαλεία και την μεθοδολογία ανάλυσης προκειμένου να μεταβαίνουν επιτυχώς από την θεωρία στην πράξη και να τεκμηριώνουν πολιτικές ρύθμισης και ανταγωνισμού.
 - Εφαρμόζουν στοιχεία της «μη-συνεργασιακής θεωρίας παιγνίων» προκειμένου να κατανοούν την στρατηγική συμπεριφορά και αλληλεξάρτηση των επιχειρήσεων και να αναδεικνύουν ερμηνεύουν και αξιολογούν –σε όρους κοινωνικής ευημερίας-τα οικονομικά αποτελέσματα που προκύπτουν.
 - Αναγνωρίζουν, περιγράφουν συσχετίζουν και ερμηνεύουν τις θεμελιώδεις εναλλακτικές υποθέσεις στρατηγικής αλληλεξάρτησης σε ατελώς ανταγωνιστικούς κλάδους (Cournot-Nash, Bertrand-Nash, Stackelberg, Hotelling).
 - Προσδιορίζουν, συνδυάζουν, συγκρίνουν, και αξιολογούν τα προκύπτοντα αποτελέσματα των παραπάνω θεμελιωδών υποθέσεων κάτω από εναλλακτικές διαρθρωτικές και χρονικές δομές (Περιορισμοί στην Παραγωγική Δυναμικότητα, Ομοιογενή και Διαφοροποιημένα προϊόντα, Κυκλική και Γραμμική χωρική κατανομή των επιχειρήσεων, Οριζόντια και Κάθετη διαφοροποίηση, Δυναμικός Ανταγωνισμός).
 - Εντρυφούν σε ειδικότερα θέματα Βιομηχανικής Οργάνωσης, όπως: Συμπαιγνία, Οριζόντια και Κάθετη Ολοκλήρωση, Διαφήμιση, Δυνητικός Ανταγωνισμός, Αποτροπή

Εισόδου, Εξαγορές και Συγχωνεύσεις, Τεχνολογικός Ανταγωνισμός, κ.ά.).

Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων δεξιοτήτων/τεχνολογιών.
- Λήψη αποφάσεων.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.

Τρόπος αξιολόγησης

Η βαθμολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια τελική εξέταση, η οποία πραγματοποιείται κατά την διάρκεια της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου του τμήματος. Οι ερωτήσεις/ασκήσεις (συνήθως με την μορφή ερωτημάτων πολλαπλής επιλογής) προέρχονται αποκλειστικά από το υλικό που περιλαμβάνεται στις διαλέξεις.

Φροντιστηριακά μαθήματα

Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο

Επιμελητές Χρυσοβαλάντου Μήλλιου / Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος (2016).

Βιομηχανική Οργάνωση. Αγορές και Στρατηγικές, Εκδόσεις Σοφία, Θεσσαλονίκη.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Carlton D.W. και Perloff J.M. (2017). **Σύγχρονη Βιομηχανική Οργάνωση**, Broken Hill Publishing, Λευκωσία.

Κατσουλάκος, Ι. (2015). **Θεωρία Βιομηχανικής Οργάνωσης**, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα.

(2023). **Σημειώσεις διδάσκοντα στο moodle.**, Ρέθυμνο.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)

Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Εισαγωγή – Ανασκόπηση σημαντικών εννοιών της Μικροοικονομικής

- Οικονομίες κλίμακας και οικονομίες φάσματος παραγωγής.

- Συνθήκες μεγιστοποίησης κερδών/ελαχιστοποίησης ζημιών και Συνθήκες λειτουργίας (ή μη) της επιχείρησης.
 - Παραδείγματα.
-

2η Εβδομάδα: Η Θεωρητική Βάση της Σύγχρονης Προσέγγισης της Λειτουργίας των Επιχειρήσεων και των Αγορών

- Αγορά: Δομή -Συμπεριφορά- Απόδοση.
 - Στοιχεία «μη-συνεργασιακής θεωρίας παιγνίων» και εφαρμογές τους στην βιομηχανική οργάνωση.
 - Μέτρηση οικονομικής (αν) αποτελεσματικότητας και αρχές ρυθμιστικής πολιτικής.
-

3η Εβδομάδα: Τα Θεμελιώδη Υποδείγματα Βιομηχανικής Οργάνωσης 1

- Το υπόδειγμα Bertrand-Nash με ομοιογενή προϊόντα.
 - Το υπόδειγμα Cournot-Nash με ομοιογενή προϊόντα.
 - Το υπόδειγμα Stackelberg με ομοιογενή προϊόντα.
-

4η Εβδομάδα: Τα Θεμελιώδη Υποδείγματα Βιομηχανικής Οργάνωσης 2

- Ανταγωνισμός και Περιορισμοί στην Παραγωγική Δυναμικότητα.
 - Το υπόδειγμα Kreps-Scheinkman.
 - Bertrand έναντι Cournot.
-

5η Εβδομάδα: Διαφοροποίηση Προϊόντων 1 (Ομοιογενείς Καταναλωτές)

- Μονοπωλιακός ανταγωνισμός.
 - Το υπόδειγμα Cournot-Nash με διαφοροποιημένα προϊόντα.
 - Το υπόδειγμα Bertrand-Nash με διαφοροποιημένα προϊόντα.
 - Το υπόδειγμα Stackelberg με ανταγωνισμό σε τιμές ή ποσότητες.
-

6η Εβδομάδα: Διαφοροποίηση Προϊόντων 2 (Ομοιογενείς Καταναλωτές)

- Το υπόδειγμα Stackelberg με ανταγωνισμό στις ποσότητες.
 - Το υπόδειγμα Stackelberg με ανταγωνισμό στις τιμές.
-

7η Εβδομάδα: Διαφοροποίηση Προϊόντων 3 (Ομοιογενείς/Ετερογενείς Καταναλωτές)

- Κάθετη διαφοροποίηση προϊόντων.
 - Το Υπόδειγμα Hotelling - «γραμμική πόλη» -με εξωγενείς και ενδογενείς τοποθεσίες.
 - Το Υπόδειγμα Salor -«Κυκλική πόλη».
-

8η Εβδομάδα: Δυναμικός Ανταγωνισμός και Συμπαιγνία

- Υποδείγματα συμπαιγνίας με άπειρο αριθμό περιόδων.
 - Υποδείγματα συμπαιγνίας με πεπερασμένο αριθμό περιόδων.
-

9η Εβδομάδα: Δυνητικός Ανταγωνισμός

- Βέλτιστος Αριθμός Επιχειρήσεων – Αριθμός Επιχειρήσεων στην Ισορροπία.
 - Διεκδικήσιμες/ Μαχητές Αγορές.
 - Υποδείγματα Αποτροπής και Αποδοχής εισόδου.
-

10η Εβδομάδα: Ειδικά Θέματα Βιομηχανικής Οργάνωσης 1

- Διαφήμιση και συναφείς στρατηγικές.
 - Κάθετες σχέσεις και Κάθετη Ολοκλήρωση.
 - Οριζόντιες Συγχωνεύσεις.
-

11η Εβδομάδα: Ειδικά Θέματα Βιομηχανικής Οργάνωσης 2

- Μονοπώλιο Πολλαπλών Προϊόντων.
 - Μονοπώλιο Διαρκών Αγαθών.
 - Υποδείγματα Διάκρισης/Διασποράς Τιμών.
-

12η Εβδομάδα: Ειδικά Θέματα Βιομηχανικής Οργάνωσης 3

- Ευρεσιτεχνία και Δικαιώματα «Πατέντας».
 - Αδειοδότηση και Δικαιόχρηση.
 - Τεχνολογικός Ανταγωνισμός και Κοινωνική Ευημερία.
-

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στη βιομηχανική οργάνωση και ασχολείται μεταξύ άλλων με τα ακόλουθα ζητήματα: Υπάρχει ανταγωνισμός στην αγορά; Σε ποιο βαθμό; Πώς μετριέται η έλλειψη ανταγωνισμού; Πώς αποκτούν οι επιχειρήσεις μονοπωλιακή δύναμη και πως τη συντηρούν; Ποιες είναι οι επιπτώσεις της έλλειψης ανταγωνισμού; Ποιος ο ρόλος της οικονομικής πολιτικής στην εξασφάλιση συνθηκών θεμιτού ανταγωνισμού;

Διδάσκοντες Σκαρτάδος Παναγιώτης

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος http://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/enrol/index.php?id=86

Απαιτούμενες γνώσεις Η εξοικείωση με την ύλη που καλύπτεται στα μαθήματα Μικροοικονομική Θεωρία Ι (ΟΙΚ1005) και ΙΙ (ΟΙΚ2002) είναι χρήσιμη για την κατανόηση της ύλης του μαθήματος.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Να αναγνωρίζει τις επιπτώσεις που έχουν στη λειτουργία των επιχειρήσεων και στις επιχειρηματικές αποφάσεις οι διαφορετικοί τρόποι διάρθρωσης των αγορών προϊόντων.
- Να αναγνωρίζει τους τρόπους με τους οποίους η λειτουργία των επιχειρήσεων μπορεί να επηρεάσει τη διάρθρωση των αγορών προϊόντων.
- Να αναγνωρίζει τις στρατηγικές αλληλεξαρτήσεις μεταξύ επιχειρήσεων.
- Να αναγνωρίζει πως η αβεβαιότητα επηρεάζει τις επιχειρηματικές αποφάσεις.
- Να αναγνωρίζει το ρόλο της ρυθμιστικής πολιτικής και της πολιτικής ανταγωνισμού στη διαμόρφωση των συνθηκών της αγοράς.

Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:

- Προσαρμογή των εργαλείων οικονομικής ανάλυσης σε επιχειρηματικές αποφάσεις (Λήψη αποφάσεων).
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των εργαλείων οικονομικής ανάλυσης και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προαγωγή της αυτόνομης οικονομικής σκέψης.

Τρόπος αξιολόγησης Η βαθμολόγηση του μαθήματος βασίζεται στην προαιρετική ενδιάμεση γραπτή εξέταση και την τελική γραπτή εξέταση. Από την ενδιάμεση προαιρετική εξέταση οι φοιτητές μπορούν να πάρουν μπόνους **(μέχρι 1.2 μονάδες)**. Το μπόνους αντιστοιχεί στο **12%** του βαθμού της ενδιάμεσης εξέτασης αν ο βαθμός είναι 5 και πάνω. Για να συνυπολογιστεί το μπόνους θα πρέπει τόσο ο βαθμός της ενδιάμεσης όσο και της

τελικής εξέτασης να είναι 5 και πάνω. Οι δύο γραπτές εξετάσεις περιλαμβάνουν κυρίως ερωτήσεις ανάπτυξης - επίλυσης προβλημάτων αλλά και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Φροντιστηριακά μαθήματα

Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο

Lipczynski, J., Wilson, J.O.S and Goddard, J. (2013). **Industrial Organization: Competition, Strategy and Policy (4th Edition)**, Pearson, London.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Baye, R.M. (2013). **Managerial Economics and Business Strategy (7th edition)**, McGraw-Hill, New York.

Mankiw, N.G., Taylor, M.P. and Ashwin, A. (2013). **Business Economics (2nd edition)**, Cengage Learning, Hampshire.

Pepall L., Richards D. and Norman G. (2016). **Industrial Organization: Contemporary Theory and Empirical Applications (5th Edition)**, Wiley, New Jersey.

Perloff, M.J. and Brander, A.J. (2018). **Managerial Economics and Strategy**, Pearson, London.

(2023). **Σημειώσεις διδάσκουσας**, Ρέθυμνο.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)

Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Εισαγωγή στην Οικονομική των Επιχειρήσεων
Lipczynski, Wilson και Goddard, Κεφ. 1, 2 & 11, Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle, Εναλλακτικά από Σημειώσεις Τζουβελέκα, σελ. 3-6, 14-16, 26-35.

- Σκοπός του μαθήματος.

- Το υπόδειγμα δομή-συμπεριφορά-επίδοση.
 - Βασικές έννοιες: συνάρτηση παραγωγής, κόστους, οικονομίες κλίμακας, ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή.
 - Δομή αγορών.
-

2η Εβδομάδα: Ορισμός των Αγορών και Βιομηχανική Συγκέντρωση

Lipczynski, Wilson και Goddard, Κεφ. 8, Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle, Εναλλακτικά από Σημειώσεις Τζουβελέκα, Ενότητα 7, σελ. 26-35.

- Ορισμός των αγορών.
 - Δείκτες αποδοτικότητας των αγορών.
 - Σταυροειδής ελαστικότητα ζήτησης.
 - Ελαστικότητα προσφοράς.
 - Χαρακτηριστικά των προϊόντων και μέγεθος γεωγραφικής περιοχής.
 - Στατικοί και δυναμικοί δείκτες μέτρησης της βιομηχανικής συγκέντρωσης.
 - Παράγοντες που επηρεάζουν το επίπεδο και τη διαχρονική μεταβολή της βιομηχανικής συγκέντρωσης.
-

3η Εβδομάδα: Οικονομίες Κλίμακας και Διάρθρωση των Αγορών

Lipczynski, Wilson και Goddard, Εν. 2.2 και σελ. 277-280, Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle, Εναλλακτικά από Σημειώσεις Τζουβελέκα, σελ. 35-39.

- Δομή, στρατηγικές και αποδοτικότητα αγορών.
 - Πηγές οικονομιών κλίμακας (χρηματικές και πραγματικές οικονομίες κλίμακας).
 - Μέτρηση οικονομιών κλίμακας.
-

4η Εβδομάδα: Εμπόδια Εισόδου και Αποκλεισμός Νέων Επιχειρήσεων

Lipczynski, Wilson και Goddard, Κεφ. 10, Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle, Εναλλακτικά από Σημειώσεις Τζουβελέκα, σελ. 40-48.

- Διεκδικήσιμες αγορές και τιμολόγηση στο όριο.
 - Παράγοντες διαμόρφωσης εμποδίων εισόδου.
 - Στρατηγικές επενδύσεων για αποκλεισμό νέων επιχειρήσεων.
 - Διακριτή τιμολόγηση.
-

5η Εβδομάδα: Τεχνολογική Πρόοδος

Lipczynski, Wilson και Goddard, Κεφ. 16, Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle, Εναλλακτικά από Σημειώσεις Τζουβελέκα, σελ. 16-26.

- Επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη (Research & Development) και αποτυχίες της αγοράς.

- Άριστο επίπεδο τεχνολογικής προόδου.
 - Το υπόδειγμα τεχνολογικού ανταγωνισμού του Arrow.
 - Υιοθέτηση τεχνολογικών καινοτομιών και διάρθρωση της αγοράς.
-

6η Εβδομάδα: Διαφοροποίηση Προϊόντων και Διαφήμιση

Lipczynski, Wilson και Goddard, Κεφ. 15, Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle, Εναλλακτικά από Σημειώσεις Τζουβελέκα, σελ. 16-26.

- Διαφήμιση, φύση του προϊόντος και επιχείρηση.
 - Παράγοντες έντασης των διαφημιστικών δαπανών.
 - Αποδοτικότητα της διαφήμισης (βιομηχανική συγκέντρωση, εμπόδια εισόδου, μονοπωλιακά κέρδη).
-

7η Εβδομάδα: Πληροφόρηση, Τιμές και Ποιότητα

Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle, Εναλλακτικά από Σημειώσεις Τζουβελέκα, σελ. 62-70.

- Διασπορά τιμών.
 - Ασύμμετρη πληροφόρηση.
-

8η Εβδομάδα: Μεγέθυνση Επιχειρήσεων

Lipczynski, Wilson και Goddard, Κεφ. 17 & 18, Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle.

- Κάθετη ολοκλήρωση (ορισμός, κίνητρα, συνέπειες).
 - Οριζόντια διαφοροποίηση (ορισμός, κίνητρα, συνέπειες).
 - Εξωτερική μεγέθυνση (συγχωνεύσεις, εξαγορές).
-

9η Εβδομάδα: Θεωρία της Επιχείρησης

Lipczynski, Wilson και Goddard, Κεφ. 4, Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle, Εναλλακτικά Σημειώσεις Τζουβελέκα, σελ. 70-79.

- Διευθυντικές θεωρίες της επιχείρησης.
 - Συμπεριφορική θεωρία της επιχείρησης.
-

10η Εβδομάδα: Ενδιάμεση Εξέταση Μαθήματος

11η Εβδομάδα: Ρυθμιστική Πολιτική & Πολιτική Ανταγωνισμού

Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle.

- Σημασία και σκοποί της ρυθμιστικής πολιτικής & πολιτικής ανταγωνισμού.
- Μεθοδολογία τιμολόγησης στις περιπτώσεις φυσικού μονοπωλίου.
- Κατηγορίες μέτρων πολιτικής.
- Εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού: δείκτες μέτρησης της έλλειψης ανταγωνισμού και μέτρα πολιτικής.

12η Εβδομάδα: Πολιτική Ανταγωνισμού στην Ελλάδα

Σημειώσεις διδάσκουσας που θα αναρτηθούν στο moodle.

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές Εξετάσεις

FINANCIAL INSTITUTIONS MANAGEMENT - ΟΙΚ3214

Σκοπός Μαθήματος

The objective of this course is to provide the students with the necessary conceptual framework to analyze and comprehend the current problems of modern Financial Institutions (FI). It is structured to help them understand the perplexing issues of risk, regulation, technology, and competition that financial-service managers perceive as their greatest challenges for the present and future. The course provides an overview of the financial services industry, the role of the FIs in the economy, and the nature of economic frictions that make them special. It covers topics on the theory and practice of defining and measuring various types of risk FIs can be exposed to, as well as effective policies for successful risk management. At the end of this course, the students will have a deep understanding of the variety and the complexity of risks facing managers of modern FIs. It will become clear that the effective management of these risks is central to a FI's performance and determines its strategic decisions. Finally, students will be introduced to financial crises, with special focus on the recent sub-prime crisis, and the respective consequences on the economy. Each class session will be structured to include lecture, class discussion and problem/case analysis.

Διδάσκοντες

Δασκαλάκη Χαρούλα

Ηλεκτρονική σελίδα https://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/enrol/index.php?id=106
μαθήματος

Απαιτούμενες γνώσεις

The course has no specific prerequisites.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

- On successful completion of the course, students will be able to:
- Understand the key trends and changes in the financial services sector.
 - Recognize the specialness of FIs and their importance in the economy.
 - Understand the different types of organizations in the financial services sector.
 - Realize how FIs operate.
 - Delve into FI's financial statements and understand how those statements are used by managers in determining FI's performance.
 - Identify the main types of risk FIs are exposed to.
 - Discuss the various approaches to analyzing and measuring the risks in the financial services sector.
 - Understand the variety and complexity of the mechanisms that the FIs adopt in order to manage successfully their risks.
 - Understand the rationale and the characteristics of regulation in the financial services sector.
 - Realize why financial and banking crises occur as well as their consequences on the economy.

This course will provide students with an opportunity to develop the general competencies specified below:

- Search, analyze, and synthesize information using the appropriate tools and technologies.
- Strategic Decision Making.
- Critical thinking and problem solving.

Τρόπος αξιολόγησης The assessment is based on a written exam held upon completion of a course at the end of the semester.

Φροντιστηριακά μαθήματα Tutorials are not offered for this course.

Βασικό εγχειρίδιο Saunders A., Cornett M.M. (2017). **Financial Institutions Management: A Risk Management Approach (in Greek)**,

Sapountzoglou G., Pentotis, X. (2017). **Banking Economics (in Greek)**, Benos G. Publications, Athens.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία Cecchetti, S., Schoenholtz K. (2017). **Money, Banking and Financial Markets (5th Edition)**, McGraw Hill Higher Education,

Freixas, X., Rochet, J.C. (2008). **Microeconomics of Banking (2nd Edition)**, MIT Press,

Hempel, G., Simonson, D. (1998). **Bank Management: Text & Cases (5th Edition)**, John Wiley & Sons, Inc., New York.

Mishkin, F.S. (2016). **The Economics of Money, Banking, and Financial Markets (11th Edition)**, Pearson Education,

Διαλέξεις

Lecture 1: Why are Financial Institutions Special?

- The role of Financial Institutions.
 - The Structure of the Financial Industry: Depository and Non-Depository Institutions.
 - Transaction Costs: Economies of Scope. Economies of Scale.
 - Information Asymmetries and Information Costs: Adverse Selection and Moral Hazards. Problems and Solutions.
 - The transmission of Monetary Policy.
-

Lecture 2: Banking and the Management of Financial Institutions

- Accounts and Statements: On-balance Sheet Activities: Assets, Equities and Liabilities Analysis, the Balance Sheet Equilibrium. Off-balance sheet Activities.
 - Basic Banking and General Principles of Effective Bank Management: Banks and Optimization Policy, Behavioral and Profitability Bank Models, Bank Performance Indexes.
-

Lecture 3: Risks of Financial Intermediation

- The importance of risk management for Financial Institutions.
 - Types of risk faced by Financial Institutions: Interest Rate Risk, Market Risk, Credit Risk, Off-balance Sheet Risk, Technology and Operational Risks, Foreign Exchange Risks, Country or Sovereign Risks, Liquidity Risk, Insolvency Risk, Other Risks and the interaction of Risks.
-

Lecture 4: Credit Risk

- Individual Loan Risk: Credit Quality Problems. Calculating the Return on a loan. Measurement of Credit Risk. Default Risk Models: Qualitative Models, Credit Scoring Models. Newer Models of Credit Risk Measurement and Pricing: Term Structure Derivation of Credit Risk, Mortality Rate Derivation of Credit Risk, RAROC Models, Option Models of Default Risk.
 - Loan Portfolio and Concentration Risk: Simple models of Loan Concentration Risk. Loan Portfolio Diversification and Modern Portfolio Theory: KMV Portfolio Manager Model, Partial Applications of Portfolio Theory, Loan Loss Ratio-based Models, Regulatory Models.
-

Lecture 5: Market Risk

- Importance of Market Risk Measurement for Financial Institutions.

- The Risk Metrics Model: Daily Earnings at Risk. Market Risk of Fixed-Income Securities, Foreign Exchange Equities. Aggregation.
 - Historic (Back) Simulation Approach.
 - Monte Carlo Simulation Approach.
 - The BIS Standardized framework: Specific risk charge. General market risk charge.
 - The BIS Regulations and Large Internal Models.
-

Lecture 6: Interest Rate Risk

- The Repricing Model: Refinancing Risk. Reinvestment Risk. Rate-Sensitive Assets (RSAs). Rate-Sensitive Liabilities (RSLs). Equal versus Unequal changes in rates on RSAs and RSLs. Weaknesses of the Repricing Model.
 - The Maturity Model: The Maturity Model with a Portfolio of Assets and Liabilities. Weaknesses of the Maturity Model.
 - The Duration Model: A general formula for Duration. Economic Meaning of Duration. Duration and Immunization of the Balance Sheet of a Financial Institution. Difficulties in Applying the Duration Model.
-

Lecture 7: Foreign Exchange Risk

- Sources of Foreign Exchange Risk exposure.
 - Foreign Currency Trading: FX Trading Activities, Profitability of Foreign Currency Trading.
 - Foreign Asset and Liability Positions: Return and Risk of Foreign Investments, Interest Rate Parity Theorem, Multicurrency Foreign Asset-Liability positions.
-

Lecture 8: Liquidity Risk

- Causes of Liquidity Risk: Liability-side Liquidity Risk. Asset-side Liquidity Risk.
 - Measuring liquidity risk exposure: Net Liquidity Statement, Peer group ratio comparisons, Liquidity index, Financing gap, BIS Approach.
 - Liquidity Risk, Unexpected Deposit Drains, and Bank Runs.
-

Lecture 9: Managing Risk through Internal Policies and Procedures

- Liability and Liquidity Management: Liquid asset management. Liability structure.
 - Product diversification: Risks of product segmentation. Issues involved in the diversification of product offerings: Safety and soundness concerns, Economies of scale and scope, Conflicts of interest, Deposit insurance, Regulatory oversight, Competition.
 - Geographic expansion: Domestic expansion. International expansion.
-

Lecture 10: Managing Risk through Financial Instruments

- Derivatives: Hedging. Futures and Forwards. Options, caps, floors and collars.

Interest Rate and Currency Swaps.

- Loan Sales and Securitization: The Bank loan sales market. The pass-through security. Collateralized mortgage obligations. Mortgage-backed bonds. Innovations in securitization.
-

Lecture 11: Managing Risk through Regulatory Action

- Deposit insurance and other liabilities guarantees: Panic prevention versus moral hazard. Lender of last resort. Other programs.
 - Capital Adequacy: Capital and Insolvency Risk. Capital standards for depository institutions: Basel I, Basel II, Basel III. National Standards. Capital standards for non-depository institutions financial institutions.
-

Lecture 12: Financial Crises

- Financial crises and aggregate economic activity.
 - Factors causing financial crises.
 - Dynamics of past financial crises in developed countries.
 - The subprime financial crisis of 2007–8.
-

Lecture 13: Revision Week

ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ I - ΟΙΚ3502

Σκοπός Μαθήματος Το μάθημα εισάγει το φοιτητή σε προχωρημένες έννοιες της στατιστικής όπως logistic regression και variable selection αλλά και βασικές έννοιες της μηχανικής μάθησης όπως non-linear models, cross-validation, performance estimation και dimensionality reduction. Εφαρμογές των αλγορίθμων σε ποικίλους τομείς των οικονομικών θα συζητηθούν και θα γίνει επίδειξη τους με τη χρήση του προγράμματος R.

Διδάσκοντες Τσαγρής Μιχαήλ

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος https://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/course/view.php?id=378

Απαιτούμενες γνώσεις Βασικές έννοιες στατιστικής και μαθηματικών, όπως αυτές διδάσκονται στα Μαθηματικά I (ΟΙΚ1001) και II (ΟΙΚ1004) και στην Στατιστική I (ΟΙΚ1003) και II (ΟΙΚ1006), είναι χρήσιμες για τη κατανόηση του περιεχομένου του μαθήματος. Συγκεκριμένα, απαιτείται εξοικείωση με την άλγεβρα μητρών, την επαγωγική στατιστική (διαστήματα εμπιστοσύνης, έλεγχος υποθέσεων) και με τυχαίες μεταβλητές και τις κατανομές τους. Τέλος, απαιτείται κατανόηση και εξοικείωση με το περιεχόμενο της Οικονομετρίας I (ΟΙΚ2003) και της οικονομετρίας II (ΟΙΚ2006). Η γνώση της R είναι επιθυμητή αλλά όχι απαραίτητη.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Θα έχει κατανοήσει βασικές έννοιες της μηχανικής μάθησης.
- Να επιλέγει την κατάλληλη μέθοδο σε πραγματικά προβλήματα.
- Να μπορεί να επιλέγει κατάλληλες μεταβλητές με διάφορους αλγορίθμους στατιστικής και μηχανικής μάθησης.
- Να εφαρμόζει μη γραμμικές μεθόδους σε πραγματικά προβλήματα.
- Να αξιολογεί την προβλεπτική ικανότητα των αλγορίθμων.
- Να ερμηνεύει και να αξιολογήσει εμπειρικές μελέτες.

Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:

- Ικανότητα χρήσης εργαλείων μηχανικής μάθησης σε πραγματικά δεδομένα.
- Αυτόνομη Εργασία.
- Λήψη Αποφάσεων.

Τρόπος αξιολόγησης Η αξιολόγηση γίνεται μέσω μίας ενδιάμεσης γραπτής εξέτασης, η οποία είναι υποχρεωτική για όλους τους φοιτητές, καθώς και μίας τελικής γραπτής εξέτασης η οποία θα διεξάγεται σύμφωνα με το πρόγραμμα των εξεταστικών περιόδων του Τμήματος. Στις εξετάσεις αυτές, οι οποίες περιλαμβάνουν ερωτήσεις σύντομης απάντησης και επίλυση προβλημάτων, εξετάζεται η κατανόηση και η ικανότητα χειρισμού της μαθηματικής ανάλυσης με αντικείμενο την επίλυση συγκεκριμένων

προβλημάτων σχετικών με την οικονομική επιστήμη. Η ενδιάμεση εξέταση του μαθήματος θα διεξάγεται κατά την 8η εβδομάδα των μαθημάτων σε ημέρα και ώρα η οποία θα ανακοινώνεται από την Γραμματεία τουλάχιστον 15 ημέρες νωρίτερα. Στις επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου, ο βαθμός της ενδιάμεσης αξιολόγησης δεν θα προσμετράται στον τελικό βαθμό του μαθήματος.

Φροντιστηριακά μαθήματα

Δεν υπάρχουν. Το μάθημα υποστηρίζεται από πρακτικές εφαρμογές των μεθόδων σε οικονομικά μεγέθη χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα R καθώς και σε ασκήσεις που θα συζητηθούν κατά τη διάρκεια των διαλέξεων των μαθημάτων.

Βασικό εγχειρίδιο

Μπερσίμης, Σ., Μπάρτζης, Γ., Παπαδάκης, Γ. και Σαχλάς Αθ. (2021). **Εφαρμοσμένη Στατιστική και Στατιστική Μηχανική Μάθηση με χρήση των IBM SPSS Statistics, R, Python**, Εκδόσεις Τζιόλα, Αθήνα.

Τσαγρής, Μ. (2021). **Σημειώσεις διδάσκοντα**, Ρέθυμνο.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Νικολάου Χρ. (2019). **Ανάλυση Δεδομένων με την R**, Εκδόσεις Δίσιγμα, Θεσσαλονίκη.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)

Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Εισαγωγή I Μπερσίμης κ.ά., Κεφ. 17-18

- Μέτρα συσχέτισης για συνεχείς μεταβλητές.
- Μέτρα συσχέτισης για κατηγορικές μεταβλητές.
- Απεικόνιση ζευγών μεταβλητών.
- Απλή και γραμμική παλινδρόμηση.
- Εφαρμογές στα οικονομικά: Τιμές και χαρακτηριστικά αυτοκινήτων.

2η Εβδομάδα: Εισαγωγή II Μπερσίμης κ.ά., Κεφ. 17-18

- Έννοιες και βασικά στοιχεία της πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης.
 - Μη γραμμική παλινδρόμηση.
 - Εφαρμογές στα οικονομικά: Πρόβλεψη των τιμών των αυτοκινήτων με βάση τα χαρακτηριστικά τους.
-

3η Εβδομάδα: Μη γραμμική παλινδρόμηση

Σημειώσεις διδάσκοντα

- Μη γραμμική παλινδρόμηση.
 - Αλγόριθμος Newton-Raphson για μη γραμμικά ελάχιστα τετράγωνα.
 - Εφαρμογές στα οικονομικά: Πρόβλεψη των τιμών των αυτοκινήτων με βάση τα χαρακτηριστικά τους.
-

4η Εβδομάδα: Λογιστική παλινδρόμηση

Μπερσίμης κ.ά., Κεφ. 19

- Βασικές έννοιες, εκτίμηση παραμέτρων με τη χρήση του αλγόριθμου Newton-Raphson, ερμηνεία.
 - Εφαρμογές στα οικονομικά: Πρόβλεψη χρεωκοπίας επιχειρήσεων με βάση χαρακτηριστικά λειτουργίας τους.
-

5η Εβδομάδα: Poisson και quasi-Poisson παλινδρόμηση

Σημειώσεις διδάσκοντα

- Βασικές έννοιες, εκτίμηση παραμέτρων με τη χρήση του αλγόριθμου Newton-Raphson, ερμηνεία.
 - Εφαρμογές στα οικονομικά: Εκτίμηση αριθμού παραβιάσεων ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.
-

6η Εβδομάδα: Επιλογή μεταβλητών

Σημειώσεις διδάσκοντα

- Αλγόριθμος LASSO.
 - Αλγόριθμος γ -OMP.
 - Εφαρμογές στα οικονομικά: Επιλογή χαρακτηριστικών αυτοκινήτων τα οποία επηρεάζουν την τιμή.
-

7η Εβδομάδα: Αλγόριθμος k-NN

Μπερσίμης κ.ά., Κεφ. 28

- Βασικές έννοιες, ερμηνεία.
 - Εφαρμογές στα οικονομικά: Πρόβλεψη μισθών αθλητών με βάση τις επιδόσεις τους.
-

8η Εβδομάδα: Ενδιάμεση Εξέταση Μαθήματος

9η Εβδομάδα: Αξιολόγηση προβλεπτικής ικανότητας γραμμικών και μη γραμμικών μοντέλων

Μπερσίμης κ.ά., Κεφ. 16 και σημειώσεις διδάσκοντα

- k-fold cross validation.

- Nested cross validation.
 - Εφαρμογές στα οικονομικά: Εφαρμογές στα προηγούμενα παραδείγματα.
-

10η Εβδομάδα: Μείωση διαστάσεων

Μπερσίμης κ.ά., Κεφ. 24 και σημειώσεις διδάσκοντα

- Βάσεις δεδομένων με πολλές μεταβλητές.
 - Ανάλυση κύριων συνιστωσών.
 - Μη γραμμική ανάλυση κύριων συνιστωσών.
 - Εφαρμογές στα οικονομικά: Εφαρμογές στα προηγούμενα παραδείγματα.
-

11η Εβδομάδα: Επίδειξη των αλγορίθμων με τη χρήση της R I

- Εφαρμογές των αλγορίθμων και σε άλλα πεδία, όπως αγροτικά οικονομικά και τραπεζική.
-

12η Εβδομάδα: Επίδειξη των αλγορίθμων με τη χρήση της R II

- Εφαρμογές των αλγορίθμων και σε άλλα πεδία, όπως αγροτικά οικονομικά και τραπεζική.
-

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του μαθήματος Μηχανική Μάθηση με Εφαρμογές στα Οικονομικά Ι. Εισάγει το φοιτητή σε επιπλέον προχωρημένες στατιστικές έννοιες και υποδείγματα όπως ανάλυση δεδομένων κατηγορικών και διατεταγμένων μεταβλητών, Μπεϋζιανή ανάλυση και επιλογή ανεξάρτητων μεταβλητών και συναρτησιακών σχέσεων, καθώς επίσης και σε σύγχρονες μεθόδους μηχανικής μάθησης που δε βασίζονται σε στατιστικές έννοιες (νευρωνικά δίκτυα, δέντρα και δάση αποφάσεων). Οι μέθοδοι που θα συζητηθούν περιλαμβάνουν προβλήματα μηχανικής μάθησης τόσο υπό επίβλεψη όσο και χωρίς επίβλεψη (ταξινόμηση) και η εφαρμογή των αλγορίθμων σε ποικίλους τομείς των οικονομικών θα παρουσιαστεί με τη χρήση του προγράμματος R.

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος

https://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/course/view.php?id=367

Απαιτούμενες γνώσεις

Βασικές έννοιες στατιστικής και μαθηματικών, όπως αυτές διδάσκονται στα Μαθηματικά Ι (ΟΙΚ1001) και ΙΙ (ΟΙΚ1004) και στην Στατιστική Ι (ΟΙΚ1003) και ΙΙ (ΟΙΚ1006), είναι χρήσιμες για τη κατανόηση του περιεχομένου του μαθήματος. Επίσης, απαιτείται κατανόηση και εξοικείωση με το περιεχόμενο της Οικονομετρίας Ι (ΟΙΚ2003) και της Οικονομετρίας ΙΙ (ΟΙΚ2006). Τέλος, απαραίτητη είναι η γνώση των βασικών εννοιών μηχανικής μάθησης, όπως αυτές διδάσκονται στο μάθημα Μηχανική Μάθηση με Εφαρμογές στα Οικονομικά Ι, καθώς επίσης και γνώση της R, στο επίπεδο που αυτή παρουσιάζεται στο παραπάνω μάθημα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

- Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:
- Θα έχει κατανοήσει βασικές έννοιες της μηχανικής μάθησης.
 - Να επιλέγει την κατάλληλη μέθοδο σε πραγματικά προβλήματα.
 - Να μπορεί να επιλέγει κατάλληλες μεταβλητές και συναρτησιακές σχέσεις με διάφορους αλγορίθμους στατιστικής και μηχανικής μάθησης.
 - Να εφαρμόζει τις ανάλογες μεθόδους σε πραγματικά προβλήματα.
 - Να αξιολογεί την προβλεπτική ικανότητα των αλγορίθμων.
 - Να ερμηνεύει και να αξιολογεί εμπειρικές μελέτες.
- Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:
- Ικανότητα χρήσης εργαλείων μηχανικής μάθησης σε πραγματικά δεδομένα.
 - Αυτόνομη Εργασία.
 - Λήψη Αποφάσεων.
-

Τρόπος αξιολόγησης

Η αξιολόγηση γίνεται μέσω μίας ενδιάμεσης γραπτής εξέτασης, η οποία είναι υποχρεωτική για όλους τους φοιτητές, καθώς και μίας τελικής γραπτής εξέτασης η οποία θα διεξάγεται σύμφωνα με το πρόγραμμα των εξεταστικών περιόδων του Τμήματος. Στις εξετάσεις αυτές, οι οποίες περιλαμβάνουν ερωτήσεις σύντομης απάντησης και επίλυση προβλημάτων, εξετάζεται η κατανόηση και η ικανότητα χειρισμού της μαθηματικής ανάλυσης με σκοπό την επίλυση συγκεκριμένων

προβλημάτων σχετικών με την οικονομική επιστήμη. Η ενδιάμεση εξέταση του μαθήματος θα διεξάγεται κατά την 8η εβδομάδα των μαθημάτων σε ημέρα και ώρα η οποία θα ανακοινώνεται από την Γραμματεία τουλάχιστον 15 ημέρες νωρίτερα. Στις επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου, ο βαθμός της ενδιάμεσης αξιολόγησης δεν θα προσμετράται στον τελικό βαθμό του μαθήματος.

Φροντιστηριακά μαθήματα

Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο

Μπερσίμης, Σ., Μπάρτζης, Γ., Παπαδάκης Γ. και Σαχλάς, Αθ. (2021). **Εφαρμοσμένη Στατιστική και Στατιστική Μηχανική Μάθηση με χρήση των IBM SPSS Statistics, R, Python**, Εκδόσεις Τζιόλα, Αθήνα.

Εμβαλωματής, Γ. (2021). **Σημειώσεις διδάσκοντα**, Ρέθυμνο.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Νικολάου Χρ. (2019). **Ανάλυση Δεδομένων με την R**, Εκδόσεις Δίσιγμα, Θεσσαλονίκη.

Rasmussen, C.E. (2004). **Gaussian Processes in Machine Learning**, Max Planck Institute for Biological Cybernetics, Tübingen, Germany.

Sala-i-Martin, X.X. (1997). **I Just Ran Two Million Regressions**, American Economic Review, 87(2), pp. 178-183,

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)

Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Εισαγωγή και επισκόπηση βασικών εννοιών Σημειώσεις μαθήματος

- Εισαγωγή στο μάθημα.
 - Σύντομη επισκόπηση βασικών στατιστικών εννοιών και εννοιών μηχανικής μάθησης.
 - Επισκόπηση της μεθόδου μέγιστης πιθανοφάνειας.
 - Βασικές έννοιες αριθμητικής βελτιστοποίησης.
-

2η Εβδομάδα: Λογιστική παλινδρόμηση Μπερσίμης κ.ά., Κεφ. 19

- Κατηγορικές εξαρτημένες μεταβλητές και λογιστική παλινδρόμηση.
 - Σύνδεση με υποδείγματα συμπεριφοράς καταναλωτή.
 - Προβλήματα με πάνω από δύο κατηγορίες.
-

3η Εβδομάδα: Υποδείγματα για διατεταγμένα δεδομένα Σημειώσεις μαθήματος

- Διατεταγμένες εξαρτημένες μεταβλητές.
 - Διατεταγμένη λογιστική παλινδρόμηση και εναλλακτικές.
 - Εφαρμογή στην ανάλυση ερωτηματολογίων.
-

4η Εβδομάδα: Μπεϋζιανή στατιστική ανάλυση I Σημειώσεις μαθήματος

- Εισαγωγή στην Μπεϋζιανή στατιστική ανάλυση.
 - Βασικές διαφορές ανάμεσα στην κλασσική και την Μπεϋζιανή ανάλυση.
 - Ένα απλό παράδειγμα.
 - Υπολογισμοί στην Μπεϋζιανή στατιστική.
-

5η Εβδομάδα: Μπεϋζιανή στατιστική ανάλυση II Σημειώσεις μαθήματος

- Γραμμική παλινδρόμηση με Μπεϋζιανές μεθόδους.
 - Πολύπλοκα υποδείγματα και αύξηση δεδομένων (data augmentation).
 - Λογιστική παλινδρόμηση με Μπεϋζιανές μεθόδους.
-

6η Εβδομάδα: Επιλογή ανεξάρτητων μεταβλητών και προβλέψεις μέσω πολλαπλών υποδειγμάτων

Σημειώσεις μαθήματος και Sala-i-Martin, 1997

- Σύγκριση μοντέλων μέσω των παραγόντων Bayes.
 - Χρησιμοποίηση πολλαπλών μοντέλων για προβλέψεις (model averaging).
 - BIC (Bayesian Information Criterion) και η χρήση του στην κλασική στατιστική.
-

7η Εβδομάδα: Μη παραμετρική παλινδρόμηση

Σημειώσεις μαθήματος και Rasmussen, 2004

- Διαδικασίες Gauss.
 - Παλινδρόμηση μέσω διαδικασιών Gauss.
 - Προβλέψεις και ερμηνεία αποτελεσμάτων πέραν των προβλέψεων.
-

8η Εβδομάδα: Ενδιάμεση εξέταση μαθήματος

9η Εβδομάδα: Εισαγωγή στα νευρωνικά δίκτυα I

Μπερσίμης κ.ά., Κεφ. 27

- Γενικές αρχές και ορολογία νευρωνικών δικτύων.
 - Εφαρμογές νευρωνικών δικτύων.
 - Η πρώτη γενιά νευρωνικών δικτύων.
-

10η Εβδομάδα: Εισαγωγή στα νευρωνικά δίκτυα II

Μπερσίμης κ.ά., Κεφ. 27

- Υπολογιστικά προβλήματα με τα νευρωνικά δίκτυα.
 - Η επανάσταση στους υπολογισμούς και η έννοια του “Deep Learning”.
-

11η Εβδομάδα: Δέντρα αποφάσεων

Μπερσίμης κ.ά., Κεφ. 30

- Δέντρα κατηγοριοποίησης και παλινδρόμησης.
 - Δάση από δέντρα αποφάσεων.
 - Προβλέψεις με τη χρήση δασών αποφάσεων.
-

12η Εβδομάδα: Ο αλγόριθμος EM για ταξινόμηση

Σημειώσεις μαθήματος

- Λανθάνουσες μεταβλητές και ο αλγόριθμος EM (Expectation Maximization).
 - Συνδυασμός του EM με άλλα στατιστικά υποδείγματα.
-

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές
Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος

Οι Περιβαλλοντικοί, Κοινωνικοί και οι σχετικοί με τη Διακυβέρνηση παράγοντες, γνωστοί και ως ESG factors (Environmental, Social, Governance) μαζί με τη βιωσιμότητα γίνονται όλο και πιο σημαντικοί για τους υπεύθυνους λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων και τους διαχειριστές περιουσιακών στοιχείων. Αυτό που σήμερα θεωρείται Βιώσιμη Χρηματοοικονομική (Sustainable Finance) θα είναι σύντομα το βασικό συστατικό του χρηματοοικονομικού κλάδου. Η Βιώσιμη Χρηματοοικονομική αποτελεί την ανταπόκριση του κλάδου στις αυξανόμενες ανησυχίες για την κλιματική αλλαγή, την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και την κοινωνική αδικία. Εξετάζει πώς οι εταιρείες συμβάλλουν στην κοινωνία και το περιβάλλον. Οι βιώσιμοι επενδυτές θέλουν να διασφαλίσουν ότι οι επενδύσεις τους δεν είναι μόνο οικονομικά βιώσιμες, αλλά έχουν και θετικό αντίκτυπο στον κόσμο. Το Impact Investing (Επενδύσεις Περιβαλλοντικού και Κοινωνικού Αποτυπώματος, Ε.Π.Κ.Α) είναι ένας όρος που περιγράφει μια επενδυτική μεθοδολογία, η οποία αποσκοπεί σε ουσιαστικά θετικό περιβαλλοντικό ή κοινωνικό αποτύπωμα, παράλληλα με το επιθυμητό οικονομικό όφελος για τον επενδυτή. Αποτελεί μια διαδικασία επιλογής και αξιολόγησης των κατάλληλων επενδυτικών ευκαιριών, προκειμένου με στοχευμένη διάθεση επενδυτικών κεφαλαίων να συνεισφέρει στην επίλυση κοινωνικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο, ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνει θετική απόδοση επί των κεφαλαίων που διαθέτει σε αυτή την κατεύθυνση.

Το μάθημα εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να μεταβληθεί ο χρηματοοικονομικός τομέας προς ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Οι φοιτητές θα αποκτήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες για την αξιολόγηση περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διακυβέρνησης παραγόντων (ESG) και τη μέτρηση και διαχείριση του αντίκτυπου που προκύπτει από τις επενδύσεις. Θα έρθουν σε επαφή με τις βασικές έννοιες της χρηματοοικονομικής βιωσιμότητας, θα κατανοήσουν τον ρόλο που έχει η οικονομική βιωσιμότητα στις διεθνείς αγορές και θα κατανοήσουν πώς μπορούν να ενσωματωθούν οι παράγοντες ESG στις επενδυτικές αποφάσεις. Επίσης, θα αποκτήσουν γνώσεις για τον κλιματικό κίνδυνο και πώς οι επιπτώσεις του μπορούν να ενσωματωθούν σε οικονομικά μοντέλα. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις αγορές «Πράσινων Ομολόγων» (Green Bond Markets), τα οποία έχουν σχεδιαστεί για την υποστήριξη συγκεκριμένων έργων που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον. Επίσης το μάθημα θα εστιάσει και στις αγορές «πράσινων δανείων» (Green Loan Market), οι οποίες στοχεύουν στη διευκόλυνση και υποστήριξη της περιβαλλοντικά βιώσιμης οικονομικής δραστηριότητας.

Διδάσκοντες

Δασκαλάκη Χαρούλα

Απαιτούμενες γνώσεις

Το μάθημα αυτό δεν προϋποθέτει την κατανόηση άλλων μαθημάτων που διδάσκονται στο τμήμα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Θα έχουν κατανοήσει πόσο σημαντική είναι η χρηματοοικονομική βιωσιμότητα και οι νέες ευκαιρίες που αυτή προσφέρει στον επιχειρησιακό τομέα μακροπρόθεσμα.
- Θα εξοικειωθούν με τις βασικές έννοιες που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και θα μάθουν πώς να τις ενσωματώνουν στη διαδικασία λήψης χρηματοοικονομικών αποφάσεων.
- Θα έχουν εξερευνήσει το συνεχώς εξελισσόμενο τοπίο των βιώσιμων επενδύσεων.

- Θα είναι σε θέση να αξιολογήσουν τη βιωσιμότητα επενδύσεων τόσο στην αγορά των μετοχών όσο και των ομολόγων.
- Θα έχουν αναπτύξει τη δική τους οπτική για την αλληλεπίδραση της επένδυσης και του αντίκτυπου στην κοινωνία, το περιβάλλον και το σύνολο.

Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Λήψη αποφάσεων.
- Σχεδιασμός και διαχείριση επενδυτικών στρατηγικών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Αυτόνομη κριτική σκέψη.

Τρόπος αξιολόγησης Η αξιολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια γραπτή τελική εξέταση (60%), η οποία πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου του τμήματος και σε μία εργασία (40%) που θα γίνεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Φροντιστηριακά μαθήματα Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο Sherwood, M. W., & Pollard, J. (2023). **Responsible investing: An introduction to environmental, social, and governance investments**, Routledge,

Συμπληρωματική βιβλιογραφία Thompson, S. (2021). **Green and sustainable finance: Principles and practice (Vol. 6)**, Kogan Page Publishers,

Sarmiento, E. D. M., & Herman, R. P. (Eds.). (2020). **Global Handbook of Impact Investing: Solving Global Problems Via Smarter Capital Markets Towards a More Sustainable Society**, John Wiley & Sons,

Schoenmaker, D., & Schramade, W. (2018). **Principles of sustainable finance**, Oxford University Press,

Hill, J. (2020). **Environmental, Social, and Governance (ESG) investing: A balanced analysis of the theory and practice of a sustainable portfolio**, Academic Press,

Hammond, B., Maurer, R., & Mitchell, O. (2023). **Pension Funds and Sustainable**

Landier, A., & Nair, V. B. (2009). **Investing for change: Profit from responsible investment**, Oxford University Press,

Bolton, P., Despres, M., Da Silva, L. A. P., Samama, F., & Svartzman, R. (2020). **The Green Swan**, BIS Books,

Bolton, P., Kacperczyk, M., Hong, H. G., & Vives, X. (2021). **Resilience of the financial system to natural disasters**, CEPR Press,

Thompson, S. (2023). **Green and sustainable finance: principles and practice in banking, investment and insurance**, Kogan Page Publishers,

<i>Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)</i>	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Η βιωσιμότητα και η πρόκληση της μετάβασης

2η Εβδομάδα: Οι βασικές αρχές της βιώσιμης χρηματοοικονομικής και των επενδύσεων Περιβαλλοντικού και Κοινωνικού Αποτυπώματος

3η Εβδομάδα Λεπτομερής Ανασκόπηση Παραγόντων & Δεδομένων ESG

4η Εβδομάδα: Παγίδες στη μέτρηση ESG, Δείκτες Αγοράς, Greenwashing

5η Εβδομάδα: Φορείς και Μέσα Βιώσιμης Χρηματοδότησης, Πράσινα ομόλογα και δάνεια

6η Εβδομάδα Βιώσιμες επενδύσεις στις τράπεζες

7η Εβδομάδα: Βιώσιμη επένδυση στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, ενσωμάτωση των παραγόντων ESG

8η Εβδομάδα: Impact bonds, σχεδιασμός και αποδόσεις

9η Εβδομάδα: Η βιώσιμη επένδυση παρεμποδίζει ή βοηθά την απόδοση; Περιπτώσεις και ευρήματα για την εταιρική απόδοση: τι λειτουργεί και τι όχι

10η Εβδομάδα: Η αντιμετώπιση κλιματικών κινδύνων σε ένα επενδυτικό χαρτοφυλάκιο

11η Εβδομάδα: Το αποτελεσματικό σύνορο των βιώσιμων επενδύσεων.

12η Εβδομάδα: Μελέτες Περιπτώσεων

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος

Η διοίκηση επιχειρήσεων αφορά την τέχνη του να επιτυγχάνεις τον σκοπό σου μέσω άλλων. Πρακτικά ζητήματα, όπως η ανταμοιβή της εργασίας, ο καταμερισμός ευθυνών, η οργάνωση της εταιρίας, και πάνω από όλα ο σχεδιασμός και η στρατηγική της εταιρίας αποτελούν τον κορμό αυτού του μαθήματος. Η έμφαση είναι στην πράξη και στο αποτέλεσμα. Σκοπός του μαθήματος είναι να αναλύσει την συσσωρευμένη θεωρητική και εμπειρική γνώση και μέσω περιπτωσιολογικών μελετών και παραδειγμάτων να εισαγάγει τον μαθητή στον κόσμο των εταιριών. Τα πάρα πολλά παραδείγματα τα οποία προέρχονται από μεγάλες και γνωστές εταιρίες των ΗΠΑ δένουν με την Ελληνική εμπειρία και προωθούν την κατανόηση των προβλημάτων που καθημερινά αντιμετωπίζει ο μάνατζερ στην προσπάθεια του να πλοηγήσει την επιχείρηση του στο ομιχλώδες και πολύ ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον.

Διδάσκοντες

Παναγόπουλος Ανδρέας

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος

http://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/enrol/index.php?id=87

Απαιτούμενες γνώσεις

Το μάθημα αυτό δεν απαιτεί γνώσεις από κάποια άλλα μαθήματα του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

- Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:
- Να αντιλαμβάνεται τους περιορισμούς που αντιμετωπίζει η διοίκηση.
 - Να κατανοεί τους λόγους που επιβάλλουν συγκεκριμένα οργανογράμματα αλλά και τεχνικές διαχείρισης προσωπικού, και να συσχετίζει τα οργανογράμματα αυτά με την επίλυση απλών προβλημάτων διαχείρισης προσωπικού.
 - Να διακρίνει την ανάγκη συγκεκριμένων εταιρικών δομών.
 - Να κατανοεί τους λόγους που μπορούν να οδηγήσουν σε αδυναμία του προσωπικού να ανταποκριθεί στα κελεύσματα της διοικήσεως.
 - Να αντιληφθεί την σημασία μια καλά δομημένης συνέντευξης και να μπορεί να σχεδιάσει μια υποτυπώδη συνέντευξη.
- Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
 - Λήψη αποφάσεων.
 - Αυτόνομη εργασία.
 - Ομαδική εργασία.
 - Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
 - Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.
 - Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Τρόπος αξιολόγησης Η βαθμολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια τελική γραπτή εξέταση κατά την διάρκεια της κανονικής και επαναληπτικής εξεταστικής περιόδου του Τμήματος. Η γραπτή αυτή εξέταση περιλαμβάνει την ποιοτική ανάλυση ενός απλού προβλήματος, το οποίο έχει αναλυθεί εκτενώς στις διαλέξεις. Οι φοιτητές πρέπει να απαντήσουν με πολύ περιορισμένο αριθμό λέξεων σε ένα θέμα το οποίο δύναται να έχει πλείστες απαντήσεις. Συνεπώς η εξέταση επικεντρώνεται στην κριτική σκέψη και ουδόλως στη αποστήθιση. Μετά το πέρας της εξέτασης οι απαντήσεις αναρτώνται στο moodle.

Φροντιστηριακά μαθήματα Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο Montana, P.J, και Charnov, B.H. (2002). **Μάνατζμεντ (3η έκδοση)**, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

Διαλέξεις

1η διάλεξη: Εισαγωγή
Montana και Charnov, Κεφ. 1

- Τι είναι το μάνατζμεντ, ορισμός, δραστηριότητες.
- Εισαγωγή στην διαδικασία του μάνατζμεντ.
- Απαραίτητες δεξιότητες και προσωπικές ικανότητες για επιτυχία.

2η διάλεξη: Μάνατζμεντ Ιστορία και Βασικές Έννοιες
Montana και Charnov, Κεφ. 2

Ο σκοπός της διαλέξεως είναι μια πρώτη εισαγωγή στο μάνατζμεντ και μια ιστορική ανασκόπηση των διάφορων σχολών, με μια μικρή περιγραφή των κυρίαρχων τάσεων. Η αντιπαράβολή μεταξύ σχολών αποτελεί κυρίαρχο κομμάτι αυτής της διαλέξεως και βοηθά τον φοιτητή να οικειοποιηθεί μια πολλές φορές καινούργια λογική γι' αυτόν. Μια λογική που στηρίζεται στην συγκριτική ανάλυση που είναι αποδεδειγμένη από δογματισμούς και σκοπεύει αποκλειστικώς στο πως θα επιτύχει ο διευθύνων τον στόχο του μέσω άλλων.

- Κλασικές σχολές της θεωρίας του μάνατζμεντ και αξιολόγηση αυτών.
- Σχολή συμπεριφοράς, τι εισάγει και που διαφέρει από την κλασική σχολή.
- Σχολή συμπεριφοράς, επιστημονική προσέγγιση και προσέγγιση εξαρτήσεως.
- Θεωρία Z, και σύγκριση του Ιαπωνικού μοντέλου με άλλες σχολές.

Ερωτήσεις

- Ποια ήταν η συνεισφορά του Frederick W. Taylor στην ανάπτυξη της θεωρίας του μανάτζμεντ;
- Ποια θεωρία του μανάτζμεντ αναπτύχθηκε από τον Henry Fayol και πως όρισε αυτός το μανάτζμεντ στα πλαίσια αυτής της θεωρίας;
- Ποιές είναι οι κύριες υποθέσεις που γίνονται από το επιστημονικό μανάτζμέντ;
- Εξηγήστε την σημασία των μελετών Hawthorne;
- Τι είναι το Total Quality Management, και πιά τα κύρια χαρακτηριστικά της θεωρίας Z;

3η διάλεξη: Μάνατζμέντ και κοινωνική ευθύνη

Montana και Charnov, Κεφ. 3

Σκοπός της διαλέξεως είναι να γίνει αντιληπτό ότι η εταιρεία και οι διευθύνοντες της επιχειρούν μέσα στα πλαίσια του κοινωνικού ιστού τον οποίον μπορούν να επηρεάζουν αλλά και επηρεάζονται από αυτόν. Το μάθημα εισαγάγει τον φοιτητή σε δυο δραστικά διαφορετικές αντιλήψεις αναφορικά με την εταιρική ηθική. Από την μία πλευρά ο Friedman υποστηρίζει ότι η εταιρεία έχει περιορισμένη κοινωνική ευθύνη και ότι απλώς πρέπει να τηρεί τους νόμους, και στα πλαίσια του δυνατού να προσπαθεί να επηρεάσει την χάραξη κυβερνητικής πολιτικής προς όφελος της. Από την άλλη πλευρά ο Davis αντιπαρέρχεται τα επιχειρήματα αυτά, θεωρώντας καθήκον της εταιρείας να συμβάλει στα κοινά, και να βλέπει τον εαυτό της ως ενεργό μέλος της κοινωνία και μάλιστα με αυξημένες υποχρεώσεις διότι έχει οικονομική ισχύ.

- Ορισμός κοινωνικής ευθύνης. Friedman εναντίον Davis.
- Προσέγγιση κοινωνικής υποχρεώσεως, ευθύνης, αποκρίσεως.
- Περιπτωσιολογικές μελέτες.

Ερωτήσεις:

- Γιατί ο Friedman πιστεύει ότι οι επιχειρήσεις πρέπει να εκπληρώνουν μόνον τις κοινωνικές υποχρεώσεις που επιβάλλει η νομοθεσία;
- Γιατί ο Davis υποστηρίζει ότι οι επιχειρήσεις έχουν κοινωνικές ευθύνης;
- Τι υποστηρίζει η προσέγγιση κοινωνικής υποχρεώσεως;

4η διάλεξη: Το Περιβάλλον της Επιχείρησης

Montana και Charnov, Κεφ. 4

Το εξωτερικό και το εσωτερικό περιβάλλον μιας εταιρίας αποτελούν τον βιότοπο της. Στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτού του βιοτόπου πρέπει να εντρυφήσει η επιχείρηση, να τα εκμεταλλευτεί με τον καταλληλότερο τρόπο. Τι είναι εξωτερικό και τι είναι εσωτερικό περιβάλλον είναι εύκολο να αναληφθεί ο πας τις. Όμως, το πώς το περιβάλλον μορφοποιεί απειλές και ευκαιρίες μόνον η σπουδή στην διεθνή εμπειρία να το δομήσει.

- Το μοντέλο ανοιχτών συστημάτων.
- Το εξωτερικό περιβάλλον της επιχειρήσεως, κοινωνιολογικοί, πολιτικοί, οικονομικοί, τεχνολογικοί παράγοντες.
- Το εσωτερικό περιβάλλον, οικονομικοί, φυσικοί, ανθρώπινοι, τεχνολογικοί πόροι.
- Επιχειρηματική ηθική.

Ερωτήσεις

- Γιατί η διοίκηση μιας επιχείρησης πρέπει να δίνει σημασία στις δημογραφικές τάσεις;
- Πόσο καλά νομίζετε ότι θα τα καταφέρει ένας αμερικανός μάνατζερ στην Ιαπωνία, αν προσπαθήσει να εφαρμόσει αμερικανικές τεχνικές διοίκησης και γιατί;
- Τι είναι οι έννοιες της χρησιμότητας τόπου, χρόνου και μορφής; Γιατί είναι σημαντικές;
- Αν η διοίκηση σκέφτεται να εφαρμόσει μια σημαντική αλλαγή, πώς μπορεί να το κάνει με την ελάχιστη αντίδραση των εργαζομένων;
- Τι είναι η εταιρική παιδεία και γιατί είναι σημαντική για το μάνατζμεντ;

5η διάλεξη: Λήψη Αποφάσεων I

Montana και Charnov, Κεφ. 5

Η λήψη αποφάσεων, κεντρικό κομμάτι τις διαδικασίας διοικήσεως, αναλύεται και εξηγείται με έμφαση στο λεγόμενο κυκλικό διάγραμμα. Αν και η διαδικασία λήψης αποφάσεων μπορεί να παρουσιάζει διαφορές από εταιρεία σε εταιρεία, ωστόσο ακολουθεί μια γενική διάρθρωση. Το πρώτο βήμα είναι ο προσδιορισμός του προβλήματος, και αυτό γίνεται με μια ανάλυση της κατάστασης με την οποία συγκρίνεται η τρέχουσα με την επιθυμητή κατάσταση. Αν υπάρχει διαφορά, αυτό σημαίνει ότι έχει εντοπιστεί ένα πρόβλημα. Το επόμενο βήμα είναι ο καθορισμός των προτύπων απόδοσης, με τη βοήθεια των οποίων η διοίκηση θα μπορεί να αντιληφθεί ότι το πρόβλημα λύθηκε. Αυτό δημιουργεί υπευθυνότητα. Διατυπώνονται οι πιθανές λύσεις του προβλήματος, αλλά δεν μπορεί να γίνει κάποια πρόταση για εφαρμογή παρά μόνο μετά την αξιολόγηση των επιπτώσεων κάθε εναλλακτικής λύσης. Αφού επιλεγεί μια λύση, θα εφαρμοστεί δοκιμαστικά. Οι πληροφορίες από τη δοκιμαστική εφαρμογή, η αναπληροφόρηση, χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση της επιλεγμένης λύσης του προβλήματος πριν από την πλήρη εφαρμογή της.

- Γραμμικός και συστηματικός τρόπος σκέψης.
- Προγραμματισμένες και απρογραμμάτιστες αποφάσεις.
- Επίπεδα και τρόποι λήψεων αποφάσεων.
- Λήψη αποφάσεων κάτω από διαφορετικές συνθήκες, συνθήκες αβεβαιότητας και κινδύνου.
- Η διαδικασία λήψεως αποφάσεων, ανάλυση, διαμόρφωση προτύπων και εναλλακτικών λύσεων, αξιολόγηση, εφαρμογή.
- Προγραμματισμός, έλεγχος, αξιολόγηση και αναπληροφόρηση.
- Ψυχολογική σύμβαση

Ερωτήσεις

- Ποια είναι η διαδικασία λήψης αποφάσεων;
- Περιγράψτε το γραμμικό τρόπο σκέψης.
- Σε τι διαφέρουν οι προγραμματισμένες από τις απρογραμμάτιστες αποφάσεις;
- Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των συνθηκών βεβαιότητας και επιχειρηματικού κινδύνου;
- Ποια είναι τα βήματα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων;

6η διάλεξη: Λήψη Αποφάσεων II

Montana και Charnov, Κεφ. 5

Η λήψη αποφάσεων, κεντρικό κομμάτι τις διαδικασίας διοικήσεως, αναλύεται και εξηγείται με έμφαση στο λεγόμενο κυκλικό διάγραμμα. Αν και η διαδικασία λήψης αποφάσεων μπορεί να παρουσιάζει διαφορές από εταιρεία σε εταιρεία, ωστόσο ακολουθεί μια γενική διάρθρωση. Το πρώτο βήμα είναι ο προσδιορισμός του προβλήματος, και αυτό γίνεται με μια ανάλυση της κατάστασης με την οποία συγκρίνεται η τρέχουσα με την επιθυμητή κατάσταση. Αν υπάρχει διαφορά, αυτό σημαίνει ότι έχει εντοπιστεί ένα πρόβλημα. Το επόμενο βήμα είναι ο καθορισμός των προτύπων απόδοσης, με τη βοήθεια των οποίων η διοίκηση θα μπορεί να αντιληφθεί ότι το πρόβλημα λύθηκε. Αυτό δημιουργεί υπευθυνότητα. Διατυπώνονται οι πιθανές λύσεις του προβλήματος, αλλά δεν μπορεί να γίνει κάποια πρόταση για εφαρμογή παρά μόνο μετά την αξιολόγηση των επιπτώσεων κάθε εναλλακτικής λύσης. Αφού επιλεγεί μια λύση, θα εφαρμοστεί δοκιμαστικά. Οι πληροφορίες από τη δοκιμαστική εφαρμογή, η αναπληροφόρηση, χρησιμοποιούνται για τη βελτίωση της επιλεγμένης λύσης του προβλήματος πριν από την πλήρη εφαρμογή της.

- Γραμμικός και συστηματικός τρόπος σκέψης.
- Προγραμματισμένες και απρογραμμάτιστες αποφάσεις.
- Επίπεδα και τρόποι λήψεων αποφάσεων.
- Λήψη αποφάσεων κάτω από διαφορετικές συνθήκες, συνθήκες αβεβαιότητας και κινδύνου.
- Η διαδικασία λήψεως αποφάσεων, ανάλυση, διαμόρφωση προτύπων και εναλλακτικών λύσεων, αξιολόγηση, εφαρμογή.
- Προγραμματισμός, έλεγχος, αξιολόγηση και αναπληροφόρηση.
- Ψυχολογική σύμβαση

Ερωτήσεις

- Ποια είναι η διαδικασία λήψης αποφάσεων;
- Περιγράψτε το γραμμικό τρόπο σκέψης.
- Σε τι διαφέρουν οι προγραμματισμένες από τις απρογραμμάτιστες αποφάσεις;
- Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των συνθηκών βεβαιότητας και επιχειρηματικού κινδύνου;
- Ποια είναι τα βήματα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων;

7η διάλεξη: Προγραμματισμός της Επιχείρησης I

Montana και Charnov, Κεφ. 7

Η διάλεξη επικεντρώνεται στις τρεις βασικές δραστηριότητες που ακολουθούν τα δύο βασικά είδη προγραμματισμού (στρατηγικού και λειτουργικού): έλεγχος, αξιολόγηση και αναπληροφόρηση τα οποία παίρνουν την μορφή κυκλικού διαγράμματος περιγράφοντας τις δραστηριότητες ή βήματα που θα πρέπει να ακολουθεί η επιχείρηση συνεχώς από τον έναν κύκλο προϋπολογισμού (ή άλλη προκαθορισμένη περίοδο) στον επόμενο. Το βασικό αποτέλεσμα που αναμένεται από το στρατηγικό προγραμματισμό είναι ο προσδιορισμός των στρατηγικών στόχων της επιχείρησης. Τα βασικά βήματα του λειτουργικού προγραμματισμού είναι ο προσδιορισμός των αντικειμενικών στόχων και η ανάθεση αρμοδιοτήτων. Με την ανάθεση αρμοδιοτήτων, στην ουσία χωρίζουμε τους αντικειμενικούς στόχους μας και αναθέτουμε αρμοδιότητες για τα επιμέρους τμήματα σε μονάδες ή μεμονωμένα άτομα. Όταν ολοκληρωθούν οι αρμοδιότητες που ανατέθηκαν τότε θα έχουν επιτευχθεί και οι αντικειμενικοί μας στόχοι. Ο έλεγχος μάς δίνει τη δυνατότητα να παρακολουθούμε σε καθημερινή βάση την πορεία προς την επίτευξη των στόχων.

Πειράματα μας έχουν δείξει ότι υπάρχει χάσμα μεταξύ της αντιλήψεως της διοικήσεως μιας επιχειρήσεως και του προσωπικού. Αυτό το χάσμα δημιουργεί προβλήματα στην επίτευξη των στόχων της εταιρίας και απαιτεί αναπροσαρμογή

της στρατηγικής. Συνεπώς ο προγραμματισμός προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες κάθε επιχείρησης. Αν και τα βασικά χαρακτηριστικά του είναι παντού τα ίδια, το κλίμα και η φιλοσοφία κάθε επιχείρησης επιβάλλουν μια κάπως διαφορετική σειρά προτεραιοτήτων. Τα επίπεδα στα οποία γίνεται ο προγραμματισμός, καθώς και η συνέπεια στη μέθοδο επικοινωνίας, είναι κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχία του, όπως επίσης κρίσιμος παράγοντας είναι και η κατά το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή του προσωπικού στη διαδικασία του προγραμματισμού.

- Το πλαίσιο του προγραμματισμού, στρατηγικός, μακροπρόθεσμος και λειτουργικός προγραμματισμός.
- Λειτουργία του προγραμματισμού σε επίπεδο διοικήσεως και στελεχών.
- Διαδικασία προγραμματισμού.

Ερωτήσεις

- Ποιες είναι οι βασικές δραστηριότητες της διαδικασίας του μανάτζμεντ;
- Ποια είναι η σημασία του κύκλου στη διαδικασία του μανάτζμεντ;
- Ποια είναι τα δύο είδη προγραμματισμού στο μανάτζμεντ;
- Ποια είναι η σημασία της ανάθεσης αρμοδιοτήτων;
- Ποια είναι τα τρία επίπεδα προγραμματισμού;
- Αφού ολοκληρωθεί, ένα πρόγραμμα εφαρμόζεται όπως ακριβώς σχεδιάστηκε.
- Ποια είναι τα αποτελέσματα που τυπικά αναμένονται από κάθε επίπεδο προγραμματισμού;
- Ορίστε τον προγραμματισμό ως μια από τις λειτουργίες του μανάτζμεντ.

8η διάλεξη: Προγραμματισμός της Επιχείρησης II

Montana και Charnov, Κεφ. 7

Η διάλεξη επικεντρώνεται στις τρεις βασικές δραστηριότητες που ακολουθούν τα δύο βασικά είδη προγραμματισμού (στρατηγικού και λειτουργικού): έλεγχος, αξιολόγηση και αναπληροφόρηση τα οποία παίρνουν την μορφή κυκλικού διαγράμματος περιγράφοντας τις δραστηριότητες ή βήματα που θα πρέπει να ακολουθεί η επιχείρηση συνεχώς από τον έναν κύκλο προϋπολογισμού (ή άλλη προκαθορισμένη περίοδο) στον επόμενο. Το βασικό αποτέλεσμα που αναμένεται από το στρατηγικό προγραμματισμό είναι ο προσδιορισμός των στρατηγικών στόχων της επιχείρησης. Τα βασικά βήματα του λειτουργικού προγραμματισμού είναι ο προσδιορισμός των αντικειμενικών στόχων και η ανάθεση αρμοδιοτήτων. Με την ανάθεση αρμοδιοτήτων, στην ουσία χωρίζουμε τους αντικειμενικούς στόχους μας και αναθέτουμε αρμοδιότητες για τα επιμέρους τμήματα σε μονάδες ή μεμονωμένα άτομα. Όταν ολοκληρωθούν οι αρμοδιότητες που ανατέθηκαν τότε θα έχουν επιτευχθεί και οι αντικειμενικοί μας στόχοι. Ο έλεγχος μάς δίνει τη δυνατότητα να παρακολουθούμε σε καθημερινή βάση την πορεία προς την επίτευξη των στόχων.

Πειράματα μας έχουν δείξει ότι υπάρχει χάσμα μεταξύ της αντιλήψεως της διοικήσεως μιας επιχειρήσεως και του προσωπικού. Αυτό το χάσμα δημιουργεί προβλήματα στην επίτευξη των στόχων της εταιρίας και απαιτεί αναπροσαρμογή της στρατηγικής. Συνεπώς ο προγραμματισμός προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες κάθε επιχείρησης. Αν και τα βασικά χαρακτηριστικά του είναι παντού τα ίδια, το κλίμα και η φιλοσοφία κάθε επιχείρησης επιβάλλουν μια κάπως διαφορετική σειρά προτεραιοτήτων. Τα επίπεδα στα οποία γίνεται ο προγραμματισμός, καθώς και η συνέπεια στη μέθοδο επικοινωνίας, είναι κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχία του, όπως επίσης κρίσιμος παράγοντας είναι και η κατά το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή του προσωπικού στη διαδικασία του προγραμματισμού.

- Το πλαίσιο του προγραμματισμού, στρατηγικός, μακροπρόθεσμος και λειτουργικός προγραμματισμός.

- Λειτουργία του προγραμματισμού σε επίπεδο διοικήσεως και στελεχών.
- Διαδικασία προγραμματισμού.

Ερωτήσεις

- Ποιες είναι οι βασικές δραστηριότητες της διαδικασίας του μάνατζμεντ;
- Ποια είναι η σημασία του κύκλου στη διαδικασία του μάνατζμεντ;
- Ποια είναι τα δύο είδη προγραμματισμού στο μάνατζμεντ;
- Ποια είναι η σημασία της ανάθεσης αρμοδιοτήτων;
- Ποια είναι τα τρία επίπεδα προγραμματισμού;
- Αφού ολοκληρωθεί, ένα πρόγραμμα εφαρμόζεται όπως ακριβώς σχεδιάστηκε.
- Ποια είναι τα αποτελέσματα που τυπικά αναμένονται από κάθε επίπεδο προγραμματισμού;
- Ορίστε τον προγραμματισμό ως μια από τις λειτουργίες του μάνατζμεντ.

9η διάλεξη: Διαμόρφωση Στρατηγικής των Επιχειρήσεων Montana και Charnov, Κεφ. 8

Το χάσμα μεταξύ πραγματικότητας και σχεδιασμού πρέπει να αναγνωριστεί και να αντιμετωπισθεί. Τα στελέχη της επιχειρήσεως έχουν καλύτερη γνώση του αντικειμένου, αλλά η εκμαίευση πληροφοριών παρουσιάζει πάντα δυσκολίες. Πως θα μπορέσει η διοίκηση να αναγνωρίσει τυχών προβλήματα και να προτείνει λύσεις;

- Ανάλυση χάσματος.
- SWOT.
- Συνεντεύξεις με στελέχη και συγκέντρωση πληροφοριών.
- Κριτήρια και πλαίσιο αξιολογήσεως.

Ερωτήσεις

- Ποια είναι τα πέντε βασικά στοιχεία της στρατηγικής;
- Τι αφορά η στρατηγική απόφαση;
- Ποια είναι η μέθοδος ανάλυσης χάσματος για το στρατηγικό προγραμματισμό.
- Τι είναι το χάσμα προγραμματισμού;
- Με ποιους τρόπους μπορεί μια εταιρεία να καλύψει το χάσμα προγραμματισμού;
- Τι είναι η μέθοδος SWOT;

10η διάλεξη: Εφαρμογή Στρατηγικής των Επιχειρήσεων Montana και Charnov, Κεφ. 9

Η εφαρμογή της στρατηγικής ως διαδικασία περιλαμβάνει τον καθορισμό αντικειμενικών στόχων, την ανάθεση αρμοδιοτήτων, τη διατύπωση προτύπων απόδοσης και, τέλος, τον επανακαθορισμό των αντικειμενικών στόχων για τον επόμενο κύκλο προϋπολογισμού. Βεβαίως ο στόχος πρέπει να δίνει βαρύτητα σε ένα αποτέλεσμα και όχι σε μια δραστηριότητα, να είναι συνεπής, συγκεκριμένος, μετρήσιμος, να έχει χρονικό ορίζοντα και να είναι εφικτός. Για να επιτευχθεί δε αυτός ο στόχος απαιτείται καταμερισμός ευθυνών μέσω συμβάσεων αποδόσεως. Σε μια σύμβαση απόδοσης διατυπώνονται οι προσδοκίες (προϊσταμένου και υφισταμένου) και οι δεσμεύσεις για τον επόμενο κύκλο προϋπολογισμού μέσω προτύπων. Ένα πρότυπο απόδοσης θα πρέπει να εφαρμόζεται σε μία και μοναδική αρμοδιότητα, να είναι συγκεκριμένο, να είναι εφικτό και να έχει μια ημερομηνία ως στόχο ολοκλήρωσης. Όσο είναι δυνατόν, επίσης, το πρότυπο θα πρέπει να αφορά ένα αποτέλεσμα και όχι μια δραστηριότητα.

- Τύποι και κριτήρια αξιολογήσεως στόχων.
- Γραπτή διατύπωση στόχων, σύμβαση αποδόσεως, διατύπωση ευθυνών.
- Διαπραγμάτευση συμβάσεως αποδόσεως, τεχνικές και διαδικασία.

Ερωτήσεις

- Ποιοι είναι οι βασικοί τύποι στόχων και γιατί είναι σημαντικοί;
- Ποια είναι η σημασία της σύμβασης απόδοσης και από τι αποτελείται αυτή η σύμβαση;
- Ποιοι είναι οι τύποι αντικειμενικών προτύπων και ποιοι οι τρόποι έκφρασής τους;
- Ποια είναι η σημασία της διαδικασίας διαπραγμάτευσης συμφωνίας.
- Ποιες τεχνικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη διαδικασία διαπραγμάτευσης συμφωνίας για την εφαρμογή ενός συστήματος διοίκησης με προσανατολισμό σε αποτελέσματα;

11η διάλεξη: Έννοιες και Μορφές της Εταιρικής Οργάνωσης Montana και Charnov, Κεφ. 10, 11

Οργάνωση είναι η διαδικασία της ανάπτυξης ενός συστηματικού τρόπου για το συνδυασμό των φυσικών και των ανθρώπινων πόρων που είναι απαραίτητοι για την επίτευξη των στόχων της επιχείρησης. Η οργάνωση έχει μοναδικό σκοπό να δώσει τη δυνατότητα επίτευξης των στρατηγικών και αντικειμενικών στόχων της επιχείρησης. Αν δεν υπάρχει πρόγραμμα, δεν είναι δυνατό να οριστούν αντικειμενικοί στόχοι, και αν δεν υπάρχουν στόχοι, δεν υπάρχει λόγος οργάνωσης. Με άλλα λόγια, αν δε γνωρίζουμε πού πηγαίνουμε, δε γνωρίζουμε πώς να οργανωθούμε για να φτάσουμε εκεί.

- Γιατί χρειάζεται η οργάνωση.
- Βασικές έννοιες.
- Οργάνωση κατά διευθύνσεις, λειτουργία, τομέα, διεργασία, προϊόν, αγορά, γεωγραφική περιοχή.
- Εκχώρηση αρμοδιοτήτων εξουσιοδότηση.
- Επιτελική οργάνωση.
- Ισοτιμία ευθύνης και εξουσιοδότησης ομαδική οργάνωση
- Εκχώρηση αρμοδιοτήτων, διαδικασία, κίνδυνοι, τεχνικές.
- Συγκεντρωτισμός και αποκέντρωση.

Ερωτήσεις

- Σε τι χρησιμεύει η οργάνωση;
- Ποιες είναι οι βασικές έννοιες της οργάνωσης;
- Τι είναι ο καταμερισμός της εργασίας;
- Τι είναι η αρχή της ενότητας διοίκησης;

12η διάλεξη: Αρμοδιότητες, Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων Montana και Charnov, Κεφ. 11, 12

Σταδιοδρομία είναι μια διαδοχή αλληλεξαρτώμενων εργασιών, καθεμιά από τις οποίες εφοδιάζει τα άτομα με τις απαραίτητες ικανότητες και εμπειρία για την προαγωγή στην επόμενη θέση. Όταν ένα άτομο ξεκινά τη σταδιοδρομία του, δεν είναι βέβαιο ότι θα φτάσει μέχρι το ανώτερο επίπεδο. Η εξέλιξη πολλών υπαλλήλων καθυστερεί ή διακόπτεται. Όμως η αμοιβή του πρέπει γενικά να αντικατοπτρίζει την

ευθύνη, αν και οι παράγοντες που επηρεάζουν την αποζημίωση των εργαζομένων είναι η προσφορά και η ζήτηση, τα εργατικά σωματεία, η ικανότητα μιας εταιρείας να πληρώνει και η παραγωγικότητά της, και οι νομικές διατάξεις. Σε περίπτωση ακούσιας αποχωρήσεως προσωπικού απαιτείται πλήρη τεκμηρίωση. Γι' αυτό θα πρέπει να τηρούνται ακριβή αρχεία ώστε να εξασφαλίζεται αμεροληψία στις απολύσεις. Η απόλυση απαιτεί συγκεκριμένη τεκμηρίωση του λόγου απομάκρυνσης του υπαλλήλου, έτσι ώστε να αποφεύγονται μελλοντικές αγωγές για καταχρηστική απόλυση.

- Οργανωτικές δομές, βασικά είδη δομών, ο ρόλος του περιβάλλοντος και της τεχνολογίας
- Προσέγγιση εξαρτήσεως.
- Ιστορικό και απαρχές εργατικών σωματείων.
- Λειτουργίες, προγραμματισμός, πρόσληψη, επιλογή, αποζημίωση.
- Εκπαίδευση, εργασιακές σχέσεις, έλεγχος, αποχωρήσεις.

Ερωτήσεις

- Ορίστε την έννοια της σταδιοδρομίας.
- Τι είναι η στασιμότητα;
- Γιατί οι έλεγχοι προσωπικού είναι σημαντικοί στη διοίκηση ανθρώπινων πόρων;
- Προσδιορίστε τα τέσσερα βασικά κοινά σημεία σε όλες τις διαδικασίες επίλυσης διαφορών.

13η διάλεξη: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει και να αναλύσει τις βασικές αρχές λειτουργίας της βιομηχανίας του θεάματος και ειδικότερα την αγορά των μέσων ψυχαγωγίας και ενημέρωσης. Χρησιμοποιώντας βασικές αρχές μικροοικονομικής θεωρίας και βιομηχανικής οργάνωσης, το μάθημα θα αναλύσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης βιομηχανίας που την καθιστούν ένα ιδιαίτερο κομμάτι των σύγχρονων αγορών. Στην αρχή του μαθήματος θα παρουσιαστούν τα μακροοικονομικά μεγέθη της αγοράς σε διεθνές και ελληνικό επίπεδο αναλύοντας τη σημασία του κλάδου στην οικονομική δραστηριότητα των ανεπτυγμένων οικονομιών. Κατόπιν θα αναλυθούν τα βασικά τμήματα της συγκεκριμένης αγοράς και τα μερίδια τους στην συνολική καταναλωτική δαπάνη. Στη συνέχεια θα αναλυθεί ο τρόπος με τον οποίο οι καταναλωτές κατανέμουν τον χρόνο τους μεταξύ εργασίας και ψυχαγωγίας και θα παρουσιαστούν οι βασικοί προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης για υπηρεσίες και αγαθά ενημέρωσης και ψυχαγωγίας. Η διάκριση μεταξύ αγαθών εμπειρίας και χρηστικών αγαθών θα παρουσιαστεί στη συνέχεια του μαθήματος και θα αναλυθεί η αγοραία ισορροπία των αγαθών εμπειρίας. Το κοινωνικό κεφάλαιο, η αλληλεξάρτηση της ζήτησης, οι κοινές αξίες και ενδιαφέροντα καθώς και η συλλογική συμπεριφορά ως προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης για αγαθά εμπειρίας θα αναλυθούν διεξοδικά. Τα τμήματα της αγοράς και τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τους που θα καλυφθούν κατά τη διάρκεια των διαλέξεων περιλαμβάνουν:

- τον κινηματογράφο και το θέατρο: η πολυεπίπεδη φύση της παραγωγικής δραστηριότητας, ο βαθμός κάθετης ολοκλήρωσης του κλάδου και τα είδη των συμβολαίων μεταξύ παραγωγών και ηθοποιών και οι λόγοι που σχεδόν όλες οι ταινίες παράγουν ζημιές.
- την βιομηχανία της μουσικής και των εκδόσεων: η σημασία των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και η επίδραση των ψηφιακών μέσω αναπαραγωγής.
- την τηλεόραση και το ραδιόφωνο: η διαφορά μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών μέσων και η συνδρομητική τηλεόραση.
- την τέχνη: η δημιουργία και η αναζήτηση οικονομικής προσόδου διαχρονικά και χωροταξικά.

Διδάσκοντες

Τζουβελέκας Βαγγέλης

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος <http://economics.soc.uoc.gr/moodle/course/view.php?id=75>

Απαιτούμενες γνώσεις

Βασικές έννοιες οικονομικής ανάλυσης, όπως αυτές διδάσκονται στην Μικροοικονομική Θεωρία I (ΟΙΚ1005) και II (ΟΙΚ2002), είναι χρήσιμες για την κατανόηση του περιεχομένου του μαθήματος. Συγκεκριμένα, απαιτείται εξοικείωση με τη θεωρία βελτιστοποίησης και την λειτουργία των ολιγοπωλιακών αγορών. Επίσης, βασικά στοιχεία της αριστοποιητικής συμπεριφοράς των καταναλωτών και του προσδιορισμού της αγοραίας ισορροπίας είναι απαραίτητα. Σε κάθε περίπτωση το μάθημα θα προσπαθήσει αν συνδέσει βασικές οικονομικές αρχές που έχουν διδαχθεί στα βασικά μαθήματα με τις ιδιαιτερότητες μιας συγκεκριμένης σύγχρονης αγοράς.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να εκτελεί τα εξής:

- Να κατανοεί τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς των μέσων ψυχαγωγίας και ενημέρωσης καθώς και τις ιδιαιτερότητες της.
- Να συνδέει τα βασικά θεωρητικά εργαλεία οικονομικής θεωρίας που έχει διδαχθεί στα βασικά μαθήματα του Τμήματος με την πραγματική λειτουργία της συγκεκριμένης αγοράς.
- Να κατανοεί τον τρόπο με τον οποίο επιλέγει ο καταναλωτής τις δαπάνες του για αγαθά και υπηρεσίες ψυχαγωγίας και ενημέρωσης.
- Να διακρίνει τα αγαθά εμπειρίας από τα χρηστικά αγαθά και να κατανοεί τον προσδιορισμό της αγοραίας τους ισορροπίας.
- Να μελετά τον τρόπο δημιουργίας του κοινωνικού κεφαλαίου και να κατανοεί τη σημασία του στη δημιουργία καταναλωτικών προτύπων.
- Να μελετά την δομή και αποτελεσματικότητα συγκεκριμένων αγορών υπηρεσιών ψυχαγωγίας και ενημέρωσης.
Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:
- Κατανόηση του τρόπου πραγματικής λειτουργίας των σύγχρονων αγορών για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες.
- Χρήση των θεωρητικών εργαλείων της οικονομικής επιστήμης σε πραγματικά προβλήματα των αγορών.
- Κατανόηση του τρόπου λειτουργίας της βιομηχανίας του θεάματος και των μέσων ψυχαγωγίας.

Τρόπος αξιολόγησης

Η βαθμολόγηση του μαθήματος βασίζεται στην τελική ή επαναληπτική γραπτή εξέταση, η οποία προσμετρά για το **100%** του τελικού βαθμού. Η τελική ή επαναληπτική εξέταση θα διεξάγεται σύμφωνα με το πρόγραμμα της κανονικής εξεταστικής περιόδου του Τμήματος (Φεβρουαρίου και Σεπτεμβρίου). Οι γραπτές εξετάσεις περιλαμβάνουν τόσο ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής όσο και ερωτήσεις ανάπτυξης - επίλυσης προβλημάτων.

Φροντιστηριακά μαθήματα

Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο

Τζουβελέκας, Β. (2022). **Η Αγορά των Μέσων Ψυχαγωγίας και Ενημέρωσης: Μία Μικροοικονομική Προσέγγιση (Σημειώσεις Μαθήματος)**, Πανεπιστήμιο

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Albaran, A.B. (2002). **Media Economics: Understanding Markets, Industries and Concepts (2nd edition)**, Blackwell, Iowa State Press.

Doyle, G. (2013). **Understanding Media Economics (2nd edition)**, Sage Publications, London.

Hoskins, C., McFadyen, S. and Finn, A. (2004). **Media Economics: Applying Economics to New and Traditional Media**, Sage Publications, London.

Sylvie, G., Wicks, J.L., Hollifield, C.A., Lacy, S. and Sohn, A.B. (2012). **Media Management: A Casebook Approach (4th edition)**, Routledge, London.

Vogel, H.L. (2014). **Entertainment Industry Economics: A Guide for Financial Analysis (9th edition)**, Cambridge University Press, New York.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)

Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Η Αγορά των Μέσων Ψυχαγωγίας και Επικοινωνίας

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 1

- Χαρακτηριστικά της αγοράς των μέσων ψυχαγωγίας και επικοινωνίας στις σύγχρονες οικονομίες.
 - Διαδίκτυο και αποτελεσματικότητα της αγοράς.
 - Η σημασία της διαφήμισης στην αγορά των μέσων ψυχαγωγίας και επικοινωνίας.
 - Δομή και τμήματα της αγοράς. Κερδοφορία και βιομηχανική συγκέντρωση.
 - Η κατανομή του χρόνου για ψυχαγωγία και καταναλωτικές επιλογές. Η ψυχαγωγία και η ενημέρωση ως κανονικό αγαθό.
 - Το πρόβλημα κατανομής του χρόνου και ανάλυση συγκριτικής στατικής. Διαγραμματική και αλγεβρική ανάλυση.
 - Εμπειρικά δεδομένα. Κατανομή διαθέσιμου εισοδήματος στις χώρες του ΟΟΣΑ και ποσοστό οικογενειακής δαπάνης για ψυχαγωγία και ενημέρωση.
-

2η Εβδομάδα: Αγαθά Εμπειρίας και Εξαρτώμενη Ζήτηση I

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 2

- Εξωτερικές επιδράσεις στην κατανάλωση και αθροιστική ζήτηση. Χρησιμότητα, λειτουργικότητα και εμπειρία στην κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών.
- Δημιουργία οικονομικής αξίας, λειτουργικότητα και κίνητρα κατανάλωσης αγαθών και υπηρεσιών.
- Η επίδραση της μόδας και συλλογική κατανάλωση (Bandwagon Effect).
- Υπεροπτική συμπεριφορά στην κατανάλωση αγαθών εμπειρίας (Snob Effect).
- Διακεκριμένη κατανάλωση (Veblen Effect) και επιχειρηματική στρατηγική.
- Κοινωνικά στερεότυπα (Social Taboos) και καταναλωτικές επιλογές.

3η Εβδομάδα: Αγαθά Εμπειρίας και Εξαρτώμενη Ζήτηση II

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 2

- Αγοραία ισορροπία και αγαθά εμπειρίας. Κοινωνικές επιδράσεις και εξωτερικότητες στην κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών.
- Κοινή εμπειρία και χρησιμότητα: ποδοσφαιρικός αγώνας, κινηματογράφος, θέατρο, interactive gaming, netflix.
- Ένα επιτυχημένο έναντι ενός αποτυχημένου Cafe. Επιχειρηματικό ρίσκο και υπερβάλλουσα ζήτηση.
- Η επίδραση του πλήθους και αγοραία ισορροπία: Η περίπτωση μία μουσικής συναυλίας.
- Συντονισμός και αποτελεσματικότητα. Το πρόβλημα του Bar El Farol.
- Συλλογική κατανάλωση και αγελαία συμπεριφορά (Herding Behavior).

4η Εβδομάδα: Κοινωνικό Κεφάλαιο

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 3

- Το κοινωνικό κεφάλαιο στις Κοινωνικές Επιστήμες. Ορισμός και σημασία. Κοινωνικές δομές και δημιουργία κοινωνικού κεφαλαίου.
- Αλτρουισμός και οικονομική αποτελεσματικότητα. Εγωισμός έναντι αλτρουισμού. Αλτρουισμός στις ατομικές επιλογές.
- Κοινωνική εμπιστοσύνη και ιδιωτικές επενδύσεις. Συντήρηση και απαξίωση του κοινωνικού κεφαλαίου. Παραδείγματα διαμόρφωσης κοινωνικού κεφαλαίου.
- Ατομικές επιλογές και διαμόρφωση κοινωνικού κεφαλαίου. Κοινωνική σύγκλιση και απόκλιση.

5η Εβδομάδα: Καλλιτεχνική Δημιουργία I

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 4

- Καλλιτεχνική δημιουργία και συμβατική απασχόληση. Παράλληλη και αποκλειστική απασχόληση στον δημιουργικό κλάδο.
- Δείκτης δημιουργικότητας και η επίδραση του αυτόνομου εισοδήματος
- Παράγοντες που επηρεάζουν την δημιουργικότητα των καλλιτεχνών καθώς και τις βέλτιστες επιλογές τους στην κατανομή του χρόνου τους.

- Εμπορική και καλλιτεχνική αξία της δημιουργίας. Άριστες επιλογές και εισόδημα του καλλιτέχνη.
-

6η Εβδομάδα: Καλλιτεχνική Δημιουργία II

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 4

- Τεκμαρτές Αμοιβές και Δημιουργικότητα. Συμβατικής κατανάλωση και καλλιτεχνική δημιουργία.
 - Δημιουργικότητα και εισόδημα του καλλιτέχνη. Απασχόληση στον δημιουργικό τομέα και βαθμός ικανοποίησης.
 - Ισορροπία στην καλλιτεχνική δημιουργία. Μέγεθος αγοράς και δημιουργικές επιλογές.
 - Παραγωγικότητα και καλλιτεχνική δημιουργία. Παραγωγική υστέρηση της καλλιτεχνικής δημιουργίας.
-

7η Εβδομάδα: Η Αγορά του Κινηματογράφου

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 5

- Περιγραφή της αγοράς του κινηματογράφου. Ιστορική εξέλιξη και δομή της σύγχρονης κινηματογραφικής βιομηχανίας.
 - Οικονομικές σχέσεις και δομή της αγοράς. Πηγές εσόδων και μερίδια αγοράς για τις μεγαλύτερες εταιρείες κινηματογραφικών παραγωγών.
 - Superstars στον κινηματογράφο. Σημασία των καταναλωτικών προτιμήσεων και αθροιστικό πλεονέκτημα.
 - Εξωτερικές επιδράσεις στην κατανάλωση και δημιουργία superstars στην βιομηχανία του θεάματος.
 - Συμβόλαια άμεσης συμμετοχής και κοινωνικά δίκτυα για την αξιολόγηση κινηματογραφικού περιεχομένου.
-

8η Εβδομάδα: Η Μουσική Βιομηχανία I

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 6

- Περιγραφή της αγοράς και η σημασία των τεχνολογικών αλλαγών στην αποτελεσματικότητα της. Δομή και και τμήματα της μουσικής βιομηχανίας.
 - Ανάλυση κόστους παραγωγής και διάθεσης μουσικού περιεχομένου. Η σημασία της τεχνολογικής εξέλιξης στην αποτελεσματικότητα του κλάδου.
 - Ορθολογικές εμμονές στη μουσική. Η σημασία της μουσικής παιδείας και του ανθρωπίνου κεφαλαίου.
 - Καταναλωτικές προτιμήσεις και δημιουργία Superstars στη μουσική βιομηχανία. Superstars χωρίς μουσικό ταλέντο και αθροιστικό πλεονέκτημα.
-

9η Εβδομάδα: Η Μουσική Βιομηχανία II

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 6

- Δημιουργία μίας μουσικής μπάντας. Η σημασία του ταλέντου και βέλτιστες επιλογές.

- Είδη συμβολαίων και αποτελεσματικότητα της αγοράς.
 - Μουσικές συναυλίες. Οργάνωση, κατανομή κερδών και αποτελεσματικότητα. Τεκμαρτές και χρηματικές απολαβές και κόστος διοργάνωσης.
 - Μορφές τιμολόγησης μίας μουσικής συναυλίας. Ενιαία και διακριτή τιμολόγηση και κατανομή κερδών.
 - Μονοπωλιακή δύναμη των δημιουργών και η θεωρία του David Bowie.
-

10η Εβδομάδα: Η Τηλεοπτική Αγορά

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 7

- Περιγραφή της αγοράς και ιστορική εξέλιξη. Τεχνολογικές μεταβολές και μέγεθος τηλεοπτικής αγοράς.
 - Δείκτης κάλυψης και μερίδιο ακροαματικότητας ή τηλεθέασης τηλεοπτικών σταθμών. Κατανομή κερδών και μονοπωλιακή δύναμη.
 - Προσφορά τηλεοπτικού περιεχομένου και αποτελεσματικότητα. Δημόσια και συνδρομητική τηλεόραση, κατανομή συχνοτήτων και εύρος της αγοράς.
 - Τύποι τηλεοπτικών προγραμμάτων, περιθώριο κέρδους και ακροαματικότητα. Ελεύθερη έναντι συνδρομητικής τηλεόρασης και ένταση της τηλεοπτικής διαφήμισης.
 - Συνδρομή ανά περιεχόμενο: pay per view και pay per play.
-

11η Εβδομάδα: Η Ραδιοφωνική Αγορά

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 7

- Δομή της αγοράς και ιστορική εξέλιξη. Ραδιοφωνικές συχνότητες και διαδικτυακό ραδιόφωνο.
 - Αποτελεσματικότητα της ραδιοφωνικής αγοράς και προσφορά ενημερωτικών και ψυχαγωγικών προγραμμάτων. Επανάληψη και διαφοροποίηση ραδιοφωνικών εκπομπών.
 - Καταναλωτικές προτιμήσεις και ζήτηση ραδιοφωνικού περιεχομένου. Αγορά ραδιοφωνικών σταθμών και ένταση της διαφήμισης.
 - Διαφοροποίηση ραδιοφωνικών προγραμμάτων και ιδιοκτησιακό καθεστώς. Αποτελεσματική κατανομή ραδιοφωνικών συχνοτήτων.
-

12η Εβδομάδα: Εκδόσεις και Βιβλία

Σημειώσεις Μαθήματος, Κεφ. 8

- Χαρακτηριστικά της αγοράς του βιβλίου και στοιχεία διαφοροποίησης από άλλες μορφές δημιουργικής απασχόλησης. Δομή της αγοράς και οικονομικές σχέσεις.
- Εκδοτικοί οίκοι και τιμολόγηση. Τιμολόγηση βιβλίων με βάση το συνολικό κόστος έκδοσης. Κίνητρο εκδότη και συγγραφέα.
- Κρατική παρέμβαση: Ελάχιστη εγγυημένη τιμή. Ισορροπία στην αγορά βιβλίου.
- Λίστες Best Sellers και αγοραία ισορροπία. Αρνητική και θετική επίδραση. Ανταπόκριση του αναγνωστικού κοινού.
- Διανική τιμή πώλησης και ο ρόλος των βιβλιοπωλών. Πνευματικά δικαιώματα και

αντιγραφή.

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές
Εξετάσεις

Σκοπός Μαθήματος

Τι κάνει μια εταιρία επιτυχημένη; Ποιοι παράγοντες κάνουν μια εταιρία να αποτύχει; Ποιοι παράγοντες την κάνουν να υπολείπεται των στόχων της; Ποιοι θα πρέπει να είναι οι στόχοι της; Αυτά είναι τα βασικά ερωτήματα στα οποία προσπαθεί να απαντήσει το Στρατηγικό Μάνατζμεντ, εξετάζοντας πως οι πόροι και οι δεξιότητες μια εταιρίας μπορούν να της δώσουν ένα συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της. Μακροπρόθεσμα αυτό το πλεονέκτημα μπορεί να συντηρηθεί μόνον αν ληφθούν υπ' Αόψιν οι στρατηγικές των ανταγωνιστών, το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της επιχειρήσεως, οι προτιμήσεις των πελατών, και η τεχνολογία. Όλες οι ανωτέρω παράμετροι εί- ναι δυναμικές και αλλάζουν, ενίοτε δραστικά, στο πέρασμα των ετών, επιβάλλοντας συγκεκριμένες τεχνικές λήψεως αποφάσεως και τρόπου σκέψεως σε επίπεδο διοικήσεως. Το μάθημα προσπα- θεί να κατανοήσει τα ανωτέρω προβλήματα και τις προτεινόμενες λύσεις μέσω ενός συνδυασμού θεωρητικής και πρακτικής γνώσεως που βασίζεται σε μια πλειάδα επίκαιρων περιπτωσιολογικών μελετών.

Διδάσκοντες

Παναγόπουλος Ανδρέας

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος

http://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/course/view.php?id=95

Απαιτούμενες γνώσεις

Για την καλύτερη παρακολούθηση του μαθήματος (χωρίς να είναι προαπαιτούμενο) συνίσταται ο φοιτητής να έχει παρακολουθήσει το Μάνατζμεντ Ι (ΟΙΚ3202).

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

- Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να κατανοήσει την λογική πίσω από την ανάλυση του Porter και πιο συγκεκριμένα:
- Τι σημαίνει στρατηγική.
 - Γιατί η σαφής χάραξη στρατηγικής μπορεί να δώσει συγκριτικό πλεονέκτημα στην εταιρία.
Θα πρέπει επίσης να έχει μια σαφή αντίληψη του:
 - Τι κάνει μια εταιρία επιτυχημένη.
 - Ποιοι παράγοντες κάνουν μια εταιρία να αποτύχει.
 - Ποιοι παράγοντες την κάνουν να υπολείπεται των στόχων της.
 - Ποιοι θα πρέπει να είναι οι στόχοι της.
Σε πρακτικό επίπεδο, ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να είναι σε θέση:
 - Να κατανοήσει μια απλή περιπτωσιολογική μελέτη.
 - Να μπορεί να αναγνωρίσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η εταιρία.
 - Να μπορεί να θέσει συγκεκριμένους μετρήσιμους στρατηγικούς στόχους.
Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσει ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:
 - Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
 - Λήψη αποφάσεων.
 - Αυτόνομη εργασία.
 - Ομαδική εργασία.

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Τρόπος αξιολόγησης Η βαθμολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια τελική γραπτή αξιολόγηση κατά την διάρκεια της εξεταστικής περιόδου του Τμήματος. Η γραπτή αυτή εξέταση περιλαμβάνει ποιοτική ανάλυση ενός απλού προβλήματος, το οποίο έχει αναλυθεί εκτενώς στις διαλέξεις. Οι φοιτητές πρέπει να απαντήσουν με χρήση περιορισμένου αριθμού λέξεων σε ένα θέμα το οποίο δύναται να έχει πλείστες απαντήσεις. Συνεπώς η εξέταση επικεντρώνεται στην κριτική σκέψη και ουδόλως στη αποστήθιση. Μετά το πέρας της εξέτασης οι απαντήσεις αναρτώνται στο moodle.

Φροντιστηριακά μαθήματα Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο Johnson, G., Scholes, K. και Whittington, R. (2011). **Βασικές Αρχές Στρατηγικής των Επιχειρήσεων**, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία Καραγιάννης, Η. και Μπακούρος, Ι. (2010). **Καινοτομία Επιχειρηματικότητα, Θεωρία και Πράξη**, Εκδόσεις Σοφία, Θεσσαλονίκη.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

Διαλέξεις

1η Εβδομάδα: Εισαγωγή
Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 1

- Τι είναι στρατηγική, χαρακτηριστικά, επίπεδα, ορολογία.
- Στρατηγική τοποθέτηση, και επίπεδα.
- Διαδικασίες αναπτύξεως στρατηγικής.

2η Εβδομάδα: Το Στρατηγικό Περιβάλλον I
Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 2

- Το μάκρο-περιβάλλον, κατασκευή σεναρίων.
- Βιομηχανία και τομείς, ανταγωνιστικές δυνάμεις.
- Το μοντέλο των πέντε δυνάμεων, συνέπειες, και καίρια ζητήματα.

3η Εβδομάδα: Το Στρατηγικό Περιβάλλον II

Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 2

- Στρατηγικές ομάδες, τμήματα αγοράς
 - Ο πελάτης και οι αξίες του πελάτη.
 - Ευκαιρίες και απειλές.
 - Περιπτωσιολογική μελέτη.
-

4η Εβδομάδα: Στρατηγική Ικανότητα

Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 3

- Τα θεμέλια της στρατηγικής, πόροι και ικανότητες.
 - Αποδοτικότητα κόστους.
 - Η αξία των στρατηγικών ικανοτήτων.
 - Δυναμικές ικανότητες.
-

5η Εβδομάδα: Στρατηγική Ικανότητα και Στρατηγικός Σκοπός

Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 3, 4

- Διάγνωση ικανοτήτων, συγκριτική αξιολόγηση, SWOT.
 - Περιπτωσιολογική μελέτη.
 - Εταιρική διακυβέρνηση, η αλυσίδα της διακυβερνήσεως και δομές.
-

6η Εβδομάδα: Στρατηγικός Σκοπός

Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 4

- Εταιρική κοινωνική ευθύνη, laissez-faire, φωτισμένη ιδιοτέλεια.
 - Προσδοκίες των ομάδων και συμφέροντα.
 - Αξίες, αποστολή, όραμα και επιδιώξεις.
 - Περιπτωσιολογική μελέτη.
-

7η Εβδομάδα: Κουλτούρα και Στρατηγική

Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 5

- Στρατηγική διολίσθηση.
 - Τι είναι και γιατί είναι σημαντική η κουλτούρα της εταιρίας.
 - Οργανωσιακή κουλτούρα και υποκουλτούρα.
 - Η επίδραση της κουλτούρας στην στρατηγική.
 - Περιπτωσιολογική μελέτη.
-

8η Εβδομάδα: Στρατηγική σε Επιχειρηματικό Επίπεδο

Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 6

- Οι βάσεις του στρατηγικού πλεονεκτήματος.
- Διατήρηση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.
- Ανταγωνισμός και συνεργασία.

- Περιπτωσιολογική μελέτη.
-

9η Εβδομάδα: Στρατηγικές Κατευθύνσεις και Στρατηγικό Επίπεδο Ομίλου

Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 7

- Στρατηγικές αποφάσεις, εδραίωση, ανάπτυξη και επέκταση δραστηριοτήτων.
 - Λόγοι επεκτάσεως δραστηριοτήτων.
 - Δημιουργία αξίας και μητρική εταιρία.
 - Δραστηριότητες των μητρικών εταιριών.
-

10η Εβδομάδα: Στρατηγικές Κατευθύνσεις και Διεθνής Στρατηγική

Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 7, 8

- Μήτρες χαρτοφυλακίου.
 - Περιπτωσιολογική μελέτη.
 - Παράγοντες που ενισχύουν την διεθνοποίηση.
 - Εθνικές και διεθνείς πηγές πλεονεκτήματος.
-

11η Εβδομάδα: Διεθνής Στρατηγική

Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 8

- Διεθνείς στρατηγικές.
 - Επιλογή αγοράς και είσοδος, χαρακτηριστικά αγοράς, και τρόποι εισόδου.
 - Περιπτωσιολογική μελέτη.
-

12η Εβδομάδα: Μέθοδοι Στρατηγικής και Αξιολόγηση

Johnson, Scholes και Whittington, Κεφ. 9

- Μέθοδοι εφαρμογής στρατηγικών.
 - Οργανική ανάπτυξη, συγχωνεύσεως και εξαγορές, συμμαχίες.
 - Αξιολόγηση στρατηγικών επιλογών, καταλληλότητα, αποδεκτότητα.
 - Περιπτωσιολογική μελέτη.
-

13η Εβδομάδα: Επανάληψη και Προετοιμασία για τις Τελικές Εξετάσεις

ECONOMICS OF INNOVATION AND NEW TECHNOLOGIES - ΟΙΚ3210

Σκοπός Μαθήματος

This course aims at offering an economic analysis of the process of innovation. The starting point of the analysis focuses on the characteristics of innovation and the driving forces behind innovation, asking the question is innovation plagued by market failures that need to be addressed? Intellectual property, in its all its guises (patents, trade secrets, trademarks and copyrights), as well as prizes, will be an area that the course pays particular attention. Through this analysis the student will come to terms with R&D incentives and the role of markets in promoting or hindering the innovation process. The course is not only micro-oriented. In fact, the macro side of innovation in the form of national systems of innovation and trade (e.g. the TRIPS agreement and its various manifestations) will also be outlined in a way that allows the student to make comparisons between countries and regions. The last lectures will focus on contemporary issues involving innovation policy. Central will be the analysis of artificial intelligence, its role as a general purpose technology, the effects it may have on the labour market, the barriers to entry that dominant firms are raising, as well as the role of data and the cloud will be explained in some detail.

It is advisable that the student has a good understanding of first and second year macro and micro theory, otherwise it will be hard for students to follow the course's fine details. A good understanding of mathematics and of game theory is recommended because the course will venture into the details of some of the most influential papers, mainly the work of Suzan Scotchmer, Nancy Galini, Anton and Yao, as well as Henry and Ponce.

Διδάσκοντες

Παναγόπουλος Ανδρέας

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος

https://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/enrol/index.php?id=89

Απαιτούμενες γνώσεις

Most of the material needed will be delivered through a set of slides that can be found in Moodle. However, it should be stressed the course material provided by the slides will be updated weekly with contemporary practical examples. Due to the emphasis on contemporary examples, the course will constantly employ the internet in search for data, examples, and best practices. Accordingly, it is a prerequisite for students to bring with them their laptop or tablet. For the purpose of this course the internet access abilities of smart phones are simply insufficient.

Τρόπος αξιολόγησης

There will be one final assessment in the form of a written exam. The dates of the exam will be set by the registrar office. The structure of the exam will be clearly outlined in the first lecture.

The student should be advised that relying on a good understanding of the material included in the slides does not necessarily imply that she will be able to understand the exam questions. In its essence the economics of innovation have a practical component i.e. innovation. As innovations are constantly developed and reshaped, the course will equally update its material in a weekly fashion. This inevitably implies that the exam questions will rest on contemporary practical issues that will have been thoroughly outlined in class. Thereby, it is very hard for students to achieve a passing grade unless they have participated in lectures. Hence, student

participation in class is encouraged.

Φροντιστηριακά μαθήματα

No tutorials exist in this course.

Βασικό εγχειρίδιο

Greenhalgh, C. and Rogers, M. (2010). **Innovation, Intellectual Property, and Economic Growth**, Princeton University Press,

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)

Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
39	0	111	150

Διαλέξεις

Lecture 1: Introduction I

Slide set 1

- What is innovation.
 - Definitions.
 - The role of innovation in the economy.
 - The role of innovation in business.
 - The innovation process.
 - Diffusion.
-

Lecture 2: Introduction II

Slide set 1

- The role of scientists.
 - Public goods.
 - Private goods.
 - Market failure.
 - Externalities.
 - Various forms of innovation.
 - Drastic innovations.
-

Lecture 3: Intellectual Property I

Slide set 2

- Types of Intellectual Property Rights.
 - The evolution Intellectual Property.
 - Patents, the intuition behind them and how they are granted.
 - The role of patents as R&D incentives.
-

Lecture 4: Intellectual Property II

Slide set 2

- Controversies.
 - TRIPS.
 - Trademarks.
 - Copyrights.
 - Main indicators.
-

Lecture 5: Measuring Innovation

Slide set 3

- How to measure innovation?
 - Various indicators.
 - The problem of using patent counts.
 - The role of citations in measuring innovation.
 - Suggested reading:
 1. Hall, Bronwyn H., Adam Jaffe and Manuel Trajtenberg. "Market Value And Patent Citations," Rand Journal of Economics, 2005, v36(1, Spring), 16-38.
 2. Bessen, J., & Hunt, R. (2007). An Empirical Look at Software Patents. Journal of Economics & Management Strategy, 16(1), 157-189.
-

Lecture 6: Productivity

Slide set 3

- How to measure productivity?
 - Productivity and growth.
 - The Solow paradox.
 - Total factor productivity.
 - Measuring productivity at the firm level.
 - Measuring productivity at the industry level.
 - Comparing productivity across countries.
 - Suggested reading:
 1. Brynjolfsson, Erik (1993). "The productivity paradox of information technology". Communications of the ACM 36 (12): 66–77.
-

Lecture 7: National Systems of Innovation

Slide set 4

- Defining National Systems of Innovation.
- The triple helix model.
- The role of Business.
- The role of Policy makers.
- The role of civil society.
- How do the helixes bond?
- Who funds R&D.

- Funding methods.
 - Suggested reading:
1. Goto, A. (2000), 'Japan's National Innovation System: Current Status and Problems', *Oxford Review of Economic Policy*, 16(2), 103-113.
-

Lecture 8: The Role of Universities in the Innovation Process

Slide set 4

- Where does research takes place at?
 - The role of Universities.
 - University patenting.
 - The Bayh Dole Act.
 - Problems.
 - Trends.
 - The innovation's path from the university lab to production.
 - Anti-commons.
 - Standard setting.
 - Suggested reading:
1. David, P. A. (1985). Clio and the Economics of QWERTY. *The American economic review*, 75(2), 332-337.
 2. Link, A. N., Danziger, R. S., & Scott, J. T. (2018). Is the Bayh-Dole Act Stifling Biomedical Innovation?.
 3. Heller, Michael A., and Rebecca S. Eisenberg. "Can patents deter innovation? The anticommmons in biomedical research." *Science* 280.5364 (1998): 698-701.
-

Lecture 9: The Role of Markets

Slide set 5

- Reasons to innovate.
 - Demand pull or supply driven.
 - The role of entrepreneurship.
 - The role of the entrepreneur innovator.
 - Markets and innovation.
 - Business stealing effect, Appropriability effect, Spillovers effect.
 - Schumpeter's view.
 - The role of large firms.
 - The role of market power.
 - Competition and innovation: a non-linear relationship.
 - Suggested reading:
1. Jones, C. I., & Williams, J. C. (2000). Too much of a good thing? The economics of investment in R&D. *Journal of Economic Growth*, 5(1), 65-85.
 2. Aghion, P., Bloom, N., Blundell, R., Griffith, R., & Howitt, P. (2002). Competition and innovation: An inverted U relationship (No. w9269). National Bureau of Economic Research.
-

Lecture 10: The Patent Paradox

Slide set 6

- The patent Paradox.
 - Navigating the patent thicket.
 - The tragedy of anticommons.
 - DNA patents.
 - Royalty stacking.
 - The role of copyright in science.
 - Suggested reading:
1. Lanjouw, Jean O. and Schankerman, Mark (2004) **Protecting intellectual property rights: are small firms handicapped?** The Journal of Law and Economics, 47 (1). 45-74.
 2. Hall and Ziedonis: The patent paradox revisited: an empirical study of patenting in the U.S. semiconductor industry, 1979–1995.
 3. Gans, J. S., & Stern, S. (2003). The product market and the market for “ideas”: commercialization strategies for technology entrepreneurs. Research policy, 32(2), 333-350.
 4. Shapiro, Carl. "Navigating the patent thicket: Cross licenses, patent pools, and standard setting." Innovation Policy and the Economy, Volume 1. MIT press, 2001. 119-150.
 5. Heller, Michael A., and Rebecca S. Eisenberg. "Can patents deter innovation? The anticommons in biomedical research." Science 280.5364 (1998): 698-701.
 6. Williams, Heidi (2013) “Intellectual Property Rights and Innovation: Evidence from the Human Genome,” Journal of Political Economy, 121: 1-27
 7. Kyle Jensen and Fiona Murray, Intellectual Property Landscape of the Human Genome, SCIENCE VOL 310 14 OCTOBER 2005
 8. Robert Cook-Deegan and Christopher Heaney, Patents in Genomics and Human Genetics, Annu. Rev. Genomics Hum. Genet. 2010. 11:383–425
 9. Lemley, M. A., & Shapiro, C. (2006). Patent holdup and royalty stacking. Tex. L. Rev., 85, 1991.

Lecture 11: Patents v. Trade Secrets

Slide set 6

- Are patents critical to innovation?
 - Can trade secrets also incentivize innovation: Free riding.
 - Open innovation.
 - Open source.
 - Trolls.
 - The cost of intellectual property.
 - Intellectual property strategies.
 - Suggested reading:
1. Cohen, Wesley M., Richard R. Nelson, and John P. Walsh. Protecting their intellectual assets: Appropriability conditions and why US manufacturing firms patent (or not). No. w7552. National Bureau of Economic Research, 2000.

2. Anton, J. J., & Yao, D. A. (1994). Expropriation and inventions: Appropriable rents in the absence of property rights. *The American Economic Review*, 190-209.
 3. Henry, E., & Ponce, C. J. (2011). Waiting to Imitate: On the Dynamic Pricing of Knowledge. *Journal of Political Economy*, 119(5), 959-981.
-

Lecture 12: Artificial Intelligence

Slide set 7

- Defining AI.
 - The role of Data.
 - The role of infrastructure (the cloud, processing power).
 - Barriers to entry.
 - Main innovation indicators.
 - A general purpose technology.
 - The future of labour demand and supply in the AI era.
 - Suggested reading:
1. Acemoglu, D., & Restrepo, P. (2018). Demographics and automation (No. w24421). National Bureau of Economic Research.
 2. Cockburn, I. M., Henderson, R., & Stern, S. (2018). The Impact of Artificial Intelligence on Innovation (No. w24449). National Bureau of Economic Research.
 3. Bresnahan, T. F., & Trajtenberg, M. (1995). General purpose technologies 'Engines of growth'?. *Journal of econometrics*, 65(1), 83-108.
 4. Webb, M., Short, N., Bloom, N., & Lerner, J. (2018). Some Facts of High-Tech Patenting (No. w24793). National Bureau of Economic Research.
-

Lecture 13: Revisiting Lectures 1 to 12, Answering Questions, Clarifying the Exam Structure

STRATEGIC CHANGE MANAGEMENT - ΟΙΚ3218

Σκοπός Μαθήματος In an ever-changing market environment, the ability to design, develop and implement strategic change initiatives can lead an organisation or business to success and sustainability. Strategic change initiatives often concern a shift in the strategic direction of an organization either due to choosing to take advantage of an existing market opportunity, or due to the emergence of a market crisis. In any case, any strategic change affects processes, practices, systems, and possibly organisational culture. The aim of this course is to support students understand the nature of strategic change, explore the fundamentals of strategic change management, and develop strategic transition planning, management, and evaluation skills.

Διδάσκοντες Σπυριάδης Αθανάσιος

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος https://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/enrol/index.php?id=376

Απαιτούμενες γνώσεις For more effective course attendance, it is recommended that students have previously attended Management I and/or Management II.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες Upon successful completion of this course, students are expected to possess the following knowledge and skills:

1. Acknowledge the value of strategic management thinking.
2. Discuss strategy as a concept and as a management process.
3. Describe the nature and patterns of strategic change.
4. Examine the importance of change in a modern organisation.
5. Identify the different types of strategic change.
6. Evaluate multiple change implementation choices.
7. Analyse the change context and determine its effect on strategic change.
8. Explore the design aspects of the transition during strategic change.

Τρόπος αξιολόγησης The course is assessed with a final or re-sit exam, which is the 100% of the final mark. The final or re-sit exam will take place in accordance with the exam timetable of the Department of Economics. The exam will include multiple choice questions, or open questions, or questions on a case study related to strategic change management.

Φροντιστηριακά μαθήματα

The course will include up to thirteen (13) seminar sessions, which will aim to support students' understanding and application of the theory of strategic change management.

Βασικό εγχειρίδιο

De Wit, B. (2017). **Strategy: An International Perspective, 6th ed.**, Cengage Learning, Hampshire.

Balogun, J., Hailey, V., H. and Gustafsson, S. (2016). **Exploring Strategic Change, 4th ed.**, Pearson, Harlow.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Feurer, R. and Chaharbaghi, K. (1995). **Performance Measurement in Strategic Change**, Benchmarking for Quality Management & Technology, Vol. 2(2), pp. 64-83,

Fobres (2019). **Why Do Change Programmes Fail?**, Available from: <https://www.forbes.com/sites/sallypercy/2019/03/13/why-do-change-programs-fail/#bf31a912e48b>,

Johnson, G., Scholes, K. and Whittington, R. (2017). **Exploring Strategy: Text and Cases, 11th ed.**, Pearson, Harlow.

Lynch, R. (2015). **Strategic Management, 7th ed.**, Pearson, Harlow.

Neuman, J., Robson, A., and Sloan, D. (2018). **Monitoring and evaluation of strategic change programme implementation—Lessons from a case analysis**, Evaluation and Program Planning, Vol. 66, pp. 120-132,

Piercy, N. (2016). **Market-led Strategic Change: Transforming the Process of going to Market, 5th ed.**, Routledge, London.

Rumelt, R. (2011). **Good Strategy, Bad Strategy, 1st ed.**, Crown Business, New York.

Smith, R., King, D., Sidhu, R., and Skelsey, D. (2014). **The Effective Change Manager's Handbook: Essential Guide to the Change Management Body of Knowledge**, Kogan Page Limited, London.

Voehl, F., and Harrington, H.J. (2016). **Change Management: Manage Change or it will Manage you**, CRC Press, Florida.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	13	98	150

Διαλέξεις

1st Week:

De Wit, B. (2017), chapters 1 and 2

- Principles of strategy and strategic thinking.
 - Strategy as a concept and as a management process.
 - Strategy tensions and paradoxes.
 - Business ethics and strategy.
-

2nd Week:

De Wit, B. (2017), chapters 10, 11 and 12

- Strategy context.
 - The nature and characteristics of the business environment.
 - Key tools for business environment analysis.
-

3rd Week:

De Wit, B. (2017), chapter 3; Lynch (2017), chapters 5, 6 and 7

- Strategy purpose.
 - The nature of competition and its impact on strategy.
 - Prescriptive, emergent, or hybrid approaches?
 - Communicating strategic purpose.
-

4th Week:

De Wit, B. (2017), chapters 4, 5 and 6; Lynch (2017), chapter 8 and 9

- Strategy content.
 - Applying strategy at various organisational levels.
 - Applying strategy at various organisational functions.
-

5th Week:

De Wit, B. (2017), chapter 1; Lynch (2017), chapter 13, 14 and 15

- Strategy process.
 - Shaping organisations through strategic decisions and strategic actions.
 - Realisation of strategy through action and strategy formation.
 - Reviewing key paradoxes of strategic process.
-

6th Week:

Balogun et al. (2016), chapter 1

- The nature of strategic change.
 - The need for evolving strategies.
 - Defining change.
 - The change kaleidoscope.
 - Change dimensions (by Nature and by End Result).
-

7th Week:

Balogun et al. (2016), chapter 1

- Types of strategic change (adaptation, reconstruction, evolution, revolution).
-

8th Week:

Balogun et al. (2016), chapters 2 and 3

- Change implementation choices.
 - The change path – a fundamental choice.
 - Other change design choices (change start-point, change style, change target, change levers, change roles).
-

9th Week:

Balogun et al. (2016), chapter 4

- Making context-sensitive design choices.
 - The key features of the change context and their effect on strategic change.
-

10th Week:

Balogun et al. (2016), chapter 5

- Designing the transition.
 - Devising the implementation path.
 - Building enabling conditions – developing a vision.
 - Employee and stakeholder engagement.
 - Change levers.
-

11th Week:

Balogun et al. (2016), chapters 6 and 7

- Transition management.
 - Strategic leadership.
 - Middle management involvement.
 - Organisational climate.
-

12th Week:

Balogun et al. (2016), chapter 8; Johnson et al. (2017), chapter 12

- Evaluation of strategic change management performance.
 - Principles of evaluation and performance management.
 - Reviewing the change flow chart.
-

13th Week: Revision and final exam preparation

- Overview of the key learning outcomes of the course.
 - Guidance for exam preparation.
-

Σκοπός Μαθήματος

Οι ψηφιακές τεχνολογίες μετασχηματίζουν την οργάνωση των οικονομικών δραστηριοτήτων και της κοινωνικής ζωής με τέτοιο ρυθμό και σε τέτοιο βάθος έτσι ώστε να αναφερόμαστε στον 'ψηφιακό μετασχηματισμό' της οικονομίας. Στο μάθημα αυτό εξετάζονται μορφές που παίρνει η, σε εξέλιξη, ψηφιοποίηση της οικονομίας, εξηγούνται βασικές τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών που βασίζεται ο 'ψηφιακός μετασχηματισμός' και οι επιδράσεις αυτών στην οικονομία και παρουσιάζονται και εξηγούνται βασικά θεωρητικά εργαλεία για την κατανόηση και ανάλυση του εν εξελίξει ψηφιακού μετασχηματισμού από την σκοπιά της οικονομικής θεωρίας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

- Agrawal, A., J. Gans, and A. Goldfarb (eds.) (2019), *The economics of artificial intelligence: an agenda*, The University of Chicago Press.
 - Birchler, U., and M. Büttler (2007), *Information economics*, Routledge.
 - Brousseau, E., and N. Curien (eds.) (2007), *Internet and Digital Economics*, Cambridge University Press.
 - Brynjolfsson, E., and B. Kahin (eds.) (2000), *Understanding the Digital Economy. Data, Tools, and Research*, MIT Press.
 - Castells, M. (ed.) (2004), *The network society: a cross-cultural perspective*, Edward Elgar.
 - Halaburda, H., and M. Sarvary (2016), *Beyond bitcoin: the economics of digital currencies*, Palgrave Macmillan.
 - Hendershott, T. (ed.) (2006), *Economics and Information Systems*, Elsevier.
 - Illing, G., and M. Peitz (2006), *Industrial organization and the digital economy*, MIT Press.
 - Kitchin, R. (2014), *The Data Revolution. Big Data, Open Data, Data Infrastructures and Their Consequences*, SAGE Publications.
 - Oz Shy (2004), *The Economics of Network Industries*, Cambridge University Press.
 - Peitz, M., and J. Waldfogel (2012), *The Oxford Handbook of the Digital Economy*, Oxford University Press.
 - Scharff, R. C., and V. Dusek (eds.) (2014), *Philosophy of Technology. The Technological Condition: An Anthology*, 2nd Edition, John Wiley & Sons, Inc.
 - Śledziwska, K., and R. Włoch (2021), *The economics of digital transformation*, Routledge.
 - Varian, H. R., J. Farrell and C. Shapiro (2004), *The Economics of Information Technology. An Introduction*, Cambridge University Press.
 - Vogelsang, M. (2010), *Digitalization in Open Economies. Theory and Policy Implications*, Springer-Verlag.
 - Webster, F. (ed.) (2014), *Theories of the Information Society*, 4th edition, Routledge.
 - Λαπατσιώρας Σ., Γ. Μηλιός και Π. Μιχαηλίδης (2020), *Οι επιπτώσεις της ψηφιοποίησης στην αγορά εργασίας*, INE ΓΣΕΕ.
 - Τύμπας Τ. (2018), *Αναλογική εργασία, ψηφιακό κεφάλαιο. Ιστορία των τεχνολογιών υπολογισμού και αυτοματισμού στην ενέργεια και την επικοινωνία*, Angelus Novus.
-

Απαιτούμενες γνώσεις

Για την επιτυχή παρακολούθηση και κατανόηση του περιεχομένου του μαθήματος είναι χρήσιμο και συστήνεται οι φοιτητές/τριες να έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές έννοιες της μικροοικονομικής (ΟΙΚ1005), της μακροοικονομικής (ΟΙΚ1005) και της πολιτικής οικονομίας (ΟΙΚ1301), χωρίς να αποτελεί προαπαιτούμενο η επιτυχής εξέταση σε αυτά τα μαθήματα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

Οι φοιτητές/τριες μετά το πέρας των παραδόσεων και την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται να έχουν αποκτήσει βασικές τεχνικές γνώσεις τεχνολογιών πληροφορικής και ψηφιακών συστημάτων, υποδειγμάτων ανάλυσης της οικονομικής θεωρίας για τον εν εξελίξει ψηφιακό μετασχηματισμό και γενικές γνώσεις που αφορούν την ψηφιοποίηση της οικονομίας και της κοινωνικής ζωής έτσι ώστε:

- Να μπορούν κριτικά και με έγκυρο τρόπο να αναλύσουν θέματα και επιχειρήματα σχετικά με τα ερωτήματα που αναδύονται στη δημόσια σφαίρα γύρω από τον ψηφιακό μετασχηματισμό και το πώς αυτός επηρεάζει και μετασχηματίζει τις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες.
- Να ορίσουν και να περιγράψουν βασικά τεχνικά και οικονομικά ζητήματα τα οποία σχετίζονται με την ψηφιοποίηση της οικονομίας, τόσο σε μικροοικονομικό και μακροοικονομικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο της πολιτικής οικονομίας.
- Να μπορούν να επεξεργαστούν ζητήματα που αφορούν την ψηφιοποίηση της οικονομίας με παραπομπές στην αναπτυσσόμενη ακαδημαϊκή βιβλιογραφία και να χρησιμοποιήσουν βασικά θεωρητικά υποδείγματα για την ανάλυση σχετικών ζητημάτων με έγκυρο τρόπο.

Τρόπος αξιολόγησης

Η αξιολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια τελική γραπτή εξέταση η οποία θα διεξάγεται σύμφωνα με το πρόγραμμα των εξεταστικών περιόδων του Τμήματος. Στο βαθμό που πραγματοποιούνται εργαστήρια κατά τη διάρκεια του μαθήματος ένα ποσοστό του τελικού βαθμού το οποίο καθορίζεται στην αρχή κάθε εξαμήνου (ενδεικτικά 20% της συνολικής βαθμολογίας) προέρχεται από την βαθμολόγηση των εργασιών που παραδίδουν οι φοιτητές/τριες.

Φροντιστηριακά μαθήματα

Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο

Λαπατσιώρας, Σ. (2021). *Σημειώσεις διδάσκοντα*, Ρέθυμνο.

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)

Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
39	0	111	150

Διαλέξεις

1η-2η Εβδομάδα:

- Ορισμοί, φαινόμενα, ιστορία της ψηφιοποίησης.
- Η σημασία των ανοικτών δεδομένων και του λογισμικού ανοικτού κώδικα.

- Εισαγωγή στο διαδίκτυο, τις ψηφιακές πλατφόρμες, το ηλεκτρονικό εμπόριο, το blockchain και τα κρυπτονομίσματα, την εξαγωγή/συγκέντρωση δεδομένων σε μεγάλες βάσεις δεδομένων και την τεχνητή νοημοσύνη, το διαδίκτυο των πραγμάτων, την τρισδιάστατη εκτύπωση (ή προσθετική κατασκευή), την εικονική πραγματικότητα, την ρομποτική, τις εξελίξεις στα υλικά, και την γενική επίδραση που έχουν αυτά στην οικονομία και την κοινωνία καθώς και τα ζητήματα πολιτικής που αναδύονται.
-

3η Εβδομάδα:

- Μετρώντας την ψηφιοποίηση και την ψηφιακή οικονομία (DESI, OECD, δείκτες και βάσεις δεδομένων, DESI, OECD, κ.λπ.).
 - Η διάλεξη αυτή μπορεί να έχει χαρακτηριστικά εργαστηρίου.
-

4η-6η Εβδομάδα:

- Αναπτύσσονται κεντρικές έννοιες και θέματα από τα οικονομικά της πληροφορίας, των δικτύων και του διαδικτύου (ψηφιακά αγαθά, υπηρεσίες πληροφορικής, οικονομίες κλίμακας, εξωτερικότητες, αποτελεσματικότητα δικτύου, κόστη συναλλαγών, τιμολόγηση, κλπ), της καινοτομίας, των πνευματικών δικαιωμάτων και των 'ανοικτών'/ελεύθερων αδειών χρήσης, της οργάνωσης της αγοράς και των επιχειρήσεων, των αμφίδρομων αγορών, της καινοτομίας και της διάχυσής της κ.λπ.
-

7η Εβδομάδα:

- Blockchain – κρυπτονομίσματα, χρήμα, συστήματα πληρωμών και χρηματοδότησης.
 - Διάφορες μορφές χρήσης της τεχνολογίας blockchain.
-

8η Εβδομάδα:

- Μεγάλες βάσεις δεδομένων, συλλογή, αποθήκευση, μηχανισμοί ανάλυσής τους και χρήση τους.
 - Επίδραση στην οικονομία και κοινωνικά ζητήματα που αναδύονται.
 - Ζητήματα πολιτικής και θεσμικής οργάνωσης.
 - Προστασία δεδομένων και ιδιωτικότητα με αναφορά στο ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο (GDPR).
-

9η Εβδομάδα:

- Τεχνολογική αλλαγή και αυτοματοποίηση, παραγωγικότητα, οικονομική μεγέθυνση και ανάπτυξη, οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, η διεθνής διάσταση της ψηφιοποίησης.
-

10η Εβδομάδα:

- Ψηφιοποίηση, εργασία και απασχόληση, οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες.

11η Εβδομάδα:

- Διακυβέρνηση και ρύθμιση (προσωπικά δεδομένα, φορολόγηση, ασφάλεια, οργάνωση αγοράς, ψηφιακές ανισότητες, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και 'ανοικτά' ελεύθερα δικαιώματα χρήσης, διεθνή πρότυπα, εργασία και κοινωνική ζωή, δημοκρατία, κλπ).

12η Εβδομάδα:

- Μελέτη περίπτωσης πλατφόρμας ηλεκτρονικού εμπορίου ή παροχής υπηρεσιών με επιμέρους στόχους την ανάλυση της οργάνωσης και του μοντέλου της υπηρεσίας, της αποτελεσματικότητάς της και την επίδρασή της σε άλλες οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες, χρησιμοποιώντας τις έννοιες που έχουν αναπτυχθεί στις προηγούμενες διαλέξεις.

13η Εβδομάδα

Προεκτάσεις θεμάτων που αναπτύχθηκαν στις παραδόσεις και γενική επανάληψη.

Σκοπός Μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές την μεθοδολογία προσέγγισης και τα εργαλεία ανάλυσης των οικονομικών του επαγγελματικού αθλητισμού, με έμφαση στην λειτουργία των επιχειρήσεων/συλλόγων και των αγορών/πρωταθλημάτων των ομαδικών αθλημάτων (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, κ.λπ.). Τα πλέον σημαντικά οικονομικά χαρακτηριστικά, που προσδίδουν στην βιομηχανία αυτή ιδιαίτερο χαρακτήρα και οδηγούν στην ανάγκη για εξειδίκευση του αντικειμένου, είναι: Πρώτον, ότι, κατ'αντιδιαστολή με τις υπόλοιπες οικονομικές δραστηριότητες, περισσότερες της μίας παραγωγικές διαδικασίες που συντελούνται από διαφορετικές επιχειρήσεις/συλλόγους, είναι απαραίτητες προκειμένου να προσφερθεί ένα (αθλητικό) προϊόν. Δεύτερον, ότι αν η αποτελεσματικότητα των παραγωγικών διαδικασιών των επιχειρήσεων/συλλόγων απέχει κατά πολύ τότε το προϊόν αυτό γίνεται λιγότερο ελκυστικό. Οι ιδιότητες αυτές προσδιορίζουν με τη σειρά τους ιδιαίτερα θεωρητικά ερωτήματα/προβλήματα προς επίλυση, και οδηγούν στην ανάγκη για διαφορετικές παρεμβάσεις/ρυθμίσεις στις αγορές αυτές συγκριτικά με τις υπόλοιπες (συμβατικές) αγορές.

Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος http://econservices.soc.uoc.gr/econ_classes/course/view.php?id=99

Απαιτούμενες γνώσεις

Επαρκής γνώση βασικής μικροοικονομικής και στοιχειώδεις δεξιότητες διαφορικού λογισμού και διαγραμματικής ανάλυσης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα και Γενικές Ικανότητες

- Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:
- Ερμηνεύουν την λειτουργία της σύγχρονης αγοράς, του επαγγελματικού αθλητισμού να αναγνωρίζουν και κατηγοριοποιούν τα συμπεριφορικά και θεσμικά της χαρακτηριστικά και να συσχετίζουν τα τελευταία με τα τυποποιημένα γεγονότα.
 - Συνδυάζουν τους ορισμούς και τις βασικές έννοιες με τα εργαλεία και την μεθοδολογία ανάλυσης προκειμένου να μεταβαίνουν επιτυχώς από την θεωρία στην πράξη και να αξιολογούν και σχεδιάζουν πολιτικές στην αγορά του επαγγελματικού αθλητισμού.
 - Θεμελιώνουν και εξειδικεύουν συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς αθλητικού ταλέντου με τη θεωρία παραγωγής και κόστους και τη θεωρία χρησιμότητας, αντίστοιχα.
 - Αναγνωρίζουν, περιγράφουν συσχετίζουν και ερμηνεύουν τις συνθήκες ανταγωνισμού (μεγιστοποίηση κερδών – μεγιστοποίηση νικών – ολιγοπώλιο-ολιγοψώνιο) συνδυαστικά στις αγορές εργασίας (αθλητικού ταλέντου-ανθρώπινου κεφαλαίου) και (αθλητικού-τηλεοπτικού) προϊόντος, και να αξιολογούν τα σχετικά αποτελέσματα.
 - Να πραγματεύονται στη βάση της οικονομικής θεωρίας ειδικά θέματα που σχετίζονται με την αγορά εργασίας και προϊόντος στον επαγγελματικό αθλητισμό: Μισθοί Αποτελεσματικότητας, Μεταγραφές και Περιορισμοί στην Κινητικότητα των Αθλητών, Χωρητικότητα Σταδίων και Τηλεοπτικά Δικαιώματα, Αβεβαιότητα

Αποτελέσματος και Ζήτηση για Αθλητικό Ταλέντο, Οροφές Αμοιβών, κ.α.

- Να εφαρμόζουν τα υποδείγματα και να χρησιμοποιούν τα πορίσματα της οικονομικής θεωρίας προκειμένου να εκπονήσουν Μελέτες Περίπτωσης για επαγγελματικούς συλλόγους και ενώσεις με έμφαση στα ομαδικά αθλήματα. Οι γενικές ικανότητες που θα αποκτήσουν οι φοιτητές με την ολοκλήρωση του μαθήματος είναι:
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων δεξιοτήτων/τεχνολογιών.
- Λήψη αποφάσεων.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.

Τρόπος αξιολόγησης Η βαθμολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε μια τελική εξέταση, η οποία πραγματοποιείται κατά την διάρκεια της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου του τμήματος. Οι ερωτήσεις/ασκήσεις (συνήθως με την μορφή ερωτημάτων πολλαπλής επιλογής) προέρχονται αποκλειστικά από το υλικό που περιλαμβάνεται στις διαλέξεις.

Φροντιστηριακά μαθήματα Δεν υπάρχουν.

Βασικό εγχειρίδιο Βλάσσης, Μ. (2021). **Τα Οικονομικά των Επαγγελματικών Πρωταθλημάτων**, Ηλεκτρονικό Σύγγραμμα, Ρέθυμνο.

Βλάσσης, Μ. (2015). **Τα Οικονομικά του Επαγγελματικού Αθλητισμού**, Κάλλιπος (Ηλεκτρονικό Σύγγραμμα - διαθέσιμο στο <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/711>), Αθήνα.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία Blair, R.D. (2012). **Sports Economics**, Cambridge University Press, Cambridge.

Kesenne, S. (2007). **The Economic Theory of Professional Team Sports: An Analytical Treatment**, Edward Elgar;

Φόρτος εργασίας εξαμήνου (σε ώρες)	Διαλέξεις	Φροντιστήρια	Αυτοτελής μελέτη	Σύνολο
	39	0	111	150

1η Εβδομάδα: Οι Οικονομικές Μονάδες στα Επαγγελματικά Πρωταθλήματα/Θεμελιώδεις Υποθέσεις Συμπεριφοράς

- Καταναλωτής αθλητικού προϊόντος-φίλαθλος.
 - Παραγωγός αθλητικού προϊόντος-επαγγελματικός αθλητικός σύλλογος.
 - Φορέας αθλητικού ταλέντου-αθλητής.
-

2η Εβδομάδα: Αθλητικό Ταλέντο, Αθλητικό Προϊόν και Τιμολόγηση Εισιτηρίων

- Στόχοι των ιδιοκτητών και βέλτιστη απασχόληση αθλητικού ταλέντου.
 - Τιμολόγηση εισιτηρίων σε πρωταθλήματα μεγιστοποίησης κερδών/νικών/εσόδων.
 - Περιορισμοί χωρητικότητας και τιμολόγηση εισιτηρίων.
-

3η Εβδομάδα: Ισορροπία στην Αγορά Αθλητικού Ταλέντου σε Πρωταθλήματα Μεγιστοποίησης Κερδών

- Ζήτηση για αθλητικό προϊόν και ζήτηση για αθλητικό ταλέντο.
 - Ισορροπία στην αγορά αθλητικού ταλέντου.
 - Ανταγωνιστική εξισορρόπηση και ποιότητα του πρωταθλήματος.
-

4η Εβδομάδα: Ισορροπία στην Αγορά Αθλητικού Ταλέντου σε Πρωταθλήματα Μεγιστοποίησης Νικών

- Ισορροπία στην αγορά αθλητικού ταλέντου.
 - Ανταγωνιστική εξισορρόπηση και ποιότητα του πρωταθλήματος.
 - Σύγκριση πρωταθλημάτων μεγιστοποίησης νικών/κερδών.
-

5η Εβδομάδα: Ισορροπία στην Αγορά Αθλητικού Ταλέντου σε Πρωταθλήματα Μεγιστοποίησης συνδυασμού Νικών και Κερδών

- Πρωταθλήματα μεγιστοποίησης γραμμικού συνδυασμού νικών και κερδών.
 - Σύγκριση πρωταθλημάτων μεγιστοποίησης νικών/κερδών/γραμμικού συνδυασμού νικών και κερδών.
 - Λειτουργικές δαπάνες και ισορροπία στην αγορά αθλητικού ταλέντου.
-

6η Εβδομάδα: Αθλητικό Ταλέντο και Τιμές Εισιτηρίων

- Αθλητικό ταλέντο και τιμές εισιτηρίων σε πρωταθλήματα μεγιστοποίησης κερδών.
 - Αθλητικό ταλέντο και τιμές εισιτηρίων σε πρωταθλήματα μεγιστοποίησης νικών.
 - Ανταγωνιστική εξισορρόπηση/ποιότητα πρωταθλήματος και τιμές εισιτηρίων.
-

7η Εβδομάδα: Ισορροπία Nash στην Αγορά Αθλητικού Ταλέντου σε Πρωταθλήματα Μεγιστοποίησης Κερδών

- Θεωρία παιγνίων και ισορροπία Nash.
- Ισορροπία Nash στην αγορά αθλητικού ταλέντου υπό συνθήκες μεταβαλλόμενης

προσφοράς αθλητικού ταλέντου.

- Ισορροπία Nash στην αγορά αθλητικού ταλέντου υπό συνθήκες σταθερής προσφοράς αθλητικού ταλέντου.
- Ισορροπίες Walras και Nash στην αγορά αθλητικού ταλέντου υπό συνθήκες σταθερής προσφοράς αθλητικού ταλέντου.

8η Εβδομάδα: Ισορροπία Nash στην Αγορά Αθλητικού Ταλέντου σε Πρωταθλήματα Μεγιστοποίησης Νικών

- Ισορροπία Nash στην αγορά αθλητικού ταλέντου σε πρωταθλήματα μεγιστοποίησης νικών.
- Ένα απλό παράδειγμα ισορροπίας Nash.
- Διερεύνηση επίδρασης παραμέτρων στην ισορροπία Nash.

9η Εβδομάδα: Η Αγορά Εργασίας στα Επαγγελματικά Πρωταθλήματα

- Ιδιοσυγκρασιακά χαρακτηριστικά και θεσμικές ρυθμίσεις.
- Μονοψώνιο αθλητικού ταλέντου σε πρωταθλήματα μεγιστοποίησης κερδών.
- Μονοψώνιο αθλητικού ταλέντου σε πρωταθλήματα μεγιστοποίησης νικών.

10η Εβδομάδα: Διαχείριση της Προσφοράς Αθλητικού Ταλέντου, Συμβόλαια Αθλητών, και «Πρίμ Νικών»

- Μονοπώλιο στην αγορά αθλητικού ταλέντου.
- Ασυμμετρία/αβεβαιότητα και συμβόλαια αθλητών.
- Διαπραγματεύσεις στην αγορά αθλητικού ταλέντου.
- Κίνητρα απόδοσης: «Πρίμ νικών».

11η Εβδομάδα: Εθνικές και Διεθνείς Αγορές Αθλητικού Προϊόντος και Αθλητικού Ταλέντου

- Ασυμμετρικά πρωταθλήματα υπό συνθήκες εθνικών και διεθνών αγορών αθλητικού προϊόντος.
 - Ασυμμετρικά πρωταθλήματα υπό συνθήκες εθνικών και διεθνών αγορών αθλητικού ταλέντου.
 - Ασυμμετρικά πρωταθλήματα υπό συνθήκες εθνικών και διεθνών αγορών αθλητικού προϊόντος και αθλητικού ταλέντου.
-

12η Εβδομάδα: Επαγγελματικά Πρωταθλήματα και Τηλεοπτική Αγορά

- Αγορά αθλητικού προϊόντος και τηλεοπτική αγορά.
 - Αποκεντρωμένη έναντι κεντρικής διαχείρισης των τηλεοπτικών δικαιωμάτων.
 - Συνδρομητική έναντι ελεύθερης τηλεοπτικής μετάδοσης.
 - Διαχείριση των τηλεοπτικών εσόδων.
-

13η Εβδομάδα: Αβεβαιότητα Αποτελέσματος και Οροφές Αμοιβών

- Αβεβαιότητα αποτελέσματος και ισορροπία στην αγορά αθλητικού ταλέντου.
 - Οροφή αμοιβών ως σταθερό ποσοστό στα έσοδα της λίγκας.
 - Οροφή αμοιβών και τιμές εισιτηρίων.
 - Οροφές αμοιβών στο Ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο.
-

